

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Thit Jensen.
Titel Title:	<u>Gerd : det tyvende Aarhundredes Kvinde</u>
Udgavebetegnelse Edition Statement:	2. Oplag.
Udgivet år og sted Publication time and place:	København ; Kristiania : Gyldendal, 1918
Fysiske størrelse Physical extent:	182 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

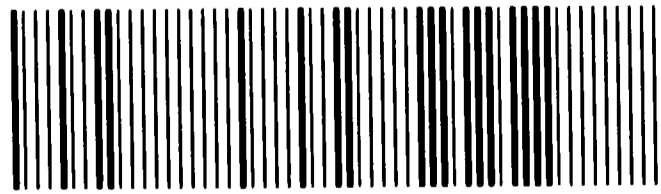
The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57-175

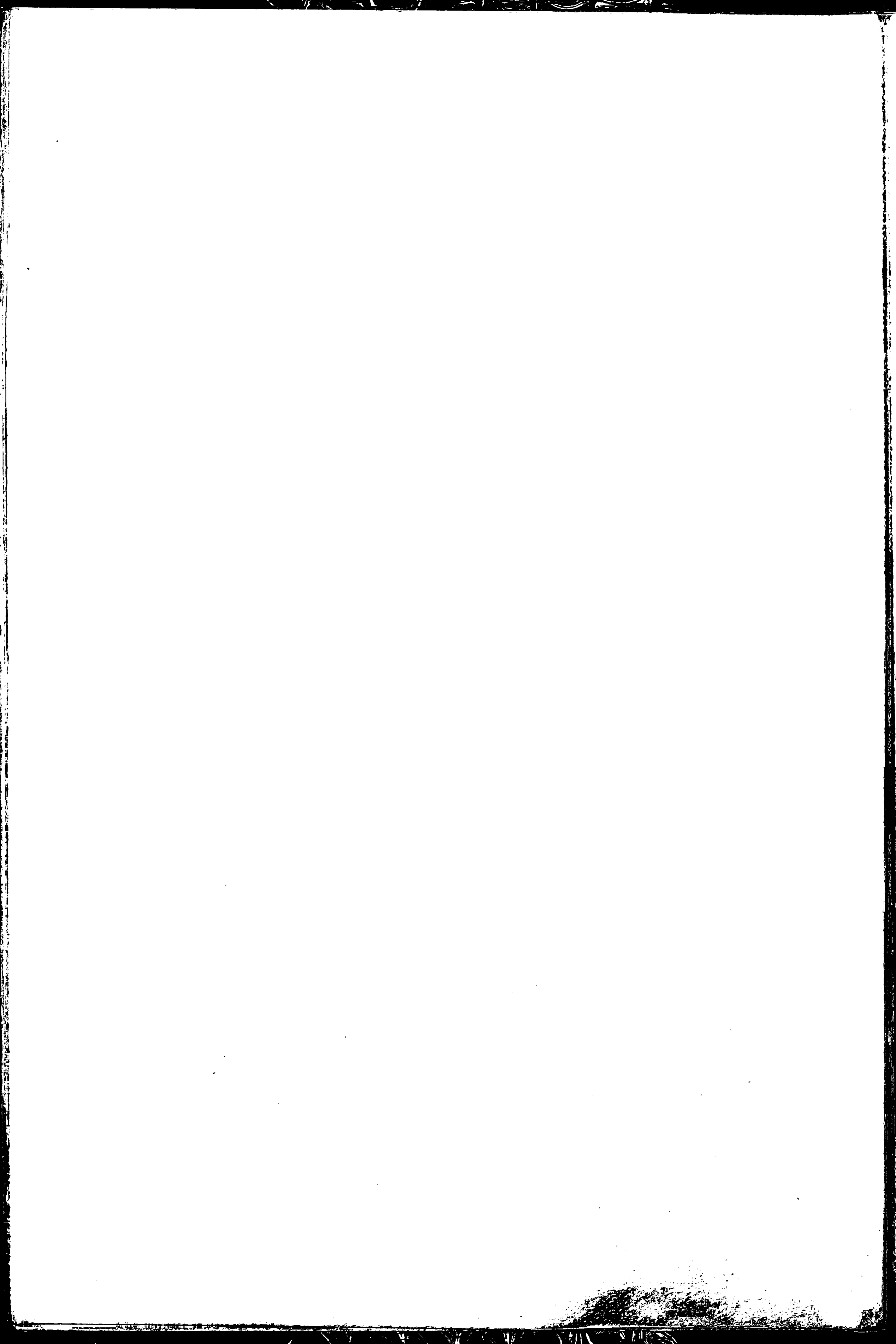
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021307778

GERD

1919. 6219

THIT JENSEN

GERD

DET TYVENDE
AARHUNDREDES
KVINDE

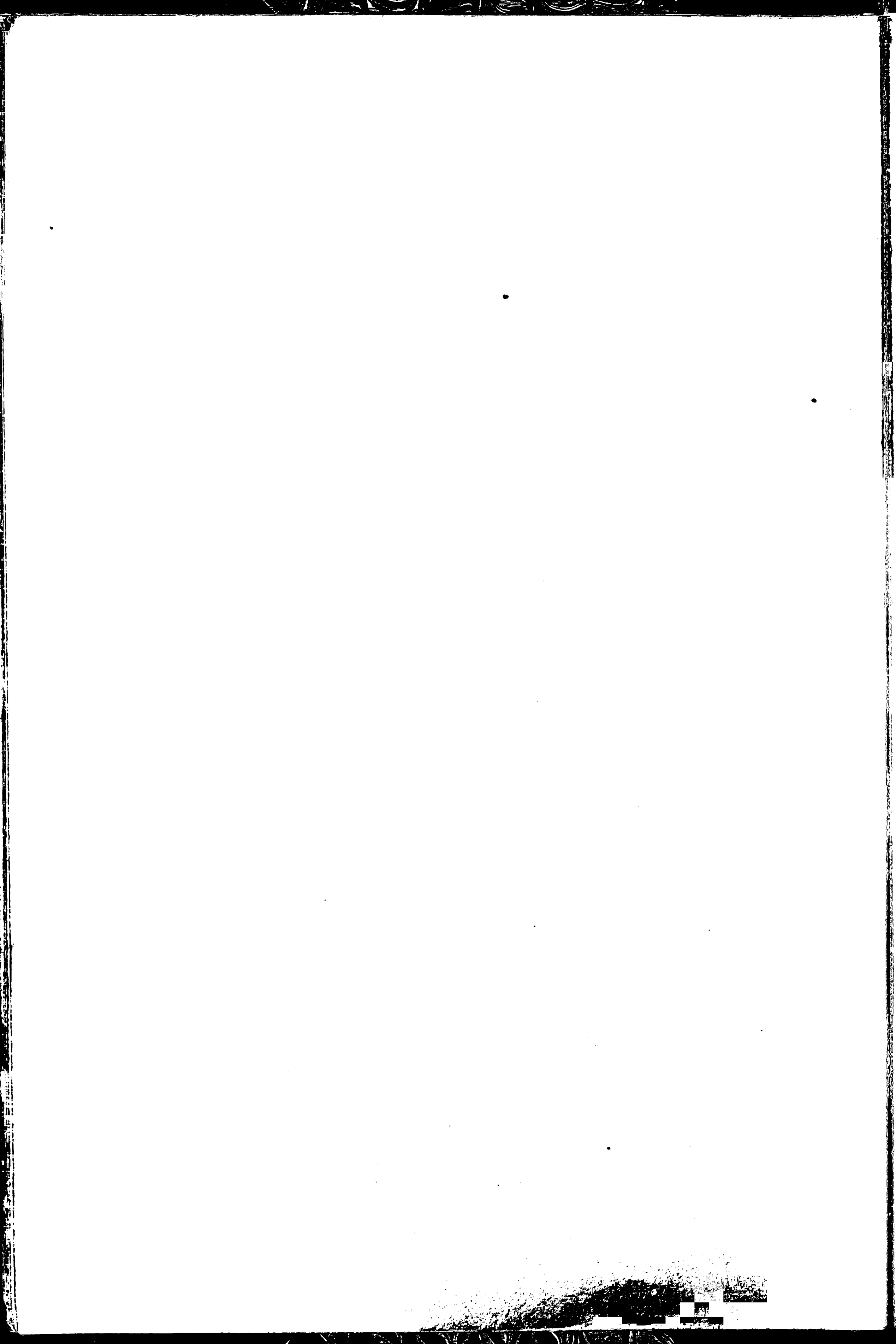
ANDET OPLAG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK
FORLAG - KØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCXVIII

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI
KØBENHAVN

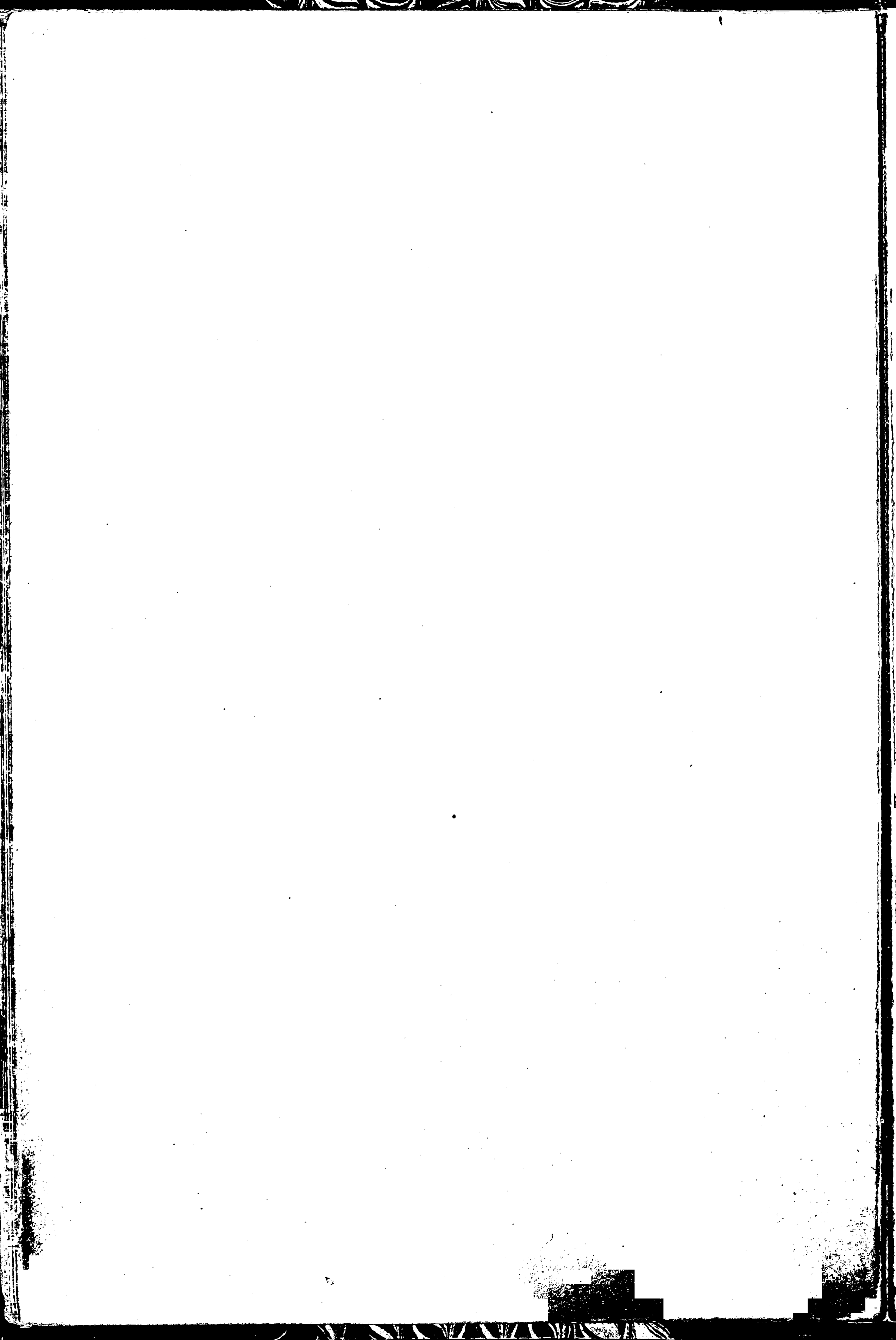
Det er ikke godt for Mennesket
at være ene.

1. BOG

Rom. 7²²

Jeg har Lyst til Guds Lov efter
det indvortes Menneske

DEN FØRSTE GAADE

Der gaar en lille Pige i en Vaskerkjole rundt i Gaarden. Hun er tiziansk rød-blond med store lyse-brune Øjne, der straalere gyldne over et smalt, fregnet æbleroselyst Ansigt. Et Ansigt saa skært som Mælk i Haarets kobberglødende Ramme.

Fra Nakken stritter en stor Sløjfe af lakrøde Silkebaand, simple, stive Baand, som Landhandleren billigst kan faa dem. Farven staar vankundigt til Haarets klassiske Kobberglød, men det er der ingen der kan se paa Fuur Hun er smidig, den Lille, saa dyreungeblød i alle Lemmer, saa balletteusegratiøs som Børn af Naturen kan være! med sit Sjippetov slæbende efter sig, forraader hele hendes lille Fremtoning, at hun slet ikke ved, hvad hun skal bestille, hvad hun vil eller ikke vil —

Der er Søndag i hele den lille, levende Person — Søndags-Lediggang — og den plager hende ubevidst; hun ved ikke hvad det er, men hendes smaa, friske Lemmer, der ingen Hvile har behov, strider imod.

En Tid følger hun omhyggelig enkelte afstukne Rækker i Stenpikningen, som om hun gaar oppe paa en Dæmning, og hvis hun træder det mindste ud til Si-

derne falder hun i Vandet saa opgiver hun *den* Illusion, Gaarden bliver igen Gaard, hun sjangler ud med Benene, gaar lidt rundt og stiller sig saa op og ser ind gennem Præstegaardens Vinduer —

Der er aabenbart heller ingenting — hverken for Hjerne eller Lemmer, og for alligevel at gøre noget, staar hun og slynger Sjippetovet om sig som et Draperi.

En Tid holder hun sig til en og samme Sten, hopper op og passer paa at hoppe ned paa samme Sten igen — saa glemmer hun den, hun hænger Sjippetovet paa Fæhusdørens Klinke, glemmer det og bliver staaende helt stille, som om hun endelig har givet sig Gud i Vold, Søndagen og Lediggangen, og Solen bager det røde Tizianhaar og den troskyldige Folkesløjfe indtil hun med et Kast drejer Overkroppen, griber i den blaa Kjole og ser ned paa sin Læg —

Og pludselig løber hun maal og medløst som et lille Føl, til hun gaar i Staa af sig selv.

En Tid finder hun noget efterforskeligt i Stendyssen midt i Gaarden, hun undersøger den oppe og nede, bekravler den som et lille Egern — saa er der heller ikke mere — hun henter Sjippetovet fra Fæhusdøren, men bliver hængende i Klinken og gynger med Døren frem og tilbage.

Saa lytter hun . . .

Mon Far ikke snart kommer fra Kirke, for saa skal de spise til Middag, Præstegaarden aander Kalvestege-duft ud af alle aabne Vinduer

Saa løber hun —

Gennem Havens hvide, vilde Kørvelsne og naaer ud

paa Landevejen! Foran hende lyser Kirkegaardens gamle, kalveknæede Dobbeltportal i hvidt Kalk. Hun smutter igennem som en lille blaa Fugl, løber langs en Sti i den megen rustbrune Syre, ganske lydløst, indtil hendes Sko knirker paa den gnistrende hvide Sneglestrøelse, der ligger bredt ud foran Kirkens Hovedindgang — lige foran Døren holder en stor flad Granitsten til, paa den standser hendes Flagren, uvilkaarligt. Hun stikker sin lille, hvide, fregnede Næse ind i Vaabenhuset, vejrer den kolde, højtidelige Luft og gaar baglæns tilbage til Sneglekalken i Solen — derinde ligger noget som et stort, usynligt Trolld, der aander sørt ud af Næsehullerne og det gør koldt — — — med Sjippetovet slæbende efter sig hopper hun mellem Akelejer, Kørvel og Syre en Vanevej, der fører til Mors Grav. Hun plukker ikke af Akelejerne paa Graven, for det har Far sagt, hun ikke maa, lille Mor skal jo have sine Blomster at glæde sig over, naar hun ligger ene, saa kan lille Gerd plukke dem hjemme i Haven.

I det samme plukker hun én.

Saa hopper hun paa sine fintskabte Fødder — en op og to i mente — med Akelejen fastklemmt i den ene Haand og Sjippetovet slæbende efter sig i den anden — ud mod den søndre Laage, hvor Fjorden blaaner igennem, og Mosesøerne staar som himmelblaa Øjne i det grønne Græs! Udenfor paa Kirkebakken staar hun stille og ser efter andre Børn.

Der er kun to smaa Lam, der junter ned ad Skrænten, altfor frygtløse og varme til at styre deres egne bløde Lemmer, de smaa Hoveder og Halerne dingler

til hvilken Side hver anden Gang, og Benene er dovent bløde i Leddene! som Puder stoppede med Uld lader de sig falde ind mod Moderfaarene, der ligger stille og pumper Flanker af Varme.

Fjorden ligger stille og lyseblaa og lader som ingenting, Selde Kirke skinner solet hvid højt ovenover Vandet. Der er saa meget andet, der blænder kalkhvidt, som om det kunde være blegede Østersskaller langt borte paa Stranden, men det er jo nok Huse paa Mors og Himmerland

Udenfor Kirkens Dør knaser Gruset — ludende sort Kirkefolk er kommet ud, de ser ud som om de var blinde, og Lyset gør ondt i dem — der kommer mange — — — Gerd husker den Dag, Kusken gik om og hældte Spande af Vand i alle Huller i Gaarden og med ét kom der en Masse Rotter efter hinanden ud af et Hul i Stalden, det saa meget morsomt ud! Men hjemme i Cementhulen har hun selv en Rotte, som hun fodrer hver Dag, uden at nogen véd det, den kan ikke komme op, og hun tør ikke hjælpe den, og bede Kusken om det tør hun heller ikke, for saa slaar han den ihjel ligesom de andre

—

Pastor Palludan kom ud i sin sorte, flagrende Damekjole, og Gerd løb —

Han hilste med Præstenik til Kirkefolket, der gik hurtigere til eller sakkede lidt tungt i det, indtil de havde faaet nikket med ham — dermed havde de faaet Rub og Stub med af den Kirkegang, og de spredte sig ud over Øen.

Ved Dobbeltlaagen stak en lille Haand sig ind i Pastor Palludans; han saa ned og smilede.

»Er du der, lille Gerd?«

Hun hoppede kælent sidelæns med begge sine Hænder om hans ene, Sjippetovet hang draperet om hende, og Akelejen stak halvklemt op mellem Fingrene.

Pastor Palludan kendte den.

Har Gerd været nede hos lille Mor?

Hun nikkede og saa op — troskyldig i Blikket og leddeløs og blød i sine Lemmer som Lammene.

Efter Middagen fandt Pastor Palludan den visne Akeleje ude i Entreen, hvor Gerd havde tabt den. Han tog den nænsomt op og satte den i Vand, det rørte ham saa dybt, at hans lille Pige af sig selv havde husket sin Mor om Søndagen! Han stod ved Vinduet i den højtliggende Præstegaard og saa Fjorden mod Aften skimle i stigende Felter, idet Briserne kom ind fra Øst, Vandets blaa slangede sig ud og ind mellem Salling, Mors og Fuur og Himmerlands blege Bryst længst ude i Kimmingen. Hans lille Pige havde et blødt Sind, med Guds Hjælp skulde han faa et fromt og troende Menneske ud af det Barn, Gud havde betroet ham i hans sene Manddom. Maaske var det Barn af den alvidende Gud udset til store Ting, siden han skænkede det Livet paa et andet Menneskes Bekostning! Det havde været en stor Sorg, da han mistede sin Hustru, men Guds Vilje kommer fra hans Hjærtets Miskundhed, Forvisningen herom havde hjulpet ham til at bære det. Nu havde han lille Gerd, og han skulde vogte hendes Sjæl vel —

Pastor Palludan saa op mod den koboltblaa Himmel, hvorunder brogede Skyer drog som et langsomt Pilgrimstog. De tusinde smaa Toner og Formationer skabtes og omskabtes føjeligt paany under Trækets Lov. Han elskede Himlen, ikke alene fordi den var Guds Bolig, og hans barnlige Tanke bag det blaa saa Himlenes Herre paa sin Trone og de Udvalgtes skinnende Skare! Men ogsaa fordi den virkede paa ham som Musik, den underholdt ham i Timer, hvor Skyerne drog, og hans Tanke stod stille.

Han saa paa sit Uhr — om lidt gik Færgen, og han havde lovet sig til Selde til Præsten der! Pastor Palludan gik ind om Køkkenet til Husbestyrerinden og paa lagde hende at huske Gerds Aftenbøn, hvis han ikke skulde komme tilbage til Sengetid — men det kom han nu nok, Mariane nikkede sit gudhengivne Nik og saa tog han af Sted.

Gerd sad paa Køkkenbordet, hun saa undrende og fornøjet den svære Mariane tage Bryggerspigen Trine om Livet, de skraldede højlydt op og dansede, sprang i kluntede Hop som Køerne ude paa Strandmosen, og saa klirrede Mariane med Ildklemmen, og Trine løb efter Kager, nu vilde de have Kaffe. Og Forpagterens Kone lettede ved Klinken og saa ind, og saa drak de Kaffe og snakkede i Munden paa hinanden — Marianes Søster havde nu faaet det roende Barn, og det *var* ogsaa forskrækkeligt, hvor skulde de faa Brødet fra! — til saa'en en Flok! — og saa blive ved — — —

Gerd sad med Ryggen mod det aabne Vindue, hendes

pjuskede Haar glødede som et Kobberspind omkring det blege Ansigt, Solen stod som en yderlig Glorie bag hende. De store, tænksomme Øjne var i Skyggen dunkle og runde som en Ugles og laa tungt fæstede paa Mariane; hun vilde spørge — men spurgte ikke — og vidste ikke selv, hvorfor hun ikke spurgte. Hun vidste, men vidste ikke, hvor hendes Viden kom fra, at en Mand og en Kone gjorde noget ved hinanden, og det fik de Børn af! Men hun forstod ikke — — — hvis de gjorde det en Gang for hvert Barn, de saa fik, saa kunde de jo bare lade være, saa fik de jo ikke flere Børn, end de selv vilde ha'! — Uden at kunne faa det helt frem til nogen klar Anskuelse, tænkte Gerd videre over den Mulighed, at de gjorde det blot en eneste Gang, naar de var blevet gift oppe i Kirken af hendes Far, og det kunde der saa komme en ubegrænset Mængde Børn af — — — men saa kunde de jo ogsaa lade være

Mariane flyttede sig — men Gerds uglerunde, brune Øjne stod saa stive som Fixstjerner og rørte sig ikke, Blikket stod stift som en Straale lige paa den sortsværtede Mur over Komfuret. Hun saa ikke, hun tænkte — der var kommet noget ind i hendes Hoved, der var for stort til Hovedet, ligesom en Dejj der ikke kunde være i Formen. Hendes Tanke gik om til den ene Side og prøvede at ælte det derfra og om til den anden Side og prøvede derfra — for at faa det bearbejdet og i Leje! — forstaa det og faa det af Vejen igen.

Men alt strandede paa det eneste.

De kunde jo lade være!

—

Pastor Palludan kom hjem i god Tid til at læse Aftenbønnen med lille Gerd.

Og mens han sad med hendes smaa foldede Hænder i sine og sagde Bønnens Ord, og Gerd sagde dem udenad, som hun kunde, tænkte hun:

»De kan jo lade være.«

Pastor Palludan sørgede omsorgsfuldt for Gerds Opdragelse, hun fik Privatlærerinde og lærte tidlig Sprog. Hun var en velbegavet lille En sagde Lærerinden, mere end nogen af de andre Børn af gode Familier, hun havde haft at undervise da hun tilstrækkelig havde rost og reklameret med Barnets Omgængelighed og Lærelyst, som jo gjorde hendes Gerning til en Glæde og en Leg sagde hun op og rejste. Pastor Palludan saa forundret ud af sine milde, runde Øjne — naar det var saadan en Glæde at have Gerd under sin Varetægt, og Lærerinden havde fundet det som sit Kald at lede Børns Opdragelse, og hun ellers blev behandlet med faderlig Godhed og gik som Datter af Huset, hvorfor rejste hun da?

Hvorfor?

De smukke, stumme Øjne fik aldrig noget Svar. De unge Piger, den ene efter den anden, sagde blot, at der var saa trist paa Fuur.

Trist?

Naar de havde deres Gerning!

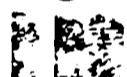
Og han indrykkede paany en Annonce om Lærerinde for en lille, moderløs Pige, Pastor Palludan, Fuur — Altid meldte der sig Snese af unge Piger, den ene mere glimrende anbefalet end den anden, og Pastor Palludan valgte med Ømhed En ud som var vant til et stille Liv, og hver Gang haabede han, at nu havde han fundet en Kvinde, der vilde blive, stille og tro, indtil Gerd var konfirmeret!

Og et halvt Aar — undertiden blot en halv Maaned — gik den unge Pige, bly og takkelig, i det hvide Hus med de fine, skøre, gammeldags Møbler.

Saa rejste hun!

Og Pastor Palludan rystede forundret paa Hovedet — han forstod det ikke. — Men det maatte jo være en Tidens Ustadighed hos de Unge, som var meget sørgelig.

Gerd sidder ørkesløs i Skolestuen og sparker. Hun kan alle sine Lektier, men hun skal alligevel blive siddende en Time, for ellers kan hun dem ikke ordentligt, siger Frøken Løhne, en Time er det mindste, alle smaa Piger bruger til at lære deres Lektier i! Og hvis hun kan dem, kan hun jo bare læse dem én Gang til, saa kan hun dem bedre.

Det falder ikke Gerd ind at læse en Gang til — for naar hun kan dem, saa kan hun dem, og saa er Frøken Løhne et Vrøvl — som de andre.

Der har været en ung lys Frøken Hillebrandt, som ogsaa er rejst, og der har været en Frøken, som altid gik i brune Kjoler af et og samme smaarudede Stof. Noget var syet almindeligt til daglige Kjoler, noget var syet pænt til Søndagskjoler og noget var syet fint til at tage ud med! Det var, fordi hendes Fader havde været Manufakturhandler og var gaaet Fallit, og den brune Tøjrulle havde de »reddet fra Fallitten«, det har Mariane fortalt, og for den brune Tøjrulles Skyld husker Gerd hende fremfor nogen anden, for det maa være stort og forfærdeligt at gaa Fallit

Nu er der igen En — en Pige i sort — det er ikke fordi hun kommer Gerd noget videre ved, udover at

hun har den sære og taabelige Ide, at Gerd skal læse Lektier, som hun kan — men de har alle haft en eller anden paastaaelig Ide, det er der jo ikke noget at gøre ved — de rejser allesammen snart, og de giver hende Lektier for og hører hende

Frøken Løhne kunde nu godt give hende meget større Lektier for — Danmarkshistorien har hun listet sig til at læse næsten ud, men i Skolen er hun bare naaet til Absalon. Hun maa paa ingen Maade læse forud har Frøken Løhne sagt — og en Tid gjorde hun det heller ikke, men nu gør hun det, for hun kan ikke forstaa, hvorfor hun ikke maa

Men saa siger hun det bare ikke.

Det vilde være meget morsommere i Skolen, hvis hun fik noget mere for

Udenfor Vinduerne kan hun se Trækronerne hjule rundt for Stormen, de er helt tossede, de duver dybt ned, som om de siger: Jo jo, Hr. Pastor! saa springer de op igen og svirrer rundt som en Hund efter sin Hale, ryster og rusker sig, saa de sidste guldgule Blade stænker ud til alle Sider aa, der er et Susen og et Vejr, saa Fjorden gylper Tang og Fraadboller helt ind over Engbredden og op i Haven. Og det ser ud, som om Stormen har blæst hele Storvadsken ud i Fjorden, det skinner hvidt og blændende, og Bølgerne leger med det og flytter det op og ned — en Skjorte hist, et Lagen her — og et Par Søndagsbukser af hendes

Gerd smaahikker af Latter! I sin Fantasi ser hun Mariane rende i Galop efter Tøjet, som hun somme Tider har gjort — gaa i Staa foran Vandet og løfte

Armene, som om hun er en Gaas og slaar med Vingerne, og alt Tøjet er væk.

Gerd lytter!

Hvis Løhne er i Køkkenet hos Mariane for at sladre Kaffetaar, saa kan det vare længe, inden hun kommer — paa Bordet *har* hun ryddet op — og den Fortælling, som Frøken Løhne læser smaa Stykker op af, naar hun har Haandarbejde, den har hun ogsaa læst, den staar paa en lille Hylde lige i Frøkenens Værelse ved Siden af Døren — og hver Gang Frøken Løhne gik et eller andet Ærinde ud, stod Gerd paa Dørtærsklen og læste i susende Fart Side op og Side ned

Og nu har hun læst den ud.

Nu er det blot saa svært at lade forundret og spændt, naar Frøken Løhne er saa naadig at læse op for hende . . .

Gerd plukker en Aflægger op af en Urtepotte og ser, om den gror — jo, den har en lille Trevl i Enden. Saa stopper hun den ned igen. Tilfreds med det. — Hun undersøger Frøken Løhnes Haandarbejde — Hullerne er meget ordentlig syede, men Fladsyningen gjorde Frøken Licht nu bedre — og det er heller ikke rent Hun ordner sin Bordskuffe og spiser et Stykke Griffel, hun knaser haardt som en Hund, det rasler inde i Hovedet paa hende.

Med ét knipser hun sig selv ud af Stuen — det gaar som en Røg — Tøjet paa i Entreen og bag om Haven, saa hun ikke kan ses fra Vinduerne, hun knapper Kaaben imens.

Aa, det er et Vejr.

En Fraadbolle kommer rendende som en Høne imod

hende, hun tager den i Hænderne og kvaser den, bliver staaende og kvaser og ælter, til der ikke er mere, ikke saa meget som en Bussemand tilbage.

Saa stryger hun mod Vinden ned til Fjorden.

Bredden er hvid af Skum, der ligger og bævrer som en Hundemave. Luften graaner, tung af Storm og Fugt og Kulde, og inden Gerd ved et Ord af det slaas hun med Madgaardens Dreng. Hun og Købmandens holder sammen, for de er fra Sønderøen! Hvad de slaas om, ved de ikke, men det varmer. Madgaardens Dreng raaber »Krageunger« efter Købmandens, deres Fader hedder Krag, det er altsaa noget saa uhøvisk og fornedrende skændigt, og Købmandens Dreng er de mindste, Gerd brruge Mund igennem Stormen, saa det skærer som en Ragekniv, og hendes Smædeord er fantastisk fornærmende!

Kampen raser korporligt med Sten, Tang og med Sand og Snegle og de bare Næver, Gerd forvarer i Hast sin hvide strikkede Hue under en Baad, for sidste Gang rev Drengene den af hendes Hoved og lod den gaa til Søs, og hun saa den aldrig mere og fik Skænd, da hun kom hjem!

Gerd staar paa Stranden skrigende som en oprørt Vadefugl, det røde krøllede Haar staar til Vejrs, de lange Øreløkker svingler som en Knebel paa hver Side af Hovedet, den hvide, broderede Krave over den sorte Fløjelskaabe basker hende som løse Sejl om Kinderne, og Brystsløjfens Løkker smelder hende om Næsen. Med begge Hænder fulde af Sten og Ælte forfølger hun — til hun pludselig vender og flygter, for en konfirmeret

Dreng fra Nordøen, Sigvard, kommer imod hende, i Farten snapper hun sin Hue, og langbenet og strakt som en Jagthund løber hun, til hun naaer Præstegaarden. I Havens Læ staar hun stille og glatter sig, og hendes lille vilde Bryst falder i Ro.

Lampen er tændt inde i Stuen, og hendes Fader og Mariane og Frøken Løhne sidder paa deres Pladser, idet Gerd kommer ind — en pæn Gerd med Kraven glat ned om Skuldrene, Sløjfen knyttet søndageftermiddagsnet, og det røde Haar strøget altsammen ind under Huen — det eneste der ser ud af Slagsmaal, Storm og Galenskab er de bronzeblanke Øjne, og Kinderne der spyr rødt.

»Du er saa rød, lille Gerd,« siger Pastor Palludan og ser op fra sin Bog.

Gerd køler de hede Kinder med sine klamme, nyvadskede Hænder.

Det blæser saadan, siger hun, net i Mælet — og da hun har lagt sit Tøj ud i Entreen, glattet sig efter over det hele, finder hun sin Dukke og sætter sig hen ved Kakkelovnen.

Bare de nu ikke opdager, at hun er drivende vaad om Benene, for saa sender de hende op at skifte, og det har hun ikke Lyst til.

I Halvmørke sidder hun og klæder sin Dukke af og paa. Hun ser mod Bordet, hvor hendes Fader nu igen er optaget af sin Bog, som han læser højt af. Han holder den lidt op fra Bordet, med lange, fine, kødløse Klabauterfingre, det blege Ansigt med Høgenæsen er bøjet ned over Bogen, og Hængelampens Lys falder

paa hans skinnende blanke Isse med langt, hvidt Haar som et Vandfald ned over Skuldrene og Nakken.

Han ligner en mager Grundtvig.

Han har sin gamle Frakke paa med underlig store Opslag og meget vide Ærmer, hans Haanded stikker ud saa smalle og gule, som om det er gammelt Ben. Nu løfter han Hovedet, Gerd ser, hvor hans Ansigt er smalt, og der gaar skarpe, dybe Rynker fra Panden ned mod Næsen. Hans Øjne er saa store — Gerd kommer til at tænke paa Eleonora Kristine, som en af Lærerinderne har fortalt hende udførligt om — hvordan hendes Øjne efter det lange Fangenskab kun kunde se fra en Væg til en anden mon hendes Øjne har set saadan ud — og hvorfor mon ingen befriede hende? — — — — En Tid glemmer Gerd hele Stuen, sin Dukke og sig selv og fantaserer sig dybt ind i et eventyrligt Flugtforsøg, hvor hun planlægger, agerer, fordyber sig i Farer og under megen Bravur endelig redder den forulykkede Kongedatter med nogen Hjertebanken kommer hun tilbage fra sin Fantasis Land med de lange Spring, de mange Ting der er at gøre, og opdager igen Frøken Løhne borgerligt i Sofaen, hvor hun endnu sidder og syr, og Gerd opfatter kritisk hendes store Skinkeærmer, der magelig kunde rumme en lille Gris hver. Mariane sidder for Enden af det ovale Bord og hækler. Garnet er saa hvidt som en lang Traad af Sne, naar det kommer op af den lakerede, japanske Nøgleholder, der er rød med smaa Sølvstjerner i — Marianes Hænder er rødere end den røde Lak, aa de er saa røde som en stor, kogt Hummer, og de er

saa tykke, saa de ser ud som Karlehandsker stoppede med vaadt Sand; Pegefingrene trimler ubehjælpomt rundt med den tynde Traad, hele Tiden stikker hun Naalen ned i et Hul i Pegefingren, som gaar dybt i Kødet, og det gør ondt, for hun hopper — og giver et lille Gisp — og ser hver Gang undskyldende og forsagt op paa Pastor Palludan, og saa hækler hun igen. Blonden kommer ud mellem hendes Fingre som en flad Strimmel, der dingler rundt, kulsort, svedig og haard som om den var hæklet af Sejlgarn — det er fordi Mariane hækler sine Fastmasker altfor haarde, Gerd har saa tit sagt hende det og vist hende, hvordan hun skulde gøre, men de Voksne vil aldrig tage ved Lære . . .

Gerd, sid pænt med dine Ben! siger Frøken Løhne og ser skraat ud fra Sytøjet, og Gerd forandrer uvilkaarlig Stilling —

Et Øjeblik efter indtager hun nøjagtig samme Stilling som før, finder den bevidst, indtil den mindste Vipning med Taaen, samtidig med, hun ser paa Frøken Løhne, om hun opdager det — Gerd vil, hun skal opdage det, for saa siger hun det igen, og saa vil hun spørge om, hvorfor det ikke er pænt at sidde saadan? Men Frøken Løhne lytter til Oplæsningen, préner sit engelske Hulbroderi og lægger Prén og Saks paa en lille Klud paa det glatte Bord for at det ikke skal gøre Støj! hun sidder med bøjet Hoved og husker ikke sit pæne Smil, saadan at Smilehullerne kan ses, Gerd har set hende gøre det i Spejlet, nu sidder hun med Læberne sammenklemmt og ser gammel ud hendes Fader læser om Katakomberne, hvor de første Kristne

skjulte sig og holdt deres Gudstjeneste med Fare for deres Liv, Gerd ser ned paa sine lange, strakte GAZELLEben, men hun kan ikke komme til noget Resultat, og saa glemmer hun det, og gaar igen ud paa Togt med sin Fantasi — det er romerske Sognefogeder, der kommer for at arrestere de Kristne i Katakomberne, og Gerd kender Løngange op og ned og paa Kryds og Tværs, og hun leder dem ud, Flok efter Flok, det begynder med ti, bliver til hundrede, aa, det bliver en uoverskuelig Mængde, hun har travlt med at redde fra den visse Død —

Men tilsidst er der ikke flere, Gerd ser sig virkesløs om i Stuen, Hængelampen hænger lidt skævt — og hendes Ben er stadig lige lange — i hendes Skød ligger Dukken, og Gerd begynder omstændelig at klæde den af, hun planlægger en ny Kjole med Skinkeærmer til den, hun kan faa Mariane til at klippe dem, og alt imens ligger Dukken i Chemise paa hendes Knæ, parat til at lægges i Seng med bøjet Hoved skuler Gerd opad — samler i et Blik Synet henne under Hængelampen, Faderens fine hvide Patriarkansigt, Lønnes store, sorte Ærmer og Marianes hvide Traad — allesammen ser de ned og Gerd løfter Dukkechemisen hendes Kinder farves af en ny Slags Rødme, hendes Hjerte banker en ny spændt og sød Banken — saa ser hun op igen, idet hun aander dybt ud, og i det samme trækker hun sine lange Pigeben op under sig.

—
Pastor Palludan holdt op at læse, han rejste sig,

lagde omhyggelig sit Sølvmærke, en flad ornamenteret Pil, i Bogen og gik for at hente Æbler ned fra Loftet — paa Vejen strøg han Gerd over Haaret.

Saadan skal en pæn lille Pige altid sidde.

Gerds langelige Blik fulgte ham fra Kakkelovnskrogen, som en tøjret Kalvs Pastor Palludan gik op ad den hvidskurede Trappe, let og varligt i hæleløse Hjemmesko, en Gang brune, men efterhaanden graa af fin Slid, han saa endnu Gerd for sig, med det lange, fromme Blik, hun saa efter ham med og sin Dukke i Skødet! Der havde virkelig været noget saa kvindeligt over dette lille Moderemne i sin tyste Krog — om han blot maatte leve længe nok til at se Gerd lykkelig og vel gift! hun vilde kunne gøre en Mand lykkelig, saa stille hun var af Natur — og saa lydig — —

Det var meget kedeligt, at Frøken Løhne ogsaa vilde rejse, men naar hun helst vilde, saa Pastor Palludan havde træt opgivet at holde paa de unge Piger mere, skønt han utrættet blev ved at drage Omsorg for deres Underholdning; han læste hver Aften op for dem, enten af Kirkeklokken eller Rejsebeskrivelser fra Hedningelandene, hvor Missionærene under store Farer og Forsagelser sankede en og anden Sjæl som et Aks i Herrens Lade

De var ogsaa glade og taknemlige for det — naar de rejste, sagde de med Taarer i Øjnene, at de ingen

Steder vilde faa det saa godt, men de syntes, der var saa ensomt paa Fuur — og saa trist og saa saa de paa Pastor Palludan, som om de ventede, han skulde sige et eller andet

Gerd syntes for sin Del, det kunde være lige meget, hvem der sad i Sofaen, de havde jo allesammen Skinkeærmer, og de holdt allesammen »Familie-Journalen«. Pastor Palludan klippede »Olivers Rejse til Lilleputternes Land« ud af Børnebladet, læste den først omhyggelig igennem selv for at være helt sikker, og bandt den ind i et kønt lille Bind. Saa læste han højt af den hver Aften i Stedet for Rejsebeskrivelserne — der var kommet en Frøken Sørensen, som havde lært Gerd at brodere Plyds-Pennevidskere, saa nu sad de alle fire omkring det ovale Bord under den grønne Hængelampe.

Pastor Palludan morede sig meget, han lo selv under Læsningen og saa til Gerd — hun sad foroverbøjet i sin Stol og syede sig røde Kinder til, for hun vilde altid have en Kvadrat paa 10 Minutter Haarets to tykke Piske hang hende ned over Brystet, hun jog dem tilbage paa Ryggen, hvor de ikke var hende i Vejen, og lo til sin Fader lidt fløv over, at han som en stor, voksen Mand kunde more sig over det, men hun vilde ikke for alti Verden gøre ham ked af det, saa lo hun hellere med Et flygtigt Nu tænkte hun paa at anbefale ham »Prinsessen fra Klitgaarden«, som stod inde i Hovedbladet, men noget uvilkaarligt fik hende til at lade være. Først da han rejste sig, strøg hendes Haar, som han altid gjorde, hver Gang han gik forbi hende og gik paa Loftet efter Æbler, skyndte

hun sig at spørge Frøken Sørensen, om hun troede, Prinsessen fra Klitgaarden fik Greven? Frøken Sørensen var ikke helt sikker paa det, for nu havde den gamle, haardhjertede Grevinde beskyldt hende for Tyveri! Gerd kunde ikke tænke sig, det ikke skulde blive opdaget — nogen skulde tage og skrive et Brev til Greven, foreslog hun og begyndte i sin Tanke at forme et Brev med en lang Forklaring om, hvordan det hele var gaaet til

Pastor Palludan kom tilbage, og saa gik de videre med Oliver — indtil det blev Sengetid, Gerd og Frøken Sørensen gik op, og Pastor Palludan saa paa Uhret! En Time havde han til at læse om Hedningebørnenes Opdragelse paa Missionærstationerne i det sorteste Afrika, en Bog han lige havde faaet og glædede sig til — Men han maatte jo ikke glemme sin lille Pige.

*

* *

Frøken Sørensen rejste og andre rejste, et Par var ganske ligeglade med, hvad Gerd foretog sig, saa det var saa nemt med det.

Gerd lærte at spille — Klaver naturligvis! Gerd skulde jo være dannet. Gerd havde hverken Lyst, Anlæg, Gehør eller nogetsomhelst, der havde med Musik at gøre Men naar alle ordentlige unge Piger i gode Hjem lærte Musik og Sang, saa

Skade kunde det jo ikke

Om Aftenen kniplede hun paa den ene Side af Bordet, Frøken Skram paa den anden. Udenfor gik Fjorden i Drift, Isen skruede med Donner, der vækkede Øen af

Dvale og milevidt skamslog Vinterens tavse Ro. Gulvet under deres Fødder huggede som et Skibsdæk, og Pastor Palludan saa stille op og sagde, det var dog frygteligt — saa sænkede han igen Laagene over sine blide, følsomme Øjne og læste videre.

Gerd hørte i det fjerne Drengene hvine ved Stranden, men i Øjeblikket var det ikke noget, der kom hende ved; hun sad med glødende Kinder og spændte Øjne og styrede sine Kniplepinde som en klassisk Vædekører sine viltre Gangere — for Frøken Skram havde sagt, at det Mønster egentlig var for svært for en Begynder, og nu vilde hun vise, at hun godt kunde — og naar hun rigtig havde lært det og kunde kniple hurtigt, saa Pindene kunde flyve af sig selv, vilde hun kniple sig en hel Kjole, som Verden aldrig havde set Mage til

Frøken Skram kniplede sindigt paa sit husarblaa Bræt, og i en Pavse spurgte Mariane med en befippet, svedig Stemme, om det var til Udstyr Nej, sagde Frøken Skram og blev rød. Hun sad grædefærdig, fordi hun var forpint af Fuur og irritabel fordi med et dulgt Blik skottede hun til Pastor Palludans soignerede hvide Hoved, med den smalle nøgne Isse, lidt rødlig som nyfødte, bare Museunger, og det sølverhvide Haar i Væld ned over Skuldrene! Hun var uenig med sig selv; skulde hun søge sig en anden Plads straks, eller skulde hun gøre et Forsøg? Var det overhovedet en Mand, man kunde gifte sig med naturligvis ikke forelske sig i, men Stillingen var jo pæn — efter hans Annonce, en Enkemand med en elleveaarig Datter,

havde hun rigtignok tænkt sig ham ganske anderledes, og paa Vejen hertil havde hun drømt

Men det faldt ham vist slet ikke ind!

Det gamle Liv, han havde til Husbestyrerinde, fortalte jo ogsaa, enten der var Lejlighed til det eller ikke, at Pastor Palludan giftede sig saamæn aldrig igen, nej, det gjorde han ikke, ork nej, Pastor Palludan var en fromme Mand, der stirrede »hvar Tagn« paa Himmelen og ventede ikkun paa at genforenes med sin forudgangne Ægteviv i Paradis — Mariane talte Postilsprog, naar hun talte om sin Husbond — hun faldt ud af Rollen, naar hun raadede de unge Piger til at søge sig en anden Plads, hvor der var Mandfolk, for at gaa saadan paa Fuur var jo da kuns at spille sin Ungdom — ja — og Ungdommen, den kunde saamæn snart gaa, og saa var en Pige ilde stedt

Og der sad Barnet og kniplede saa ivrig, som om hele Verden kunde kniples ind i en smal Blonde til at kante sit Skørt med — egentlig havde hun lært Gerd at kniple for at drille hende, for at hefte hende ved et Arbejde om Aftenen, saa hun skulde være inde i Stedet for at sjove med Drengene ude over Stranden. Men Gerd var ikke blevet stridig eller opsætsig af det, tværtimod, hun havde inddraget det som en ny og spændende Leg, og nu plagede hun Frøken Skram med at finde paa nye Mønstre, der hele Tiden skulde være sværere Det løb mellem hendes Fingre, som alt løb af Sted mellem hendes rappe, praktiske Fingre — nu kan jeg dét! — Og hun stod igen foran sin Fader eller Frøken Skram, i Nødsfald Mariane og krævede

naivt mere — mere — giv mig noget nyt for — vis mig noget, jeg ikke kan — lær mig det ogsaa — lad mig være med!

Lad mig være med!

Og næste Gang:

Aa, nu kan jeg godt alene!

Det var Gerd, der irriterede Frøken Skram mest — fordi hun var som en Puls i den døde Ø! fordi hendes lille, graadige Nemme var uberørt af al Dvale, igennem talløse smaa Gøremaal fandt hun Kanaler til Livet, som Frøken Skram ikke kunde finde, hun sad blot forstummet Aften efter Aften og følte Forfrysningen nærmere og nærmere sit Hjerte

—

Frøken Skram rejste i Utide.

Og i et Interregnum læste Pastor Palludan selv med sin lille Pige, han lærte hende Sprog og var mildt forundret og taknemlig, fordi hun var et lille Sprogtalent, der ikke regnede de tre Hovedsprog for fyldestgørende, hun vilde ogsaa, han skulde lære hende Latin. Forsigtig og samvittighedsfuld censurerede han 5 Bøger og opdagede, at Gerd imens havde læst et Par Snese og kunde fortælle ham, hvilke han skulde læse og hvilke ikke, fordi de var kedelige. Pastor Palludan var bekymret for, at hun ikke tænkte nok over det, hun læste — hellere læse lidt men grundigt, docerede han og gav hende Oehlenschläger. Gerd gik ind i Klassikerne som et Gimmerlam i en Kløvermark, hun læste »Den pantsatte Bondedreng« liggende i sin gamle Vugge som i en Gyngestol, med de lange Ben i Vejret, et

Stykke Mad i Haanden og hvinende af Latter, saa Mariane misundelig kom til, og Gerd læste beredvillig Stykker om igen og naar hun paany sank i Vuggen og sprællede med Benene i Luften af lykkelig Mor-skab, gik Mariane hovedrystende sin Vej — to, der var da ikke noget at grine af i det, det maatte være Tøsen, der var tosset

Gerd aad Læsning som Hø — hun vragede ikke, hun tog med alt, der kom indenfor hendes Omraade, tilfældige Aviser, der havde været pakkede om Ting fra Købmanden, Føljetonstumper læste hun uden Hensyn til Begyndelse eller Ende, smaa gejstlige Pjecer med foragtelige Babyfortællinger, halvflaaede Bøger hun fandt kasserede paa Kroer og Færgesteder og tog med sig hjem, Rejseoptegnelser der ikke indeholdt andet end Datoer og Hotelpriser — hendes Blik foer over det, fortærede det, og hun huskede saa godt, at hun Aar efter fandt Slutningen paa en Føljeton, hun et andet Sted var begyndt paa

Om Aftenen legede hun med Drengene den enkle Leg at springe op paa Kirkediget, kalde sig Konge og vælte alle hovedkulds ned, til hun selv blev væltet og rullede skrigende og leende nedad Kirkebakken med Benene stikkende ud fra Skørterne som et Par Tændstikker fra en trillende Kartoffel slæbende sin Veninde An-Kestin med sig!

—
Men om Søndagen gaar Gerd til Kirke ved sin Faders Haand, klædt søndagsligt paa med de lange Knapstøvler, der er An-Kestins Hjertesorg, for hun maa

ikke faa Mage til dem; med en rød ulden Kjole, lagt i tætte Wienerlæg og syet i Skive, en Kjole som An-Kestin paastaar er noget godt Skidt, for den holder ingenting, hendes hjemmevævede er bedre, naar den er gammel, end denne wienerlæggede er som helt ny. Men aa Gerd kender saa godt sin lille Verden, hun gaar med en Fornemhed som en Zardatter forbi sin Veninde midt i Kirken og sætter sig i den øverste Stol — for hun er Pastor Palludans Datter, hun har Lov til at sætte sig, hvor hun vil, og alle Mennesker ser paa hende, derfor maa hun slaa sine Øjne ned og se from ud, idet hun med den Andagt, det højthvævede Rum paabyder og den Værdighed hun skylder sig selv, aabner for Kirkestolen og gaar ind. Hun ved, nede i Kirken hvisker de: Der kom Præstens Datter! — Og under sit stumpede Skulderslag af sort Fløj, som An-Kestin hævngherrig beføler hver Gang, hun har det paa, for at fornemme, om det ikke er slidt endnu — løfter Gerd sin Haand, der befinder sig frygtelig ilde i Handsken, og stryger en fingeret Lok bag Øret

Hendes Fader gaar paa Prædikestolen og begynder at tale — Gerd er forfærdelig søvnig, men det vilde jo være en Fornærmelse imod Gud, om hun faldt et eneste Øjeblik i Søvn. Hun spilker sine Øjne op og opfatter hvert Ord, de kommer i Række ind ad det ene Øre og gaar i Række ud af det andet, og det bliver ved, det er ligesom en Drivrem af Ord trækkes langsomt igennem hendes Hoved — hun anstrenger sig for at græde ligesom de gamle Koner, for hun kan tænke sig, det er noget, Gud synes om; hun er stolt, da det

lykkes hende at gnide sine Øjne svidende og hede, og hun stirrer sugende op mod Prædikestolen som de kluntede vadmelsblaa Fiskere gør — nogle staaende op, mens de halvhøjt snøvlede læser Dagens Tekst op med — de stirrer paa Pastor Palludan, deres Blik hænger ved hans Mund saa fast, som de smaa Kid hænger fast ved Yveret og drikker varm Mælk

Og Gerd kommer ud i Solen i Klump med det øvrige Kirkefolk og gaar drævende langsomt og duknakket frem ad Stien, hun nyder med en forfængelig Sødme at holde Kirketempoet og den rørte, gudhengivne Tavshed ligesom de Voksne. Hun tager for lange Skridt for at holde Takt med de andre med spidsfindig Koketteri sætter hun Fødderne i Gruset — højre — venstre — det er dejligt Vejr — højre — venstre — Hvad mon de skal have til Middag? — højre — saa holder hun op, for det gaar op for hende, at hun jo blot synder, hun gaar kun saadan for at foretage sig noget, fordi Stien er saa urokkelig lang, og det gaar saa ligfølgetyst, og nu har hun siddet stille saa længe . . .

Gerd synes, at en lang, lodden, sortgraa Arm strækker sig ud fra Kirkedøren og holder sig svævende over Kirkefolket — under den gaar de saa troende og nedbøjede og siger ingenting, for Armen kan lige naa til den hjulbenede Dobbeltlaage

Først begynder naturligvis Philemons Kone at hviske, Gerd kan høre, hun hvisker om sin Datter, der er kommet til Brødet, jo hun er endda, hun er blevet gift med en Skrædder paa Mors

Men Gerd er forarget, hun vil ikke for sit eget Ved-

kommende sige et eneste Ord, før de kommer til Laagen, saa langt skylder hun Gud at tie stille — nu morer det hende forresten ikke mere, men nu *vil* hun! hun vil vise sig selv, at hvis hun vil, saa kan hun.

Rundt om begynder Folk saa smaat at hviske — verdsligt — nu er der jo kun et ganske lille Stykke til Laagen

Den hældende Dobbeltlaage minder altid Gern om Marsk Stigs Døtre — den ene tog den anden ved Hand, saa ginge de ud i Verden hin vide der er noget ved Maaden, hvorpaa den mindre Portal hælder sig ind til den større som

Saa, nu tænker hun igen verdsligt

To Skridt fra Laagen ser hun sig med ét forskrækket om — hun er kommet til at tænke paa noget! — Med en uhyre Beherskelse holder hun de to sidste Skridt i det afmaalte Tempo det hun er kommet i Tanker om, har jaget den sidste Rest af Andagt hovedkulds ud af hendes Sind, hun vil fare af Sted, det er forfærdeligt, ikke til at komme over, hvis nogen opdager tænk, at hun saa helt har glemt det — aah! — men noget i hende gør Musklerne dobbelt stive, hun ved ikke selv, hvad det er, men hun maa naa Laagen I samme Nu slipper hun sig selv befriet løs, hun letter som en Stork — og med det stumpede Skulderslag flagrende som Vinger suser hun igennem Præstegaardshaven, skyder Genvej ad Køkkendøren og staar som en Sprængflod Dagligstuedøren ind her plejer hun at lege — forpustet ser hun sig om — her har vist ingen været, siden hun gik — sky lytter hun til alle

Sider, mens hun flytter en Sofapude — under den ligger fladt to Papirdukker, intimt Arm i Arm, en eneste Strofe i Oehlenschlägers Kong Helge: »Men Jomfruen skal sove hos Helten i Nat«, har rørt ved det i hende, som altid faar hende til at blive saa rød og vende sine Øjne Steder hen, hvor der ingen er, der kan se hende. — I al Hemmelighed har hun klippet Helten og den ranede Jomfru ud, lagt dem i Seng under Pudene, og Sofaen er Kong Helges Skib! Frygtelig flov krammer Gerd de to Papirmennesker sammen og lader dem falde ind under Gardinet, nu kommer hendes Fader med Lærer Andersen fra Kirken.

Gerd spiser uden Protest sin Sødsuppe, hun kan ikke fordrage Sødsuppe, men hvis hun siger det, faar hun for det første Lov at spise den alligevel, og saa skal hun høre en lang Snak om, hvad der efterhaanden bliver af de kræsne Børn — Det er et unødigt Spild af Tid og Kræfter, saa nøder hun store Mundfulde i sig for at blive færdig, der er saa hundrede andre Ting at spørge sin Fader om, faa Svar paa og sige hvad hun mener om — Og efter Middag skal hun med Madgaardens Dreng, og Philemons Sigvard og Ankestin paa Togt ind i Hulen paa Nordøen; Mariane har lovet hende et Lys, Madgaardens Dreng vil have en Skovl med, saa de kan grave Vej ud, hvis den skulde styrte sammen — der kan være utrolige Ting at finde inde, og svenske Fanger har en Gang gravet den, siger nogle og andre siger Smuglere, og nu har hun foreslaet en rigtig grundig Tur helt ind til Brønden

Vær nu forsigtig, lille Gerd, siger Pastor Palludan,

og faa ikke din gode Kjole snavset til — og Gerd nikker, hun gaar med delikate smaa Trin til Døren, lukker den med en tugtig Omhu efter sig — og vælter det halve Køkken over Ende for at faa Lyset hurtigt nok af Mariane og komme af Sted med Hattebaandene flagrende efter sig som Vimpler i Storm.

—

Pastor Palludan stod om Aftenen og saa paa Himlen, der høsttung laa over Mors og Verden. En dejlig Himmel med en Skyernes Muskulatur som en Okse — den der har gjort sig Himlen til Ven, er aldrig alene, tænkte han, stille i sin Sjæl, og han huskede Sommerhimle, hvor Skyerne laa let som Buketter af Fjerneliker, og Foraarshimle der var blaa som en Hall af Kornblomst — Havde man ikke Himlen, tænkte han med symbolsk Fromhed, hvorhen skulde et Menneske da vænne sit Blik

Gardinet drev for Trækken fra Vinduet, og under det skrasede noget let og diskret — det ændrede Pastor Palludans Tænken, han huskede Gerd, som hun gik fra Kirken i Dag, bøjet og rolig, et Billede paa gudfrygtig Tankefuldhed! Gud være takket fordi hans eneste Barn var saa let at lede! Hans Kone havde haft samme stilfærdig fredelige Sind som han, der havde intet ublidt Ord været imellem dem de Aar, Gud havde forundt dem sammen! — Side om Side havde de saa ofte staaet her ved Vinduet og set paa Himlen og udvekslet Tanker! deres Hjem havde været deres Verden, Uroen udenfor kom dem ikke ved —

Lille Gerd som gik saa stille i sine smaa lette Sko,

vilde vokse op og faa det paa samme Maade — ikke en Draabe af Verdens Blod havde endnu kundgjort sig i hendes barnlige Færd

Under Gardinets sløbende Fold skramlede stadig den samme lille Papirknold, hver Gang Trækken bar det lette Stof ind mod Stuen og tilbage igen; der laa ligesom noget sladre vornt dernede og mumlede indiskret op imod ham — tilsidst følte han sig forulempet i sine Tankers Ro, og sammenkrøllet som det var, tog han det op og kastede det ud i Haven.

Og saa igen paa Himlen.

Pastor Palludan sidder inde i sit Studereværelse og skriver paa sin Prædiken — ind gennem de to Stuer kan han høre et opdukkende Skænderi mellem Gerd og den ny Lærerinde, og han løfter Hovedet, Gerd plejer ikke at være opsætsig.

Med lette sagtmødige Skridt gaar han ind i Dagligstuen — hans spørgende Øjne møder Frøken Iversens retfærdige Blik, hun staar op ved Klaveret, Gerd i sin hvide Sommerkjole snurrer rundt paa Klaverstolen og ser ham ogsaa i Møde — en egen heftig Gløden i de lysbronce Øjne viser en Genstridighed, som han ikke synes om, et ukvindeligt Element, som skal tages i Tide; Frøken Iversen lægger Sagen ud for ham, Gerd har ikke spillet sine Skalaer de 20 Gange, hun skal, og nu vil hun ikke spille dem.

Jamen jeg har spillet dem allesammen, siger Gerd afgjort.

Men Gerd! siger Pastor Palludan blidt bebrejdende.

Hun har *ikke* spillet dem, afgør Frøken Iversen, simpelthen fordi hun ikke *kunde* spille dem i den korte Tid, jeg var ude.

Gerd, siger Pastor Palludan, naar Frøken Iversen siger, du skal spille dem, saa skal du gøre det — Pastor

Palludan ved, han maa vogte sig for det nærliggende at forkæle sit eneste Barn, og Frøken Iversen maa ikke blive ked af sin Stilling og kunne hænge en Opsigelse paa det umulige i sin Opgave, naar Barnet faar Ret af sin Fader. Pastor Palludan handler efter vel gennemlæste Principper.

Men Gerd sidder stadig med Ryggen til Klaveret.

Jeg har *ved Gud* spillet dem allesammen, Far, siger hun i en egen sagte Tone — men Pastor Palludan ser ikke hendes Øjnes underlige Alvor, han ser Frøkenens imponerende Ro — og han vil ikke forkæle, og endelig betyder det jo saa lidt, om Barnet spiller det Par Ska-lær mere eller mindre.

Spil saa min Pige!

Al den stilfærdige Myndighed, hvormed han leder og regerer sin hengivne Menighed paa Fuur ligger i Tonefaldet; han ser Gerds Øjne imod sig — undrende forskrækkede — hun løfter Øjenlaagene, hun ser et Nu ud, som om hun vil sige noget — saa bøjer hun Hovedet og ser tænkstom ned paa sine Hænder! Pastor Palludan ser med Tilfredshed, at han har dukket hendes første, spæde Forsøg paa Demonstration — den Slags Ting skal tages straks, skal Sindet vænne sig til Lydighed mod Gud.

Gerd drejer uden et Ord Stolen om og spiller, og Pastor Palludan gaar tilbage; gennem Stuerne hører han, mens han skriver videre, den fjerne Lyd af Ska-lærs Løb op og ned, det holder inde, Huset bliver stille.

En Tid sidder han foroverbøjet, fordybet i sit Emne. Tilfældig ser han op — lige ud —

Udenfor paa Havegangen staar Gerd og ser ind.

Hun ser ikke, hun staar med let sænket Hoved og tænker — med Siden til og Ansigtet vendt ned mod Huset. Den solbrændte Haand holder Haarets to flettede Tove sammen midt paa Brystet, Armen kommer brun og fast og pigetynd ud af det halvlange Ærme.

Hun staar saa besynderlig dvælende, med et indadvendt Blik i de store, brune Øjne, den hvide Sclerotica skinner næsten blaa under Havehattens vældige Skygge, der ser ud som Vinger. Ansigtet er saa smalt, saa hvidt som et Lys i en Broncestage imod Haarets mørke Farverigdom, Gerd har Haar der ser ud som Høstens Bøgeløv, tusindfoldig, straalende nuanceret i rødt og brunt, et mættet svært Haar, der kommer i Bølger ned under Hatten, Munden staar en Smule aaben, Pastor Palludan opdager for første Gang Læbernes lakrøde, næsten som kinesiske Bakker — Brynenes Buer er mørke som trukket op med Blystift og skudt frem af Pandebenet — egentlig gaar det først op for ham nu, han ser Gerd saa helt i Ro, hvor hendes Træk er haandfast gjorte — saa lidt lig hans egne — og hvor besynderligt, det staar til den dvælende Tænken.

Hun bliver vist en køn Pige! tænker Pastor Palludan og glemmer hende igen for at se paa Himlen, hvor Skyerne som fantastiske Palmeblade eller maanelyse fintgrenede Søplanter rejser sig mod Zenith, splittes og gaar i Drift som en Skov paa et oprørt Hav

Det blæser haardt deroppe i de højere Luftlag, tænker Pastor Palludan.

— — —

Gerd tænker.

Hun sagde »ved Gud« paa, at hun havde spillet sine Skalaer!

Og hendes Far troede det ikke.

Han troede det ikke!

Det staar stille i hende endnu.

Han troede det ikke.

Kan man da sige »ved Gud« paa en Løgn! — Det *maa* man altsaa kunne!

Og hendes Far havde selv lært hende — for saa lang, lang Tid siden, at »ved Gud« sagde man kun, naar noget var ganske sandt! Og hun har troet det. — Der har staaet en ubrødelig Tro i hende, at det var umuligt for noget Menneske — simpelthen fordi det var umuligt — at sige »ved Gud« paa en Løgn! Hvad der kunde ske, hvad der kunde komme ud af at gøre det, har hun aldrig tænkt over, for det er slet ikke faldet hende ind, de har brugt paa Gaden, naar de sloges og paa-stod i Munden paa hinanden at afgøre Striden med: tør du sige »ved Gud« paa det — saa tav Løgneren — eller sagde han »ved Gud«, saa var det, fordi han ikke var nogen Løgner, men fordi det, han sagde, var sandt!

»Ved Gud« var ligesom hele Himlen og Gud paa sin Trone og alle Englene og ens egen evige Salighed i Pant.

Og nu er det faldet ned.

Altsammen.

Pantet er ingenting værd.

Man *kan* sige ved Gud paa en Løgn! —

Da ingen havde hørt hende spille Skalaerne, som hun havde spillet saa hurtigt, fordi det var saa kede-

ligt og jo nu *skulde* gøres — saa var hun saa sikker paa at kunne afgøre enhver Tvivl ved at sige: »ved Gud« paa det.

En uhyre Flaade af Vankundighed sejler gennem hendes Hoved

Nu kan hun jo rask væk sige »ved Gud« paa alle Ting! Det er jo lige meget, om det er sandt eller ej.

Og ganske stille bliver Gerd staaende — hun kan ikke finde sig til Rette.

Himlen er faldet ned.

—

Udenfor Havelaagen staar An-Kestin og et Par andre Piger og kalder, de vil spille Klink, og Gerd er med sine lange Flamingoben i Spring gennem Haven midt ned i Klyngen!

En Tid efter kommer Mariane ud og staar og hænger, som hun plejer over Havelaagen og køler den dampende Køkkenhede af sine røde Lemmer. Hun maa fryse lidt hver Aften, for at hun kan glæde sig til sin varme Seng, ellers er det saa ke'somt at ligge alene.

Vandet blinker kælent i Aftensolen, paa den brede Engstrand gaar de unge Fiskere og røgter Garn, og Mariane sukker — det var nu saa sin Sag, at hun vilde være saa fin paa det og være Husbestyrerinde i Præstegaarden og komme over sin Stand; hun havde da troet, hun skulde ha' Præsten, og det havde alle andre da ogsaa troet — Og naar hun skal sige sin Mening, saa er det da ogsaa en sær Ting saadan at bo i Hus sammel og ikke ha' det mindste Men nu, hun kender Pastor Palludan, saa er det da nu ogsaa saa rimeligt,

saa'en en Mand — han er den frommeste Præst, Fuur nogen Tid har haft, han staar og ser op til Vorherre baade Nat og Dag — men hun var da helles en helt pæn Pige da hun kom, saa for den Sags Skyld

Udenfor i Vejens Støv flagrer Gerds hvide Kjole og lyserøde Strømper mellem de andre Pigebørns sorte — paa een Gang opdager Mariane, at de fjanter helt unaturlig i Spillet, de taber under Skrigen og Latter Klinkpengene ud af Hænderne, de klasker paa hinanden, snurrer rundt og svalrer af ingenting og maser Hænderne foran Ansigtet

Mariane bøjer sig nyfigen frem — sikker paa — jo, tænkte hun det ikke nok, den store Slamper, Sigvard, er kommet til og staar og ser paa Spillet, Tøsene driller ham, han svarer igen, Mariane kan ikke skelne Ordene, men hun hører paa Tonen, hvor de ildsker hinanden, hun former selv rappe og kaade Ord, udfordrende Spottegloser, hun svulmer i Brystet, hun glemmer sig rent hen i at være med Sigvard, Slamperen, fortrækker efterhaanden, Tøsene slaar Flankerne sammen og ler ham højlydt af Gaarde, mens de med Hænderne dæmmer op for Blodet i de blussende Kinder! Gerd faar sit hvide Lommetørklæde frem, hun gnider sit Ansigt rundt i det, som naar hun har løbet og skinner varm paa Huden, hun putter Næse og Øjne ned i det, ser op igen og hendes Hud lyser i Skumringen som en rød Begonia mellem dunkle Blade.

Bette Gerd, hun er nok snar' mandvon, tænker Mariane — og gaber — og skutter sig — nu fryser hun lige tilpas! hun ser ud over Engstranden, Solen er sluk-

ket, Vandet er søvnigt nu, og Græsset ligger og labber Dug, de unge Fiskere er gaaet.

Og langsomt vrikker Mariane tilbage gennem Haven.

*
* *
*

Hver Morgen sidder Pastor Palludan ved Kaffeboardet og nikker imod Gerd, naar hun og Frøkenen kommer ned. Og Gerd gaar hen til sin Fader og kysser ham paa Kinden, før hun sætter sig.

Frøken Iversen, som er indremissionsk, beder sin Bordbøn.

Og stille og ligesom Lyden er syndig, taler de Voksne sammen over Bordet, Gerd løfter sin Albue højt, idet hun smører sin Mad, hun smiler underfundigt, idet hun ser ud, Smørret er blødt i Varmen og siver gennem Brødet, Gerd løfter sin Næse og vejrer med følsom sitrende Næsebor

Det er »ved Gud« helt smeltet, siger hun rapt.

Men Gerd!

Pastor Palludan standser sin stille Ordveksel med Frøken Iversen og ser forundret paa Barnet.

Saadan ved du jo godt, du ikke maa sige!

Gerds Øjne lyser imod ham, gyldenbrune, med Tværstriber fra Vinduet — der er noget i den Tværstribе, der minder om en Kat.

Hvad gør det?!

Hvad det gør! — Det gør Gud bedrøvet, lille Gerd.

Der er Trods og opsætsig Spøg i Øjnene, der tindrer imod ham — og noget mere, han ikke i Øjeblikket kan tyde — en hemmelig Vækst, som er noget i Barnet parat til at springe over ham.

Det tror jeg ikke, siger hun — med en Hurtighed, som om det mere kommer hende an paa at svare imod, end egentlig for Meningens Skyld.

Og Pastor Palludan tier af Forbavselse — han fatter slet ikke — andet end han maa gribe hende i Springet, og paa maa og faa siger han det første, der falder ham ind, sagtmodig og alvorlig:

Jamen saa gør du *mig* bedrøvet, lille Gerd.

Gerd bliver ildrød og tier — og der bliver ikke sagt et eneste Ord mere, nu er det, som om det er blevet Synd blot at tale. Pastor Palludan sidder i dybe Tanker — han vil egentlig ikke tro paa Djævelen, men hvordan skal han forstaa dette her? Hvad er det, der er sket med Gerd? For det er jo ligefrem Trods imod Gud, der er kommet op i hende! Og hvor kan Barnet have faaet det fra? Hun har aldrig hørt andet end ærlig, kristelig Tro i sit Hjem, og der findes ikke Fritænkere paa Fuur!

Pastor Palludan sukker dybt, ruller sin Serviet sammen og stikker den ind gennem sit gamle, fint forarbejdede Servietbaand, gennem Generationer hans Slægts Eje — Man kan altsaa opdrage et Barn fuldstændig uden Berøring med Vantro! — og pludselig en Dag, uden nogen paaviselig Grund, synder Barnet bevidst i Ord — en anden Dag maaske synder det i Gerning.

Det *maa* jo være Djævelen!

—

Men Gern spiller Klink om Aftenen og Staatrold og Saltebrød, hun har lykkelig glemt

Det første Klemt fra Kirkeklokken slaar tonende ud

i Luften, hænger ud fra Kirken som en lang Arm af Lyd, og det drypper ned fra den af fulde, dybe Toner — et Klemt til — og Slag i Slag — Ringer-Niels gør sin Aftenpligt, nu gaar Solen ned.

Gerd standser i sin Leg.

For at ingen skal se det, folder hun sine Hænder under sit Bomuldsforklæde, og hun raaber, at hun ikke vil befries, hun vil hvile lidt — Det er noget, hun selv har fundet paa, naar Solen ringer ned, staar hun stille saa længe og taler med Gud — sin egen Gud altsaa, ikke den Gud der er faldet ned, det var hendes Faders Gud og Lærerindernes, og han var alligevel saa langt borte! Og ligesom saa stor. Igennem Klokkeklangen siger hendes egen Gud lige ved Siden af hende, at hun ikke har været god imod sin Fader, og Gerd indrømmer det, hun har været næsvis og gjort sin Fader ked af det, og hun lover bestemt sin forstandige Gud, at hun aldrig skal gøre det mere — det var egentlig ogsaa mest for at prøve, om hun kunde det er dog svært saa længe Ringer Niels bliver ved i Aften, nu maa Solen da være nede, og hun har en Følelse af, at hendes Gud træder tilbage, nu er der ikke mere at snakke om denne Gang! Men hun *vil* staa stille saa længe og saa smutter en af Drengene omkring hende som en Svale, rammer hende paa Skulderen og siger »fri«, og hvis hun nu ikke løber, bliver hun jo bare taget

*
* *
*

Frøken Iversen fik Pastor Palludans Tilladelse til at tage sig af Gerds religiøse Liv. Han havde jo set, at

det trængtes. Og maaske han selv havde haft forkert Greb, en ny Paavirkning vilde muligvis virke gavnlig.

Frøken Iversen tog hende med til indremissionske Børnemøder paa Mors, og Gerd syntes, det var morsomt. De smaa Fortællinger, Missionæren læste op, hørte hun velopdraget efter og skubbede dem straks efter over i en Side af sig, hvor alle den Slags Ting kom hen — ligesom Mariane med Karskrubben skuffede Kartoffelskrællinger over i den ene Side af Vadsken, hvor de ikke var i Vejen —

Men en Dag holdt Missionæren moralsk Forelæsning for sine Unge, han forklarede, hvad Synd var, og han talte, som sit store Forbillede, i Lignelser — Se, hvis Børn blev sendt til Købmanden efter Sukker og skulde aflevere til sin Fader de Penge, der kom tilbage, saa maatte de ikke tænke som saa: Far har ingen Forstand paa, hvad Sukker koster, han kan saamæn ikke se, om jeg beholder en Øre eller to! — Selv om Faderen ikke kunde se det, saa var der alligevel den store Gud oppe i Himlen, som ser alt, og som ogsaa vilde se det.

Gerd hentede saa ofte Sukker hos Købmand Krag, hun gjorde det allerede Dagen efter det moralske Møde, og hun stod med en To-Øre klemt inde i sin varme, sitrende Haand, mens Pastor Palludan saa ned i sit Søndagsblad og lod Gerd hælde Pengene ubesete ned i Portemonnæen, lukke den og putte den i Lommen, hvorefter hun løb med To-Øren!

Hun skuffede med det samme Missionæren og Frøken Iversen over i Kartoffelskræl-Siden! hun var nær ved

at lade sin Fader gaa samme Vej, men tog sig i det, han var jo alligevel hendes Fader.

Der maatte kunne gøres Masser af Synd, blot man fik det at vide.

—

Men om Aftenen, da Solen ringedes ned, blev hun alligevel enig med sin egen Gud om, at hun ikke vilde gøre det mere — det var saa altfor foragtelig let — og nu havde hun set, at hun kunde.

Frøken Iversen blev længe.

Hun var en ældre Pige, og Fuur blev længe holdt i Uvished, om Pastor Palludan saa nær de treds vilde gifte sig anden Gang. Han lod sig sagtmødig lede af Frøken Iversen og tog med hende til store, lokale Forsamlinger, var borte hele lange Dage og kom først hjem ud paa Natten. Gerdt holdt til i Køkkenet og plagede Pigerne om at fortælle Kærestehistorier. Kroens kæmpestore Mette, der havde Laar saa tykke, at hun ikke kunde sidde med samlede Knæ paa en Stol, fortalte de fleste, og Gerd og Ankestin legede dem efter. De skar sig Kæppe ud af Træerne og gemte sig i Agestole og mørke Hjørner af Tørvehuset, og Kæppen var deres Kæreste, som skulde sidde i deres Arm. Ankestin kyssede med høje Smask og raabte uhøviske Ord over til Gerd, som var flov, men Legen var alligevel spændende.

De kunde ikke bruge Drengene til den Leg, og Dren-

gene blev ondskabsfulde, passede dem op og haanede dem, og det endte regelmæssig med Slagsmaal. — Men naar de var en Tøseklump alene, fortalte Ankestin en uhyrlig Historie, som hendes gamle Bedstemoder altid fortalte om Tosseper, der fik en Kone, men ikke vidste, hvad han skulde med hende. Tøsene hvinede hver Gang lige henrykte for Historien, de forstod ikke Folke-
raaheden, men de sansede, at der var noget — og som nysgerrige Dyrebørn glanede de ind i en Fold, hvor der gik store og underlige Dyr, som ikke kom den ved, men som en Dag skulde komme dem ved.

Pastor Palludan saa efter Frøken Iversen med et mere end almindelig langt og fromt uforstaaende Blik, da hun pludselig rejste — fordi hendes Moder var blevet syg! En Udflugt som han gennemskuede og virkelig tog sig nær!

Saadan en virkelig alvorlig Pige!

I det mindste kunde hun vel have fulgt Sandheden.

Og igen en Tid underviste han personlig Gerd, hun læste religionshistoriske Afhandlinger paa fremmede Sprog, og hun og Pastor Palludan stod sammen ved Vinduet og saa paa Himlen. Enten den var fuldkommen ens og et Billede paa Uendeligheden, eller den var urolig og skøn af Tordenbyger og et Billede paa Foranderligheden, den var altid Himlen, bestandig og rig som Gud.

Gerd var kommet ind i Stuen, hvor der var Visit.

Det var den sidste unge Læge, der lige var kommet, Fuur skiftede Læger ligesaa hurtig som Gerd Lærerinder — ikke fordi de havde nogetsomhelst med hinanden at gøre, Lægerne blev Morfinister, flyttede bort, og saa kom der en anden —

Nu var her En igen, en skindmager bleg En.

Han talte med en lav, soigneret Stemme om Fuur, hvor der jo var saa smukt. Det var det faste Emne, naar de unge Læger var paa Visit — der var jo ikke andet, de nye Læger var altid Hedninger.

Pludselig vendte den blege unge Mand sig om imod Gerd og sagde med en høflig Bøjning:

Jeg saa Frøken Palludan i Dag.

Gerd saa op — lidt undselig og meget smigret, fordi han sagde Frøken, hun var kun 13 Aar, men hun vidste godt, hun var lang af sin Alder — og i det samme talte han til hende igen.

Frøkenen var i Vandet i Dag.

Gerd blev brusende rød og vidste i Sekundet ikke hvorfor — hun saa paa sin Fader, svimlende genert, men han havde ingenting forstaaet — Blodet stod hende til Hovedet, saa hun daarligt kunde sanse, ja, hun

havde været i Vandet i Formiddag, som altid fra aaben Strand, Dreng og Piger imellem hinanden, som de altid gjorde! I et lysende Syn saa Gerd Fjorden i Sommersolen, det brede Ildbælte og Vandets spejlhvide Brømme under Salling, den sandede Strand med Tangens falmede Garnering — Muslingestykket, hvor Vandet kribledede blaat, som et Vadskebræt — hun saa sig selv i den blaa Bugt, solbeskinnet og nøgen fra Nakke til Hæl — og store og smaa Dreng og Piger vadende nøgne med Ryggen mod Land. Hun huskede i Blodets pinlige Pres og Sus for sit Øren ikke engang hvem de havde været, blot at de alle havde været nøgne. Hun ogsaa. Hun saa sortbrændte Drenghalse og magre brune Skulderblade og lange Rygsøjler, tynde Arme der kom op af Vandet med skæggede dryppende Muslinger, som de sloges med — hun hørte for sit Øre Hvinene, naar Rejerne løb dem om Benene — og ovenover og igennem det altsammen det skaanselløse Lys! Solens Tindren paa Vandet, der selv i dette Øjeblik stak for hendes Øjne som om Millioner smaa blanke Sølvgafler stak og stak det blaa Vand i Ryggen

Pastor Palludan og Dr. Hvit talte igen sammen, og Gerd løftede sig af Sofaen — saa forsigtig som gik hun med Krudt i Maven og kunde eksplodere, det gjaldt om at komme af Vejen, uden at han talte til hende en Gang til.

Og mens hun forskød sig ad Døren til, hørte hun Dr. Hvit tale i stadig samme sagtmødige, eftergivende Tone, som om hendes Fader var et Barn, der skulde

have Ret, fordi det nu var et Barn, og det var saa ligegyldigt, hvad dette Barn sagde og mente —

I det Øjeblik hun lukkede Døren efter sig og kom ind i den svale Spisestue, fik hun Vejret og blev Menneske igen.

Det var det pinlige, at han havde sagt »Frøken Paludan«.

Det var det, der havde gjort det.

Som en Hund, der mørbanket for et Tyveri lisker bort mellem Buskene, snoede Gerd sig over Kirkegaarden, langs Diget med de høje, nejende Popler, bag Haver og Hegn til Ankestin. Ikke fordi hun vilde fortælle om det — aldrig i Livet — men Skammen brændte med en saadan Magt, at der maatte lægges dagligdags Snak ovenpaa, indtil hun kunde bære at se paa den.

—

Hun vaagnede om Morgenens ved, at Killingen hoppede fra det aabne Vindue lige ned i hendes Seng — hun forfulgte den, til den sprang ned og forvarede sig under Sengen. Saa lagde hun sig paa Maven over Sengekanten og drillede den frem med en Flig af sin Natkjole! det var hendes daglige Morgenleg; i Spejlet kunde hun holde Øje med, naar Killingen stak den første Pote frem, og hun kunde fare ud imod den — idet hun saa efter Killingen, saa hun sig selv, det ene lange, nøgne Ben strakt lige op, de bare Arme rækkende ned, den nøgne Skulder — Halsen — og hun havde Bryster!

Langsomt skubbede hun sig, som en Krabbe, tilbage i Sengen.

»Frøken Palludan«

Hun saa hele Optrinet fra i Gaar, den unge, fine soignerede blege Læge i hvidt og blaastribet Cheviot, Stokken med Sløjfen og Straahatten paa Skødet, det ene Ben lagt over det andet, de gule splinternye Sko, der var ligesaa smaa, slanke og soignerede som han selv, det aabne Sølvcigaret-Etui i Hænderne og over det hans uudgrundelig høflige Øjne:

»Frøkenen var i Vandet.«

Flov stod hun op og begyndte at klæde sig paa, hun skulde aldrig gaa i Vandet med Drengene mere.

Aldrig.

Ved et Tilfælde kom Gerd i Sommerens Løb til at tale med Ankestin om den Historie med Tosseper.

Men Ankestin kunde slet ikke huske den mere.

Rødmende over hele sit fregnede og sygelige Sypigeansigt under det lyngstride Haar og med Vipper saa hvide som Avner bedyrede hun, at hun aldrig havde fortalt den! De var lige ved at blive Uvenner, fordi Gerd da ikke kunde forstaa, at hun ikke kunde huske det — — Men Ankestin kunde ikke! Derimod laante hun Gerd et lille gult Hefte — som et Karantæneflag med sort Inskription! Inskriptionen lød paa:

Ikke for Børn!

Gerd kiggede i den, fordybede sig i den, gemte den tilsidst, lyttende, rød og hed i sine Kinder bag sin Kommode — en meget unødige Manøvre, der kom al-

drig et levende Væsen paa hendes Værelse undtagen Ankestin, og hun *havde* jo set den karantænegule Visdom. Men Gerd syntes, at den Bog hørte til i Mørket —

Hun tog den i Seng med og laa og læste og tænkte med videnskabelige Tanker; — en Del Aftener kun, saa lagde hun Bogen væk. Hun kunde alligevel ikke lide den. Selv om hun tænkte fuldkommen videnskabeligt, var der alligevel noget, der uafhængig rørte sig i hende, hun talte det til Rette, med Vrede og Forargelse — men i samme Øjeblik hun fordybede sig i det gule Hefte, var det der igen. Og naar det ikke behørig vilde lystre hendes Vilje saa værsgod, saa vilde hun aldeles ikke læse mere.

Den gule Bog blev i Aaringer liggende paa Bunden af hendes Kommodeskuffe. Hun tog den aldrig op. Naar hun saa det tavse Bind komme til Syne under Blonder, Baand og Nøgler, strøg det flygtigt hendes Tanke, at det var en slumrende Fjende — det var noget i hende selv, der havde nægtet at lystre, og saa var det ikke værd at røre mere ved det. —

*
* *
*

Eftersom Sommeren gik, og det urolige Efteraar faldt ind, fik Pastor Palludan mere Glæde af sine Himle.

Han stod og saa ud, saa ikke Fuur, Mors eller Himmerlands blege Bryst, han saa hængende lavt over Kimmingen et fremmed skønt Bjergland i bløde, graa Toner, blege stille Farver, der var hans Glæde. Og ovenover et jagende Træk af Skyer — som oprevne

Tanker, der foer uden Maal og Med, søgende fredløst en Hvile, de ikke vidste, hvor var! Og den Prædiken, han om Aftenen sad ved sit Bord og udarbejdede, var over Emnet: Den kristne Sjæl og dens Ro i Gud! og den ikke kristne Sjæl, der herreløs foer i Angest og Blinde som Himmelens planløse Skyer

I Haven udenfor mumlede Træerne langt og blæsende og for hans indre Øje laa Fjorden, en Slette af Mørke.

Et fjernt Kuk-Kuk naaede hans Øre.

Børnene leger, tænkte Pastor Palludan og skrev.

—

I Havens forblæste Efteraarsmørke var Præstens og Købmandens Piger, Gerd og Ankestin samlede. I den klamme, isnende Vind, der kom næsvis gangersvendstrygende ude fra Vandet frøs de bittert og rullede de kolde Hænder ind i Forklæderne som i en Torpedo. En fandt paa at løbe om bag et Træ og raabe Kuk-Kuk — fra andre Træer lød i Mørket Pigers kaade, lokkende Kukkuk — Lyden trængte over Gærdet, ud paa Vejen og Stranden, og de unge Fiskere dryssede sammen og blev staaende i Klump — Med smaa Mellemrum fandt Pigerne hinanden under sagte lysende Hvin, og en efter en af de unge Karle sprang over Havegærdet og forsvandt, og Hvin efter Hvin tystnede.

Gerd stod tilsidst alene sammen med Mariane under Hyldens Læ, hvor de tiloversblevne Karle stod smaa-sludrende og lyttende, hun anstrengte sig for at skelne Ankestins Tonefald i de ganske sagte Latterknist eller

Raab, der kom her og der fra Buskene — Ankestin var jo borte! Men hvem var hun borte med? Ankestin som blot var et halvt Aar ældre end hun og lige konfirmeret, var allerede halvt vokset fra hende, hun gik med de store Piger og var blevet saa vigtig. Gerd havde en Dag i overstrømmende Vrede skrevet et Brev til hende, som var taget lige ud af Familie-Journalen og endte med, at nu var det forbi imellem dem, Ankestin var kun en simpel Fiskerdatter »og Præstens Datter kender dig ikke mere«. — De var nok blevet forligte igen, men Ankestin vilde ikke fortælle hende, hvem hun gik med — Gerd havde egentlig troet, det var Pral — men nu var hun borte

Svøbt i Hyldens dybe Skygge stod hun Side om Side med den ganske unge Sigvard, den kønne, pige-kære Sigvard, der var kostbar i Aften og lod Pigerne kukke forgæves. Og uden at tale med ham, uden at se paa ham, blot staaende ved hans Side, fornam Gerd noget ud fra sig — en Invite — en nysgerrig Lyst — og en flov Svalen sænke sig ned som et Suk, fordi Sigvard aldeles ikke opfattede hende, hun var jo ikke konfirmeret.

—

Gerd vidste ogsaa godt, at Sigvard kunde hun jo ikke gifte sig med, for han var en Fisker, han var udenfor hendes Stand. Det faldt hende ikke ind at søge de Veje ved Stranden, hvor han gik, som hun vidste saa mange af Pigerne gjorde. Hun var ligesaa kostbar som han. Det der gjorde det, var at alle Pigerne fniste op om hans Navn, de blev røde i Hovederne og fjollede,

naar de talte om Sigvard, og Gerd syntes, han hørte til i Mørket ligesom den gule Bog — Men langt borte fra kaldte han — gik som i en kulsort Æventyrskov og kaldte hende til sig, og Gerd vilde ogsaa godt komme, men først skulde han rejse til Amerika, uddanne sig til noget stort og blive en helt anden, gøre Opfindelser og vise sig at være et Geni, som alle Mennesker saa op til.

Men naar hun saa ham i den tørre Dag, med lappet Buksebag, tungt gaaende som om han allerede var begyndt at faa de gamle Fiskeres Knæ saa hjulede, at et Tøndebånd kunde ligge dem mellem Benene, og som oftest rød i Panden af Drammer — saa var det ikke et Væsen, Gerd vilde røre ved med en Ildtang.

Hun lagde sine Ture over Kirkegaarden og blev staaende i den søndre Laage — det Sted hvor Pastor Palludan altid førte sine Gæster hen, naar de skulde se, hvor skønt her var. Solens Lys paa det gyldne, visnende Enggræs, de smukke himmelblaanende smaa Søer dybt under Grønsværets tørvmørke Ramme, Garnene der lysebrune hang fra de slanke Galger — Fjordens flydende Blaa og Himmerlands Smil fra de solbelyste Brinker. Og over det altsammen Himlens store, frie blaanende Favn Et Par Gange hændte det, Pastor Palludan kom gennem Laagen, mens hun stod der, han klappede hendes Kind og sagde, han var glad, hun havde Sans for Naturen — »kun Mennesker med Sjæl kan se Guds Sjæl i al den Skønhed, han har skabt« . . .

Gerd opfattede nok, hvad hun saa, det videde sig ud for hende, lyste op som et større og større, aandeløst

Hvælv — men hun saa igennem det — saa hen over Mors, videre, ind i den Verden, hvor *han* gik, som hun skulde have! — For han gik jo et Sted der langt ude, hun syntes, hun saa ham, ormeslank mellem andre, rank og rask og ung, hans Ansigt kunde hun ikke se, men hun vidste, hans Pande var benhvid og stejl, hans Øjne var blaa og faste under kantede Bryn, og hans Mund var lukket og smal han saa ikke efter hende, han bare gik hurtigt imellem andre, som om han bestemt gik efter noget.

Men naar hun blev gift, vilde hun have sin Fader hos sig — med det samme — aa, hun kunde ingen komme til at elske som sin Fader! Bare Tanken om, at han *kunde* dø, lammede hendes Fornuft! Hun vidste, han var en svagelig Mand, og han var jo ogsaa gammel, og nu skulde han heldigvis have Kapellan. Gud ved hvordan *han* var

—

Han kom uventet!

Gerd sad ved Klaveret og øvede sig, da hun hørte Skridt, og nogen rømmede sig i Stuen bag hende. Hun vendte sig og tog imod som Husets Datter — prøvede med en Formel fra Familie-Journalen haaber De befinder Dem vel efter Rejsen! Trænger De ikke til en Forfriskning? Men hun gik rødme i Staa, for i det samme huskede hun, at hun havde sine Morgensutter paa, og Kjolen var for kort til at dække.

Er din Far hjemme?

Han sagde »du« — og han var ikke stort større end

Gerd! Han var en blækhuslav Tyksak, med Tommel-
fingre som flade Stortæer, og Fødder der traadte hele
Plæner ned ad Gangen og saa snøftede han —

Gerd overlod ham til Lærerinden.

Og Frøken Holst talte ikke mere om, at der var saa
trist paa Fuur.

Om Foraaret blev Gerd konfirmeret.

Hun stod øverst paa Kirkegulvet som den eneste hvidklædte, og hun opdagede med Undren og Befispelse, at hun umulig kunde blive rørt. — Drengene og Piger græd, som om de stod paa Skibsdæk og skulde rejse hjemmefra for deres Levetid, Mænd græd og viskede Taarerne hen med Frakkeærmet eller lod dem dryppe, som de bedst kunde. Gamle Koner græd; med den sammenlagte hvide Lommetørklæde-Kvadrat klemte de Taaren itu paa Kinden og lod Kvadraten opsuge. — Men hvorfor foldede de det ikke helt ud? — Uh nej, det var jo ikke det, hun skulde tænke paa, hun maatte tænke rigtig stærkt paa Gud, om hun saa kunde komme til at græde! Men hun var ikke vant til at have høj Flip omkring Halsen, den var stram og væmmelig, men til Konfirmationskjole naturligvis det eneste sømmelige — saa, nu var hun der igen — hun maatte hellere tænke paa den sørgelige Bog, hun havde laant af Præstens Datter paa Mors, hvor de ikke fik hinanden, den hed »Halvt uskyldig« og hun havde haft saa ondt af dem Heller ikke det kunde tvinge en Taare frem, hun var ligesom saa tør og ufølsom netop i Dag — mon ikke hun kunde blive sørgelig ved at huske paa Branden

forleden, da den store Griseso brændte inde og skreg saa forfærdelig, og Dagen efter saa de den ligge i sin Sti, og Bugen var sprængt og en Mængde smaa døde Grise

Det var ogsaa fordi Kirken var saa stuvende fuld af Mennesker — mange af Kvinderne vidste hun, havde faaet nye Kjoler syet til i Dag, der skulde jo være Konfirmationsgilder her og der. — Og Madgaardens Dreng, der lige var blevet Studenter, sad inde i Mandsstolen og gjorde Løjer med hende bag den svære Sognefogedryg — aa, de havde set hendes Skam, de Asener, og laante imellem sig en Murbrok, de maatte have fundet paa Gulvet, og den stjal de sig til at tørre Øjne med . . .

I det samme stod hendes Fader foran hende og lagde sin Haand paa hendes Hoved, hun saa op og saa, at han havde sine blide, lyse Øjne fulde af Taarer og kun med Anstrengelse kunde tale igennem sin graadslørede Stemme — og alt i hende slog om i det samme! Hun sænkede sit Hoved, som om det var knækket, og maatte bide ned i sit Lommetørklæde for ikke at hulke højt, mens hendes Næsebor spiledes ud under Anstrengelsen. Ind mod sin egen Solnedgangsgud lovede hun og svor og bedyrede som en Helligdom, at hun vilde være god imod sin Fader, og hun vilde være et godt Menneske og gøre ham Glæde og hun vilde hun vidste for Graad tilsidst ikke, hvad hun vilde, og da hun gik ud ved sin Faders Haand, græd hun endnu og saa ingen og intet omkring sig.

Hen paa Efteraaret var der det vanlige Høstgilde paa Madgaarden, og Gerd var med. Nu var hun jo

voksen. Pastor Palludan vilde helst, hun var blevet hjemme, men det kunde maaske saare de Mennesker; saa formanede han hende til at komme tidlig hjem og lod Mariane gaa med.

Mariane sad i Køkkenet hele Natten, og Gerd dansede — det var hende en pirrende Lyst at sidde stille og tugtig med sin Arm i Ankestins under Pavserne og lade som ingenting, og idet Musikken spillede op se alle de unge Fiskere ludende og travle, som en Sildestime gennem Vandet, styre over Gulvet, alle med hende til Maal — som Regel kom Sigvard først, og Gerd havde ikke noget mod idet, han dansede godt, hans Arm førte hende som et killingeblødt Fnug urørt igennem den tungt stampende Vrimmel, presset fast som en Dejj i den altfor lille Stue. Af og til kom Mariane humpende og mindede om, hvad Præsten havde sagt; Gerd saa fortvivlet ud, og rundt om rejste der sig en forarget Folkemummel som paa et Teater, og Mariane trak sig beroliget tilbage til de Kopper Kaffe i Køkkenet, hun ikke mere vidste Tal paa.

I samlet Flok forlod de Unge Gaarden.

Natten var vaad og badstueblød, det havde regnet i Floder hele Dagen, og endnu var Himlen ovenover tung af Regn, der laa og ordnede sig for Nedbør.

Gerd gik og saa opad. Mod Himlen. De enkelte Skyer lod sig ikke udskille, men bevægede sig langsomt — og hun syntes, Himlen saa ud som en halvt gennemskuelig Bug, hvor en Uendelighed af ufuldbaarne Fostre slumrende rørte sig imellem hinanden — som laa et stort, frodigt Verdensdyr deroppe over deres Hoved og

aandede i Natten en stille blød Em ned over Lande og Byer.

Pludselig — dukkende ud af den graa Em svævede en stor Fugl — en Stork — lydløst kom den fra en taaget Horisont, mørkere, tungere end Natten, formet i det formløse — og lydløst bares den over deres Hoveder og svandt i Taagen mod Nord.

Den virkede paa de Unge som en Eksplosion.

Hver af de unge Piger benægtede hvinende, at den var fløjet over hende, og de vidste sig fri — Karlene havde gaaet i Trop for sig og Pigerne for sig, i Latteren og Tumulten fandt de hinanden — og Sigvard nærmede sig Gerd. Hendes Sommerkjole var for tynd, Konen i Madgaarden havde kastet et stort, uldent Sjal over hende — og under det løse Sjal lagde hans Arm sig om hendes Midie.

De kom til at gaa alene forrest.

De andre Unge sakkede langsomt efter — det var, som om de i Klump vilde se Underet — som de halvt forargedes over, fordi Hun var Præstens Datter og halvt nød, fordi Han var en af deres Egne. De talte om, at det var koldt nu, og Gerd raabte tilbage, hun syntes ikke det var koldt — og bag sig hørte hun Ankestins bitre, skærende Stemme:

Vi anner har heller ingen Arm at forvar' os i!

Gerd lo. Hun følte den samme Stolthed som enhver af Øens Piger, naar en Mand havde kaaret hende ud. I Ly af det store Sjal laa hans Arm omkring hende, hun sansede Trykkets Lyst, og Forsigtighed, fordi hun var Frøken og udenfor Sigvards egentlige Udvalg! Men

hun kendte i sig en rig og lykkelig Sødme, det var den første Mand, der nogensinde havde rørt hende — —

I den Vinter gik Sigvard usædvanlig tit forbi Præstegaarden og saa langt ind over Haven — eller han kom i Køkkenet med fine Fisk, men Gerd saa han kun tilfældigt. Og stod hun ved Komfuret og tragtede Kaffe, smilte hun og hilste, men Springet imellem dem blev i Dagetal bredere, og langsomt ophørte Sigvard at komme.

Gerd vidste jo, at han ikke var *ham* — naturligvis! *Han* skulde jo komme ude fra Verden, en helt anden Slags, som hun saa op til, og som kom det i hende ved, som var saa svært at blive klog paa, hvad var. Det var noget blivende, der laa i hende som en stor, stille Ro, med sin egen Vilje og med en hemmelig, kræsen Stivsindethed. Det med Sigvard kom end ikke i Berøring med denne Løndom, det var noget helt udenfor, et forbudt Instrument hun spillede paa for Sjøv! Og i Mørke. *Han* som skulde komme, skulde være hendes Forlovede, og ham skulde hun spadserere med og kalde paa med høj Stemme.

Mens hun ventede paa ham, benyttede hun Tiden til at vokse. Fra Uge til Uge saas det, hvor Gerd groede ud af sit Barneleje. En brusende Frodighed stod ud fra hende, hvor hun stod og gik, som en evig Uro, en medfødt Elskværdighed, der fik hende til at smile og glimre overfor alle. Hun kom i Løb og lo i Løbet og maatte sige blot to Ord til enhver, hun passerede. De maatte forstaa, hun havde set dem! — Hun *kunde* ikke stryge om ved et Menneske, det være sig aldrig saa lille, hun maatte slutte Kontakt med det — et

Nu blot — og bryde igen og have faaet et Svar og vide hun havde vist en Venlighed og løb med et Indtryk, hun kunde fylde i sit Indres Slugt.

En Slugt der bestandig sugede.

Alt styrtede hun derned. Læsning, Mystik, Menneskeskæbner, Religion, alt blandede hun sig nævenyttigt i, Slugten kunde ikke fyldes! det kunde end ikke mærkes, der overhovedet var kommet noget i den, og i et pludseligt Anfald af Kristendom bestemte hun sig til at blive Missionær og rejse til Hedningeland.

Alle Hedningers Omvendelse maatte vel kunne fylde Slugten ud tilsidst.

Pastor Palludan var begejstret for Ideen — som Ide betragtet. Som from og opofrende Vilje! Men i Praksis syntes han, Gerd skulde blive hjemme, hun som var saa glad, saa ukuelig flittig og kvindelig god og mild passede bedst til danske lyse og elskværdige Kaar.

Og her kunde sandelig blive Opgaver nok.

Gerd vidste ikke, hvad det skulde være for Opgaver, der kunde være nok — og nu syntes hun forresten snart, *han* skulde komme! Det begyndte at blive hende bevidst, at hun levede i tre Lag. Et socialt Overlag som Pastor Palludans Datter, der gik i Kirke og græd, fordi hun vilde græde, fordi det sømmede sig, tog imod i Præstegaarden og bestyrede med Marianes Hjælp et stort Hus. Det andet Lag levede hun under Træernes Mørke, til Pigernes Kuk-Kuk, eller ved Strandens Baade, et imiteret Øjensprog med alle de unge Fiskere — et Liv, der ingenting var og alligevel gik som en selvstændig Strøm bølgende under det første Lag, et

Liv, der ikke forstod og ikke agtede Niveau og som misundte Ankestin, der havde været forlovet flere Gange og nu endelig var ringforlovet med Sigvard, og ham skulde hun giftes med, for han laa hos hende.

Det tredie Lag var hende selv, den hvilende Løndom, hvor hun modtog sin Solnedgangsgud, holdt lange Konferencer med Gud om sig selv, som hun skrev ned i sin Dagbog — af alt hvad hun levede i de to øvre Lag naaede kun en sigtet lille Part her ned, hvor hun levede ganske alene som en Eneboer i sin Hule.

Og som en Hinde, der blændende forbandt dem alle tre, var Gerds vidunderlige Humør. En Lattermildhed, et friskt kaadmundet Vid fik hendes Navn til at straale som en Glædes-Stjerne paa Fuurs Firmament. De gamle Koner tog hendes Hænder moderligt i to ruflede, jordslaaede Næver og spurgte, om hun snart skulde giftes. Og Gerd lagde Hovedet paa Skraa og sagde, der var ingen der vilde have hende, og Konerne vrissede og mimrede og fnøs, forarget over at bare saadan en Tanke var til at tænke. De gamle gifte Mænd lyste op i Øjnene, naar Gerd løb forbi paa Stranden og raabte sine smaa vittige Indfald ud til Baadene! deres Udtryk for Beundring fulgte hende: Der er Liv nok til mer' end jen Dav! — Der er Hund' nok om det Bien! — sagt altsammen med en Stolthed som om Fuur var Fader til Gerd.

Hun begyndte at komme til Sommerballer paa Mors, og hun og Ankestin kom fra hinanden og sagde »De«, naar de mødtes. Gerd fik en Veninde i Præstens Datter i Selde, men hun opdagede hurtigt, at Anne Grethe

og hendes anden Veninde bagtalte hende bag hendes Ryg, og hun formede sin første Livsvisdom i sin Dagbog:

»Tro ikke et Menneske længere, end du ser det! Gid jeg aldrig maa glemme det, men gid det maa vokse sig fast

Gud ved, hvad Stof jeg er skabt af, jeg kan være med til alt. Forleden dræbte Mariane og jeg vores Hund, en tilløben hæslig En, som lignede en Gris. Vi slæbte den ind i Tørvehuset, bandt dens Hoved ind i Sække- lærred og druknede den i en Spand — en Gang løb den fra os med Lærredet om Hovedet, men vi fangede den igen — og om Aftenen slæbte vi den i en Sæk ud paa Knuden og smed den der. Mariane vilde ikke have den begravet i Haven, for hun var vis paa, den gik igen, og hun vilde ikke have den gaaende, hvor hun selv skulde færdes. Jeg kom saadan til at le af mig selv — for før vi havde druknet den, mens Mariane vadskede op, sad jeg ved Klaveret og nynnede — og jeg vidste ikke af hvad det var

Til vor lille Gerning ud

Gik vi Smaa fuldglade

Viljen saa den kære Gud

Saa kom jeg saa voldsomt til at le, at Mariane kom ind med sit vaade Viskestykke i Haanden — Far var paa Mors.

Den 25ende var jeg i Selde til Konfirmation. Gjorde Frederik Høg forelsket i mig. Var meget forsigtig — har gjort grimme Erfaringer med Broderen. Saa Anna- nia Bølling, kunde godt lide hende. Hvor alt saadant dog er grulig indholdsløst! Er Livet saadan?

Bien, jeg vil ikke føle mig skuffet. Jeg venter mig

nemlig ingenting. Alt er mig ligegyldigt — selv om jeg kommer til København i Sommer er det mig det samme. Jeg forstaar ikke mig selv. Det er en Slags apatisk Ro, der er kommet over mig. Gid den altid maa blive der, saa lider jeg ingen store Skuffelser.

Den 18ende fandt jeg en Firkløver — den første, jeg nogensinde selv har fundet, Drengene har givet mig saa mange, de fandt, men det regner jeg ikke, denne fandt jeg selv under Kirkebakken.

Mon det er raffineret Haan!

Tiden nærmer sig, da jeg skal til København, og led og ked er jeg af det hele. Hidtil har jeg dog kun ønsket at dø, naar mit Humør var graat, men nu synes det mig, selv naar jeg er glad og munter, som det bedste der kunde times mig.

Men hvorfor? Hvorfor i al Verden er det saadant! Hvorfor er jeg ikke som andre.

Jeg er jo ung; munter i Omgang; ikke grim.

Hvorfor er jeg ked af at komme til København?

Fordi jeg ved med knusende Sikkerhed, at jeg vil blive knusende skuffet — — — selv om jeg ingenting haaber, ingenting venter. Paa Bunden af min Sjæl ligger der noget livsfrisk noget, jeg ved ikke hvad, der ønsker at se Idealer af Mennesker, hvad der jo er umuligt. Tilmed er jeg forbitret over alle de Penge, det vil komme til at koste Fader — mit Maal, mit Ideal er at blive selvstændig, saa jeg ikke skal være nogen til Byrde. Men hvordan skal det ske! Hvordan!

Der var en Tid, hvor jeg glædede mig til Københavnsturen, fordi min Tante havde skrevet, at hun

skulde se at faa mig forlovet. Det var dejligt, syntes jeg. Da drømte jeg ogsaa som andre unge Piger, men nu bryder jeg mig ikke derom. Nu drømmer jeg ikke længere, nu ruger de mørke Tanker igen. Købmand Krag's Mie fortalte mig, at jeg ovre i Selde var blevet skarpt kritiseret af Frederik Høg og Anne Grethe, fordi jeg sad ved Bordet og talte om Politik med den gamle Lærer Hansen mit Ansigt var roligt og sorgløst som det altid er, Mie skulde ingenting se paa mig, men indvendig skar jeg Tænder af Raseri. Hvorfor kan de ikke lade mig i Fred, jeg forlanger jo ikke andet. Saa sagde Frederik, at jeg var sød og mit røde Haar var en Pragt som en hel Løvskov i Oktober, men det bryder jeg mig Pokker om. Aa, hvor jeg ærgrer mig over Anne Grethes Falskhed og over at jeg er Du's med saadan en Kat! Men det lader sig jo ikke ændre. Frederik Høg gjorde Kur til Anne Grethe, men ved Konfirmationen til mig, og det er hun blevet skinsyg over og har valgt at hævne sig paa denne Maade. Men godt. Jeg kan ogsaa hævne og det uforsonligt. Hun er dødelig forelsket i Johannes fra Madgaarden, jeg har hidtil hjulpet hende, Johannes og jeg er jo Kammerater fra Barndommen, men nu faar det en anden Gænge, og hun har selv vist mig Vejen, Bagtalelsen.

Det er dog een Interesse i Livet.

Jeg er vist gyselig uforsonlig og hævngherrig — og tilmed letfornærmelig. Maatte jeg da ikke hellere dø med saadan en voldsom Karakter — men der er ogsaa noget godt i mig, naar jeg tages fra den rette Side — tror jeg da.

Jeg kommer neppe til at skrive i min Dagbog mere før København, for jeg vil selvfølgelig have den med —

Jeg har forandret mig aldeles frapperende i den sidste Tid. Al Barnets Tillid og Tro er borte, al Ungdommens drømmende Lykke ligger mig saa fjern som Maanen, og Alderdommens Erfaring har jeg ikke. Hvad har jeg da. Ingenting. Ussel og vaklende som et Siv staar jeg, et Rør, der bøjer sig brudt for ethvert Vindpust.

Hvornaar vil der ske en Forandring?

Jo, her dukker et Haab op, en svag Gnist af Haab — at Turen der ligger foran mig vil forandre noget. Men jeg ved jo, at jeg vil blive bittert skuffet. Det er jo vanvittigt at haabe. Og der ligger tilmed ingen Trøst deri, fordi Skuffelsen altid staar ved Siden af og blæser det hele Luftkastel bort. Aa, Anne Grethe, du har bidraget dit til, at jeg ikke mere bør tro og haabe og fremfor alt ikke have Tillid til nogen. Aa, hvor jeg vilde ønske, at du for Alvor holdt af Johannes for at ramme dig bedre. — Men ét lover jeg helligt og ubrødeligt, jeg vil aldrig være Du's med nogen mere!

— — —

Gerd kom tilbage fra sin Københavnsrejse og gik en Tid og var fremmed for Fuur. Der var saa mange, der havde friet til hende, saa mange der havde været forelsket i hende, begge Madgaardens Drenge havde haft det efter Tur som en anden Sygdom, og Gerd fandt det selvfølgelig — hun skiftede sine Bejlere, som hun skiftede Strømper, det kom blot en ydre Side ved, hun vidste, *han* var ikke iblandt dem! Naar *han* kom, vilde alle Bejlerne smelte som Dug, og hendes urolige Tro-

løshed og Koketteren vilde være forbi med det samme. Hun levede sig ind i Fuur igen som i et sikkert Leje og skrev i sin Dagbog, at København var indholdsløs. Hun fik Interesse for Syge og Fattige, gik selv rundt og samlede ind til en Væv, da Ankestins Fader druknede, og Konen sad igen med otte Børn yngre end Ankestin. Hun kørte i Nattens dybe Mørke en Slæde fuld af Brød og Fødevarer ud til »Posemortens«, der var saa stolte og ikke vilde bede om Hjælp, men deres Ko var død, og Børnene sultede Pastor Palludan klappede hende paa Kinden — lille Gerd var, Gud have Æren, blevet et Barn efter hans Sind, en myreflittig lille Husalf, der kniplede oppe paa en Forhøjning, lærte Madlavning af Mariane, strøede Korn for Duer og Høns og eftersaa alle Husets Beholdninger af Linned og Dækketøj!

Gerd *vilde* være huslig og kvindelig og Præstedatter. Det lykkedes hende nydeligt — fraregnet Kapellanerne, som ikke kunde lade være med at forelske sig i hende, og som hun ikke kunde lade være at kokettere med! Der var ikke En, hun for Alvor vilde have, men det vilde have krænket hende umaadeligt, om en eneste var gaaet fri — deres Frieri var som et Buk, de skyldte hende, idet de gik forbi, og hun skrev i sin Dagbog, at hun vist var forfærdelig kold

Men om Natten læste hun sig fremdeles gennem en Jungle af Tryksager.

Dr. Hvit vaagnede virkelig af sin Rus en Dag!

Han saa Gerd gaa forbi, og uden Overlæg hastede han ud. Han var til Dels ædru. Ellers var det unge Dr. Hvits Passion at ligge paa Lur bag sin Haves Trær og skyde efter sine Patienter — dette nærgaaende Pak, som kom og forstyrrede ham, skulde han ellers lære noget andet.

Befolkningen var ikke helt fornøjet med ham.

Dr. Hvit havde ikke set Kvinder i lang Tid, undtagen dem, han saa i sine Syner. Og nu opdagede han Gerd. Han huskede hende kun som en langlemmet Tøs paa Grænsen mellem Barn og Voksen, pjaskende havfruenøgen i Fjorden i en Hird af Drengene — og nu saa han hende ung og dameagtig gaa forbi sit Hus og vende et Ansigt, der var lyserødt som Silkerosen paa hendes Hat, ind imod ham.

Han indhentede hende — barhovedet — rystende af Drik og hed af Feber.

Hun gik i en lang sort Figurkaabe, der svajede elverpighult ind til hendes meget unge og ranke Ryg. Om Skuldrene laa Bælgen af en stor, brunrød Ræv, og begge de spæde Arme løftede højt en uhyre Muffe af samme Slags Skind. Imod det mættede ræverøde og det blod-

bøgrøde Haar lyste hendes blomsterunge Ansigt raffineret rent og lyst.

Han gik foran hende, stillede sig front, lagde begge sine Hænder som en Hunds Forpoter paa hendes Skuldre og saa paa hende.

Hvis De vil blive staaende der, Frøken Palludan . . .

Han tav — — — — Gerd ventede.

Hvad sker der saa? spurgte hun tilsidst og lo.

Han pegede med sin Pegefinger som med en Pistol lige mod hendes Næse

Saa kommer jeg igen!

Gerd lo.

Ja, saa bliver jeg — staaende!

Han hentede sit Tøj og fulgte med hende.

Gerd vendte villig sit lyse, ovale Ansigt imod ham, han faldt saa dejligt lige ned i hendes Hunger efter at missionere. Hun vilde gøre ham til en Kristen — saa vilde han ikke drikke mere eller døve sin stakkels forvirrede Hedningesjæl med Morfin. Og gik Vejen til denne mirakuløse Omvæltning netop gennem hendes smilende Øjne, saa skulde der ikke være noget i Vejen for det, hvad gør man ikke for en Sjæl.

Hvit smilede vibrerende, hans Næsefløje blaffede som Vingerne paa Høstens døende Sommerfugle. Han saa stirrende paa hende og opfattede klart som under rindende Vand de buede mørke, fastskaarne Bryn, Øjnenes brungyldne Blinkere, Mundens og Tændernes Smil og den lange lige Næse med de smalle Næsebor. Han saa Rævens Hale dingle frit ned bag hendes Skulder og han tog i den for at holde sig fast. Kirkedigets Trær

stod saa bløde, svulmende af Rim, ludende i evig Ydmyghed imod Øst som Rækker af bedende Muselmænd i hvide Burnus vendt mod Solens naadige Ansigt.

Hvad gaar De saa og lever, Frøken Palludan?

Hvits hede, lave Stemme var som en sitrende Streng paa en Violin.

Jeg gaar og forsøger at blive et godt og ordentligt Menneske, sagde Gerd betydningsfuldt.

Lykkes det Dem?

Hun rødmede, hun var saa ung endnu, saa lidt vant til Fjerboldt med Ord, hendes Hjem var saa kinesisk høfligt.

Hvit holdt i Rævehalen og afbalancerede sig, hans lille, skeletmagre Studenterkrop fyldte ingenting i Spadesrepelsen; han saa paa hende uafbrudt.

Jeg spørger ikke, om hvordan De opfylder Deres Hverv som Præstedatter og Palludane, jeg spørger om Dem selv?

Hun kunde ikke finde ind i hans bizarre Morfintone, hun havde blot en ubehagelig Følelse af, at af den kunde hun vente sig alt.

Hvorfor vil De vide noget om mig selv, Doktor Hvit?

Fordi — han sukkede tungt allerede og saa sig tilbage — imod Vinduet i hans Hus, hvor hans Livsglæde stod paa smaa Flasker. Han glemte det, han vilde sige og spurgte:

Gaar De og elsker — Kapellaner?

Gerd blev dryppende rød, men han saa det ikke.

Eller gaar De og drømmer om at erobre Verden?

Han saa hurtig paa hende.

Naa, der traf jeg det.

Er det med sin Skønhed, Afrodite fra Fuur vil erobre sig Guld og Ekvipager, Diamanter og kongelige Hjerter?

Gerd lo, hun begyndte at komme ud af sin første Genertheds Spændetrøje, hun rystede paa Hovedet.

Dr. Hvit slog en rystende Lab ud i den kolde Luft, hans Haand kom frysende ud af Pelsærmet, smal og distingveret, men skrækkelig mager. Han saa paa hendes Ansigt.

De er som en lækker Akvarel, De skal smykke en rig Mands Harem som hans Yndlingsfurie.

Er det heller ikke det, De vil?

Jeg kan ikke blive det, jeg allerhelst vilde være! sagde Gerd resigneret. Dr. Hvit tog ind om hendes Albue og holdt sig fast der.

Hvad er det, Afrodite allerhelst vil være — det skulde vel aldrig være Minister for de feminine Anliggender — han slog igen ud med Haanden — det var ingen daarlig Ide, jeg der tik, vil jeg sige Dem.

Jeg vil helst af alt være Præst, sagde Gerd imponerende.

Præst! — Hvit gik i Staa og lo lige op i den hvide Vinterhimmel. Jamen saa gættede jeg det jo dog rigtigt, Præst er jo netop sidste Instans for de feminine Anliggender, Bryllupper, Barnedaab og den aandelige Fattigforsørgelse.

Vil De saa ogsaa leve i Cølibat?

Gerd nikkede — og rødmede igen.

Hvit sukede.

Tænkte jeg det ikke nok, De vil desertere fra Deres

Kød, det vil alle Helgener — men de ender allesammen i Kød, se nu ad.

Jeg skal ind her, sagde Gerd og stod stille foran et lille Fiskerhus med smaa kvadratiske Vinduer, der skelede som Gammelmandsøjne ud under Tagskæggets forblæste Bryn. Dr. Hvit kendte Huset, der laa en Barselkone syg af Tuberkulose — han nikkede — saa sagde han i Læsetone, med korrekt Udtale:

Præstens Datter besøgte Syge og Fa'rtige, thi hun var en kærlig Pige og en god Kristen og yndig at se paa som en Engel — saadan staar der i 9 Gange 99 Tusende gode Romaner til Juleborde i alle Lande.

Han bukkede.

Frøken Palludan er meget original.

Sammen gik de ind til den Syge.

Gulvet var fuldt af Børne-Ekskrementer, paa Bordet laa Kartoffelskrællinger, enkelte var drysset ned i en uredt Slagbænk, der var Leje for en Del Børn. Foran den anden Bordende sad en yngre Fisker og læste i Biblen.

Hvit satte sig ved Siden af ham.

Naa Moust, sagde han og bankede sin lille Shagpibe ud paa Gulvet, har De saa tænkt over det, vi talte om sidst? er De kommet til Forstaaelse af, at Jorden er rund?

Moust aabnede Flaben til et bredt Grin, han lagde et Mærke i Bogen, lukkede den og saa paa Hvit.

Neeej!

Ikke det?

Han saa ud gennem det lave, smudsslørede Vindue

ud paa Stranden, hvor det hvide Land bredte sig lige til Fjorden, der laa under Is.

En wed jo da, den er flae! sagde han med Fedme.

Gerd havde i en Fart gjort den Smule Stue i Stand, strøet Stengulvet med Sand, vadsket Ungerne og sat Maden hen til den Syge; Hvit hjalp hende Kaaben paa igen, saa gik de.

Hvit slog Nakken tilbage mod Huset.

Jeg har forsøgt med alle Argumenter, sagde han, at faa ham til at forstaa, at Jorden er rund, jeg har forfulgt ham til dens yderste Grænse og spurgt, hvad han tror, der *saa* er — »det wed a ikke — men den er flae«!

Jamen han *tror*! sagde Gerd, hun saa opad, i hendes sagte Stemme laa Andagt og Ærbødighed. Hans Tro er enfoldig, men den er stor nok for Gud til at frelse ham — stor nok til — hun saa betydningsfuldt fra Siden ud af Øjenkrogene paa Hvit — at han nu sidder hjemme i sin fattige Hytte og beder for *Dem*!

Jamen det vil jeg sku ikke have ham til, sagde Hvit, skinnende af Protest. Er han stort andet end et Dyr!

Ja — for han ved, at Jesus har frelst ham — det generede Gerd lidt at Hvit havde taget hendes Arm, men paa den anden Side, hvis det kunde redde ham —

Hvit gik og rystede paa Hovedet, som var Verdens Daarskab en Bisværm, der summede ham om Ørerne, han trykkede hendes Arm kammeratligt ind mod sin pelsklædte Side.

Har det gavnet Dem, lille Cølibata Palludana, det allerringeste at vide, at Jesus har frelst Dem?

Det har aldrig gavnet mig det allerringeste at vide,

at Jorden var rund, sagde Gerd, og hun var stolt af sit Svar, og den Hurtighed, hvormed hun havde fundet det.

Hvit standsede og saa paa hende med knappenaals-smalle, skinnende Øjne; saa tog han i Kaabens Fløjelsopslag og holdt hende staaende.

Det er en frygtelig farlig og uigennemtænkt Paa-stand, Palludana — for dermed siger De, at Kundskab ikke har gavnet Dem — og det lyder jo forresten heller ikke efter det — men tænk Dem alligevel om . . .

Han begyndte igen at gaa — efter et flygtigt, maa-lende Blik hjemad.

Tænk Dem Konsekvensen, Palludana — at Kundskab ikke er til nogen Gavn; i samme Øjeblik ligger vi i Middelalderens Mørke, hvor de lyste op med Menneskebaal — naar En eller anden, en Giordano Bruno, en Galilei havde gjort en videnskabelig Opdagelse, der kunde komme en Verden til Gode Kære Barn, De er yndig naiv, men De er frygtelig ukultiveret!

Hvit aandede febrilsk nu og gik hurtigere, hans Greb om hendes Arm var krampagtigt — men uden Galanteri, som om han holdt paa Træ. Gerd tabte sine Galosche og gjorde sig fri for at faa den paa — hun haabede, at han saa vilde gaa, men han ventede og klamrede sig igen til hende.

Jeg skal sige Dem, Gerd, Kultur er at udvikle sin Forstaaelsesevne

I Jesu Kærligheds Lys forstaar man alt — med sin Kærlighed, sagde Gerd, hun huskede hendes Fader havde sagt det, og Kapellanen havde sagt: Amen.

Vrøvl, sagde Hvit. Man forstaar ingenting med sin Kærlighed, man forstaar med sin Forstand.

Jamen man tilgiver med sin Kærlighed

Det er noget andet. At forstaa er at tilgive, men at tilgive er ikke at forstaa, altsaa maa Forstaaelse være størst.

Hvorfor? sagde Gerd rask. Er det ikke større at kunne tilgive, selv om man ikke kan forstaa?!

Nej, for saa er man et Fæ — De kan tilgive mit »Hovmod«, at jeg ikke bryder mig om at have en skidden, uvidende Fisker til at bede for mig, — men De kan ikke *forstaa* mig — og hvad gavner det mig saa?

Gerd tav, hun vidste ikke, hvad hun skulde sige, hendes Instinkt sagde hende, at der var Ting i Dr. Hvits Liv, som bestandig pinde ham, men det var sandt nok, at hun ikke forstod det.

Han havde igen taget hendes Albue ned i sin Haand, hans magre Fingre klemte paa en egen syg, nødlidende Maade — omtrent som en Fugl, der var ved at falde og holdt sig fast med en Klo.

Jeg skal sige Dem, Palludana, sagde han roligere igen, De har alle Kristnes levende Sympati for Stupiditeten — paa de Aandsudvikledes Bekostning — og det har man ikke Lov til — for det er sværere for en aandsrig at komme igennem Troens Naaleøje end det er for en Kamel af en Fisker.

En wed jo da, den er flae

De var naaet til Dr. Hvits Hjem, han havde gaaet det sidste Stykke med stadig stigende Hurtighed, og han saa paa Huset, da han gav Gerd Haanden.

Farvel Frøken — Brücker.

Gerd saa forundret ind i hans Ansigt — han drejede Blikket om imod hende og saa ligesom forundret paa hende, som begreb han ikke, at han stod her og lod sig hefte af ingenting.

Saa slap han hende.

Farvel Frøken, sagde han vidtløftigt ovenover hende, som sagde han Farvel af Vane.

—

—

Gerd gik hjem med en pinlig flov Fornemmelse af, at et Menneske havde smagt paa hende og smagt en Smag af 9 Gange 99 Tusende Gerd Palludaner i alle Lande og var gaaet tilbage til sin Morfin — fordi det, hun havde haft at byde ham til Vederlag, var uden Næringsværdi.

Om Aftenen stod Gerd i sin lange, enkle Natkjole foran Kakkelovnen, det brændte endnu i den, en blid, stille Tørveild, som lyste ud fra den aabne Luge.

Som i Vision saa hun Hvit i sit Huses Skjul — en Menneskebaad for strygende Bør mod sin Undergang, midt i de Kristnes Samfund. Og det var ikke saadan, at han lagde nogen Skjul paa sin Dødssejlad, han sang den ud for alle Vinde, de kristne Baade rundt om kunde ikke undskylde sig med, at de ikke saa og ikke hørte — men de hjalp ikke — de rørte sig ikke — de kristnede Sjæle i Hedningeland.

Var det for at dølge deres Afmagt?

En Afmagt som hendes i Dag?

Er den Tro, hun er opdraget i, kun en Tro for Troende?

Men ellers til ingen Nytte!
Nytte!

—

Gerd staa saa dødsensstille i det dødsstille Hus paa den dødsstille Ø. Fuur ligger i Hi i Sneen, med Fjordens tavse Isbælte spændt omkring sin Lænd. Træerne ude i Haven rører sig ikke, de bærer Rimens hvide Kapper, kun hvor hendes grønne Silkeskærm gennem den sorte Rude spejler sig ude i Mørket er der et grønt Skær over de nærmeste Pilegrimme. Hun hører ingenting andet end en svag Susen for sit Øre, og ved at staa saa ubevægelig, og der intet er, der blot nærmer sig Begrebet Lyd, sanser hun i den Susen, hun hører, en utallig Sum af Lyde, af smaa, fjerne, nynnende, monotone Klokker, en Musik som fra et Lilleput-Orkester.

Der findes milevidt ingen anden Lyd end den, der koger barnligt i hendes eget Øre.

Det er for den Tavsheds Skyld, hun elsker sin Fødeø.

Fordi der er saa stille, kommer hun til at tænke i Billeder; hun ser Gærdet om Philemons Toft, det Billede hun plejer at bruge, naar hun ikke kan sove, og tæller smaa, hvide Lam, som springer over. Det er det samme Gærde, som kommer nu, og hun løfter sin Tanke over det og sætter den udenfor Toften, sætter den forsøgsvis over i de Vantros Land.

Hun ser sig om — og tilbage.

—

Der er bestandig lige stille, det er, som om Tiden er blevet træt og som en hvid Pudel har lagt sig ned over

Jorden; indtil Tiden glammer igen, kan hun saa dejligt tænke!

Hun staar stadig i samme Stilling foran Kakkelovnen. Ildtangen staar lænet op imod den. Gerd sætter sine nøgne Fod opad den, spiler Tærne ud og trækker dem ind som en Huskat, hun stirrer stift ned med et løseligt Indtryk af sin Fod, der skinner rødt i Skæret. Hun staar med bøjet Hoved, det røde Haar, der er flettet til Natten — i to lange, mørke Ranker, bundet sammen af et sivgrønt Baand — ligger foran ned over hendes Bryst.

For hendes Fantasi er Vantroens Land paa den anden Side Toften befolket med Drengene — men indenfor Gærdet er der ogsaa fuldt op af Børn, smaa og store, og de skændes frem og tilbage over Gærdet.

Børnene indenfor Gærdets Ramme raaber: Kom herover, her er det eneste Sted, som er rigtigt at være — og Drengene paa den vankundige Side svarer: Hvorfor er der rigtigere end her? De kristne Børn raaber igen: Jo, for det ved vi, som er her, bedst!

Men de vankundige skriger udfordrende over Gærdet: Jamen hvorfor kan man da ikke se det paa jer, I ser jo ud akkurat ligesom vi og gør akkurat ligesom vi — er her da ikke ligesaa godt som der?

Og de farer i Haarene paa hinanden og skændes og slaas! Hver paa sin Side af Gærdet tror, de andre er slettere end de selv — og saadan har de gjort i et Par tusend Aar og er ikke blevet klogere. Og ikke bedre.

Og hun selv?

Troede hun — naar det kom til Stykket?

Som i en pludselig Afklædthed saa hun sig selv — sin Tro! — gik den til Bunden af hendes Væsen? Følte hun i sin inderste Ensomhed, at nogen havde frelst hende, og kun ved at tro saadan kunde hun blive salig?

Nej.

I hendes inderste Ensomhed var kun Gud.

Havde det narret hende? Troede hun kun med sit øverste Lag, Palludana-Laget? — var det andet end hendes Faders Datter, der troede, at hun troede?

Nej, det var ikke andet.

—

Pastor Palludan sad i Dagligstuen og læste Avisen, da Gerd kom ned. Hun havde været saa usædvanlig stille hele Dagen, nu gik hun over Gulvet, hen til Vinduet, og stod og saa ud, stadig med denne foruroligende Stilhed ud fra sig; Pastor Palludan sænkede lydløst sin Avis og saa paa hende — gennem Vinduet saa han de stille, hvide Træer i deres Harnisk af Is, skinnende i Vintersolen som en Regnbuehave, Fjordens øde, hvide Ørken og Mors' Højdedrag, saa hvidt, at Selde Kirke svandt bort. Det var, som om en hemmelig Kraft havde koglet Fuur til en jasminhvid Æventyrø, der var gold, men fantastisk skøn.

Jeg vil alligevel ikke være Missionær, Far, sagde Gerd saa uden at vende sig om.

Hvorfor ikke, lille Gerd?

Pastor Palludan havde hørt noget i Tonen, og forsigtig afventede han.

Fordi —

Hun vendte sig om — Pastor Palludan saa ingen Trods i hendes Ansigt, kun et usikkert, halvt hjælp-søgende Mismod.

Næe — for naar Troen hverken gør de Troende bedre, klogere eller større i deres Stræben, saa kan jeg ikke indse, hvad Nytte den er til — og det kan ikke ses, at den gør det, for saa var Verden ikke, som den er.

Pastor Palludan foldede langsomt sin Avis sammen, han saa paa Gerd — Vintersolen skinnede bagfra paa Gerds grønne Bluse, der laa en fin grøn Skygge paa hendes lyse Kind og op over det røde, tunge Haar, et besynderligt, kunstigt Maaneskin, der kom og gik. — Hendes Øjne saa afventende ind i hans, Pastor Palludan havde en Følelse af, at nu gled hans Datter fra ham — uanet — hun ligesom slog Dørene op til et Jeps ensomme Kastel, hvor hendes Tro aldrig havde været, og som han aldrig havde kendt, et Jeg, der laa indenfor den Fromhed, der havde været hans Glæde —

Og nu stod hun med de aabne, krævende Øjne, han huskede fra hendes Barndom, og ventede noget af ham, han vidste ikke hvad.

Og som i Blinde, i Instinkt, greb han sit Svar — et sørgmodigt Svar, der delvis indrømmede.

Kan du sætte noget bedre i Stedet for, min Pige?

Gerd tav, hun slog sine Øjne ned og stod og legede med sin spidse Laksko i Tæppet. Pastor Palludan saa paa hendes bøjede Nakke, den unge, runde Kind med Rødmen og den søgrønne Flattering, Skuldrene var skudt en Smule op, fordi Hænderne hvilede i Karmen,

han saa Brystet runde under Blusen, en snæver, kort Nederdel blottede de smalle, slanke Gazelleben i grønne Strømper.

Gerd er voksen, tænkte han undrende; han havde ikke set det før — og han syntes, han saa Gerd lige nu her for hans Øjne lukke sine Døre i, han vidste ikke, om hans Svar havde fæstnet hendes Sind til ham, eller om Gerd nu levede videre paa egen Haand.

Gud staa min lille Pige bi, var hans eneste, uvilkaarlige Bøn, mens han saa ned i sin Avis, instinktmæssig følende, at nu maatte de hellere tænke hver for sig.

Lidt efter gik hun ud. Paa den varlige Maade, hvorpaa hun gik, forstod han, at hun i hvert Fald bar hans Svar med sig og omgikkes det med Ærbødighed — og da Døren lukkede sig stille efter hende, foldede han sine Hænder, gik til Vinduet og løftede sit gamle, hvide Ansigt.

—
Hver Dag lagde Gerd sin Vej til Posthuset forbi Dr. Hvits Hus.

Hver Dag ventede hun med bankende Hjerte, han skulde komme ud, følge med hende, tale med hende. Noget i hende tørstede efter den Haglbyge af Satire, af overlegen Behandling som sidst. Siden den Aften hun sprang fra Philemons Toft over Gærdet til Vankundighedens Land, var Slugten i hende blevet større, hans hundrede Tanker for hver en af hendes egne maatte derned og fylde ud.

Han havde talt om Kultur — og hun havde vejret Sporet af et Bytte, og nu syntes hun, at hun snusende som en Jagthund omkredsede hans Hus.

Men han kom aldrig.

Han blev værre og værre — et Par Gange havde hun set ham staa ved Vinduet og følge hende med et forstyrret Blik, glimrende som en Febersygs, der i sin Vildelse prøvede at finde ud af, hvem hun var —. Hun fantaserede, at han kom, hun hørte hans febrile Stemme, hans Øjnes fine, godartede Spot, han talte og hun tog hans Ord — tog dem — alle —

Hendes Fader havde en Gang sagt, at hun var saa dygtig til at høre.

Sneen var borte, før Fjorden littede — et Par Drenge druknede; Isen var tyndslebet, Solen havde længe hvæset sine Straaler paa den, før den brød. Saa saa det ud, som om Fjorden skød Ryg, Panseret sprang, der kom Strøm og Styrke i det frie Vand, det løftede som en blaa Atlet Isskodser, som var det Skæl, og stablede dem ovenpaa hinanden. Men det gik ikke længere lydløst af, Natten igennem lød der Kartovebrag derudefra, naar de opstablede Isskodser drevet af Strømmen ramlede sammen og knuste hinanden.

Foraaret kom, og Dyrene kom ud — det var paa Grænsen af Foraar og Sommer, at Gerd en Dag skraaede over Kirkegaarden og kom ud paa Marken — en hel Mark af skinnende Hvenegræs — hun fulgte dvælende, ubeslutsom, Vejen, nydende Solen, den bløde Lunhed i de smaa Briser, der bestrøg hende, Fuglekvidren, der randt som Bække usynlig højt i den blaa Luft, Grøfternes bugnende Skove af Nælder og vilde Roser.

Slanke Guldsmede svævede, frit som Zeppelinere, over Grøftens Trope, med store, turkisblaa Hoveder

og turkisblaa Knop paa den næppe synlige Stjert — længe stod hun og saa — til det gik op for hende, at de lignede gammeldags Bismere!

Bølger af Markblomsters Duft kom og drev igen med Briserne — paa en Kløvermark laa en Kalv, dens Øjne var saa bløde, saa sorrigfuld syge; der stod en Sky af Fluer omkring dens opadrakte Hoved — et lille Bjerg indhyllet i Taager.

Længere inde paa Marken stod en brølende Ko — dens ru Strubeglam lød med en anstrengt, monoton Utaalmodighed ned mod Gaardene; den havde spist Græsset op til den nøgne Bund cirkelruntt saa langt dens Tøjr rakte, og den kaldte for at blive flyttet. Hun fulgte dens enkle Spædbarneblik og saa Præstegaardens Længer skinne nyhvidtede mellem Løvet, Fjorden et husarblaat Islæt, indvævet med springende Sølv, hun saa Kirketagets Bly skinne i Solen, saa var Klokken lige elleve, hun saa Dr. Hvits okkerfarvede Hus —

Stod længe og saa

Og det gik op for hende, at hun kaldte — paa ham — fordi hun vilde flyttes.

Hun havde spist rent i sit Tøjrslag.

Der var ikke mere:

Endelig en Dag kom han!

Han kom ikke ud fra sit Hus, som hun havde ventet, han brød ind gennem Haven, der laa velfriseret

i Bede og Foraarsflora under Gerds kyndige Hænder. Hun sad veltilmode i Lysthuset og syede og havde lige raabt en Besked op til Mariane —

Efter Stemmen kom han og satte sig ind paa Bænken ved Gerds Side og holdt hendes Haand op mod sin Kind. — Han sprang alle indledende Formaliteter over, han sagde ikke engang Goddag, han blot sukede — dybt — som om han manglede Vejr — og saa paa hende!

Gerd saa, han var lys i Øjnene og skrigende mager, hans Krop fyldte ikke saa meget som en Jolle i Fjorden — og da han lagde sin Arm om hende og kyssede hende, vidste Gerd ikke rigtig, om hun var forlovet med ham eller hvad. Han kunde i hvert Fald faa hendes Hjerte til at banke, det kunde ingen af Kapellanerne — en sød, urolig Blufærdighed, fordi han vidste saa meget mere end hun, var saa langt klogere og rigere i sin Tanke. Det havde ingen af Kapellanerne været, tværtimod, og det var ogsaa kun fordi hendes andet Lag, Mørkelaget, ogsaa skulde have noget at bestille, at hun havde opmuntret dem saa rigelig — saasnart en af dem rejste, udslettede hun ham og tog fat paa den næste, det var altsammen noget uvæsentligt, det vidste hun godt, hun smagte paa hver og lod ham gaa. Naar saa deres Fortvivlelse brød ind over hende, angrede hun det onde, hun havde gjort, skriftede i Solnedgangen for sin Gud og indrømmede, at det var meget forkert! Men hendes Gud lod forøvrigt ikke til at tage sig det videre nær, det var ikke kommet saa dybt, at det berørte den hvilende kræsne Ro i hende,

det tredie Lag, der var vigtigere end alle Kapellaner tilsammen og nødvendigere at være tro.

Hvit var heller ikke *ham*! Hun prøvede aldeles ikke paa at bilde sig det ind, han var som de andre kun en Station, hvor hun gjorde Ophold og fik noget at spise. Men han var det i hvert Fald nærmere end nogen af de andre — han var saa soigneret og fin og dannet, han lo lidt af hende, naar hun tænkte naivt og sagde, hun var sød og Hjertensfryd alligevel — men hun kunde være ligesaa sød, hvis hun tænkte lidt bedre, og det burde hun beflitte sig paa

Gerd havde hos Emerson fundet en Sætning og havde plantet den som en af sine mange andre Aflæggerer! Hun havde plantet den i sig selv — dybt nede i det underste Lag! »Lær at udskille det væsentlige fra det uvæsentlige!« Der var noget i det korte Raad, der fængede i hende, og hun gav sig trøstigt til at praktisere det. — Men det kunde jo ikke nægtes, der var Øjeblikke, hvor hun syntes, hun fik lovlig meget med af det uvæsentlige!

Hvit hørte til det væsentlige, selv om han ikke var *ham* —. Paa en eller anden gaadefuld Maade kom han mere end noget andet Menneske hendes Inderste ved — men hun turde allivgeel ikke lade sin Fader vide noget om det, hun vidste, det vilde gøre ham bedrøvet. — Siden den Dag han havde sagt: Kan du sætte noget bedre i Stedet for? havde hun gjort alt, hvad hun kunde, for at udslette Indtrykket. For det var saa Synd. Han holdt saa meget af hende, og det gjorde ham mere ondt, end det hele var værd. Det havde Hvit sagt hende:

Herregud, lille Palludana, er det nødvendigt at gøre en gammel Mand sorgfuld i sit Barnehjerte!

Gerd havde i Middagstiden, hvor hele Fuur sov, stjaalet sig ind til Hvit, de sad i hans Konsultationsstue med Udsigt ud over Fjorden. Gerd sad paa Bordet med Benene støtende mod en Stol, Hvit missede som en Kat imod Vandets Ildstribе, han sukkede sine nervøse Suk, hans urolige Fingre rodede med Blyanter og Knive i Jakkelommen, hans lille, sorte, vandglatte Hoved drejede med knappe Kast. Han havde Gudske-lov i lang Tid glemt at kysse hende —

Gerd syntes, han saa ud som en smuk Abe!

Men hun følte sig hjemme hos ham — det var ikke hans Bøger med de sære Emner, som hun naturligvis ikke kunde naa at komme igennem allesammen, der gjorde det, det var hans egen Bersærker gang midt imellem dem. Han sloges med dem. Han tog En efter En i sin Haand, slog den op, holdt den ud mod Gerd, sagde højst et Par underrettende Ord om dens Problem og skældte den ud for en Undermaaler, et byglam Falsum, et kunstfærdigt Filigranarbejde af Idioti, en Polonæse af Daarskaber, og han forklarede hende hvorfor —

Du er naturligvis en Dannekvinde, Palludana, og forstaar ingenting, og det bør du heller ikke, jo mere Forstand, jo færre Børn

Han smed Bogen.

Men du er alligevel Afrodite fra Fuur, saa hvid som et Perlegryn i en blaa Skaal — og jeg

Han faldt ned paa Stolen og holdt om hendes Fødder,

hvilede sin Pande mod hendes Knæ og sad lidt, hurtigt aandende. Gerd lagde sine Hænder paa hans tyndhaarede Isse, kyssede forsigtigt igennem Sprækken imellem dem — hun vidste ikke andet, end at hun havde saa ondt af ham.

Han sprang op igen.

Den forbandede Ild, sagde han og truede ud mod Fjorden, den forbandede Ild.

Du kan jo faa dig no'n mørke Rullegardiner — skal jeg sy dig nogen?

Han vrissede.

Hjælper ikke. Selv om du slog en Skodde af Jern for, vilde jeg se det.

Han lukkede sine sitrende Laage et Nu og holdt Hænderne for.

Jeg kan mærke det altid — og alle Vegne — aah! — Det er et Baal i Krans omkring Øen, jeg kan aldrig komme herfra.

Kan du ikke mærke det?

Gerd vendte sit Ansigt og saa ud i Ildbæltet, sad længe og saa — paa en tindrende sølvhvid Bræmme under Mors — men midt over Fjorden var det, som om der paa en Flade af flydende Ild sitrede Skyggen af tusende smaa regelmæssigt slyngede Tove, en Dans af Ildballetteuser, der trippede og skiftede Plads, trippede og skiftede med en mekanisk gnistrende Ynde.

Hvit aabnede for et Øje og saa hendes rolige Blik.

Uh, sagde han, gaa væk, Kim uden Nerver!

Smilende sprang hun ned.

Jeg skal hjem og lave Kaffe.

Hils den pæne, gamle Pudel — sidder og han tæller Hedningedrops sammen med Kapellanen?

Gerd nikkede.

Jeg tror det.

Hvit tog hendes Ansigt imellem sine Hænder — vær god ved ham, du pæne Pige — ja, din Fader altså, ikke Kapellanen, han kan gaa ad Helvede til — Vejen til Helvede er brolagt med Kapellaner

Han sukkede.

Men Vejen til Himlen er brolagt med Englenumser.

Gerd slog efter ham.

Nu gaar jeg.

Han trak hende pludselig i et Febergreb ind til sig, kyssede Smilehullet i hendes Hage, fordi det tilfældigvis var nærmest, stod en Tid og vuggede med hende i Armene.

Ligemeget Palluhjertensfryd, vær god saa længe du kan; der kommer en Dag, hvor du ikke kan mere — og ser du —

Han slap hende, satte sig i Stolen foran Skrivebordet, hvor hun før havde støttet sine Fødder, hans sitrende Fingre skrev Tal, han multiplicerede og lagde sammen — med den frie Haand strakt ud slog han Klo i hende og trak hende ned paa sit Knæ. Hun kendte hans statistiske Murbrækkerier og fulgte Taldeliriet paa Klatpapiret, saa godt hun kunde.

Hvit regnede med en rivende Færdighed — Jordens formodentlige Alder og Antallet af Sjæle fødte og døde igen Aartusender tilbage — Hvit fraadsede i Tal — tilsidst dækkede Facit hele Arket.

Ser du, saa mange Billioner Gange Billioner Sjæle har der været — saa hvis de ikke gaar igen som Tordenskjolds Soldater — saa kan du selv regne ud, at den lille Brøkdal kristne Sjæle fra disse Par smaa tusende Aar betyder ikke mere i Verdensforløbet end en Cascalin-Pille i en Elefant — de Par Stykker, der kan støde til fra Hedningeland

Han rynkede paa Hovedet, han var allerede selv træt af sine Tal.

Gaa hjem til den lille, milde Jubelolding, er han glad for sin mikroskopiske Hedningemission, hvem er du, at du skulde ødelægge hans Glæde —

Han puffede hende selv ud af Døren, Sveden perlede paa hans Pande — Gerd syntes ikke, det var *saa* varmt — han sendte et hastigt, skærmydsel-lystent Blik ud mod Ildbæltet

Gerd løb.

—

Om Aftenen brød han ind i Lysthuset til hende, han var oprømt og pegede lyttende mod Huset.

Dyrker man ?

Hun nikkede — Faderen og Kapellanen havde faaet en Sending Kort over Hedningelandene og sad fordybede i dem — saa sukkede han beroliget, strakte sig paa Lysthusbænken og lagde Hovedet i hendes Skød. Han vilde rejse til Kina med hende, fantaserede han, lykkelig over at Ildslangen rundt Fuur nu var magtesløs og død, han vilde finde en dejlig Maatte borte fra alle Mennesker og ikke i Nærheden af noget Vand, og der vilde de gemme sig og sove sammen. Gerd nikkede

og tænkte beklemmt, at saa maatte de da giftes først. Maagehvid i sit skindmagre Ansigt laa Hvit og saa op i Trætoppene og paalagde hende at sørge for at blive tidlig gift. Gerd var for genert til at udtale sin naturlige Forundring over, at han ikke talte om at gifte sig med hende, og som om det ogsaa uklart tonede frem for ham selv, sagde han, mens han trykkede hendes Haand ned over sine Øjne:

Det vilde være Synd, om du fik mig, Gerd, du skal have et Mandfolk.

—

En Aften drev et Rygte ind i Præstegaarden — det var rent galt med Doktoren, nu skød han igen indbildte Patienter ned, og en hel Stime af Fiskere stod i ærbødig Afstand og hørte efter Skuddene og vidste ikke, hvad de skulde gøre.

Pastor Palludan rystede elskelig bekymret paa Hovedet — det *var* forfærdeligt — og han kaldte forskrækket paa Gerd, da hun rejste sig for at gaa, man kunde jo aldrig vide, hvor det gale Menneske skød hen.

Jo, Far, sagde hun, Doktor Hvit skyder kun ud over Fjorden.

Der var stor Opstandelse paa Øen, Nord fra kom Folk strømmende til, men det Stykke Vej, Hvits Kugler bestrøg og Stranden med Garn og Baade vovede ingen at betræde. Der blev sagt, at Dr. Hvit sad indenfor et af de aabne Vinduer, lurende bag Gardinet med en Rovfugleklo paa den spændte Hane.

Gerd sneg sig ud om Aftenen. Det var begyndt at

blive Efteraar, en tung, natlig Storm høvlede Haven for Blade — koldere endnu, forblæst og forladt laa Kirkegaarden — foran den kalveknæede Laage betænkte hun sig, — over Kirkegaarden kunde hun ubeset naa Hvits Hus — Træerne paa Kirkediget saa i Mørket ud som magre Hunde, der nødtvungen sad smuk og om et Øjeblik vilde falde over hende ned paa Jorden, de skeletagtige Gravkors mindede hende om Hvit — hun løb som en bange Mus langs Digets Skygge, hun hørte sit Tøj blafre i Vinden og holdt det sammen om sig

I Doktor Hvits Hus var alt ganske stille og fuldkommen mørkt — frysende overvejede hun, om hun burde gaa ind — eller om hun overhovedet turde gaa tilbage —

Men hvad vilde hun egentlig gøre?

Hun vidste det ikke, havde ingen at tale med om det — og hun blev usikker staaende, bange for Kirkegaarden bag sig og den lange, høstlige Svalmen gennem Kronerne. Hun ønskede sig hjemme igen og kunde alligevel ikke gaa — Hvit havde ikke et Menneske i Verden, der vilde ham noget godt, undtagen hende, og hvis ikke hun kunde hjælpe, kunde vel ingen. Hun havde aldrig følt, at hun holdt af ham som nu. Gang paa Gang saa hun sig i sin Fantasi gaa ind i hans Hus, finde ham i hans Konsultationsstue og være god mod ham, saa han blev rolig

Idet hun endelig havde taget sig sammen og vilde gaa fra sit Skjul under Digets Trær ind til ham, opdagede hun, at mørke Mænd stod paa Vagt ved Hus-

hjørnet — andre mørke Mænd kom listende fra Hvits Tørvehus og talte med de første, og Gerd forstod, at Huset var under Opsyn. Dr. Hvits Tid var forbi, hun kunde ikke hjælpe ham!

Hun lod sig glide ned under Diget og i den blæsende Nat, dukket under sit Forklæde løb hun tilbage under de ludende Hunde, der klagende sad smuk, og hun syntes alle de hvide Kors vendte et skindmagert Ansigt om efter hende og blev ved at følge hende med Blikket, til hun naaede Dobbeltlaagen, Marsk Stigs Døtre.

Om Morgen blev Dr. Hvit bundet, da han kom ud i sin Forhave for at skyde Patienter, Fiskerne førte ham bort i en Sejlbaad, og to Maaneder senere kom der Bud efter hans Ejendele, han havde taget sig af Dage paa en Nerveklinik.

Gerd græd et Par hemmelige Taarer, Hun havde, lige siden hun den Atten forlod Philemons Toft, levet rigt og overdaadigt i Hvits Vankundighedsverden.

Nu var den Verden gaaet ind.

Gerd skrev i sin Dagbog, at hun var Pessimist.

Pessimist til Neglerødderne!

Side op og Side ned vrimlede den af Mænd, der var »skudt«! Mænd der var skinsyge, Mænd der bad om Kys og fik Nej og tog med Magt og faldt i Unaade, skønt hun godt vidste, det var hendes egen Skyld.

Gerd var hemmelig forlovet med en ung Jurist i København — pr. Brev — saa regnede hun det ikke, for saa behøvede hun ikke at kysse ham — saasnart han skrev om Ferie, hævede hun skyndsomst Forlovelsen. Mænd forelskede sig lynhurtigt blot i Billeder af hende, de saa i Album eller hos Mænd, der havde faaet det og havde det staaende som Madonnapryd paa sit Bord. Hun kunde ikke rejse med en Postvogn til Skive, at det ikke endte med et eller flere Frierier, Mænd gennem alle Grader, lige fra Kuske til en forvildet russisk Olding, der var Minister og som sendte hende sit Fotografi fra Petersborg, beklædt med Ordener som en Pude med Nipsenaale. En Tid korresponderede hun paa Engelsk med ham, fordi det var et gavnligt Kursus i Engelsk, saa holdt hun ogsaa op med det —

Det var, som om hun var det inkarnerede Mands-Ideal! ingen Mand, der lige havde set hende, slap fri igen, før han blev nødt til det, fordi Gerd sagde nej — og Aar efter, naar de igen saa hende, prøvede de paany, undertiden med lidt større, forbigaaende Held, naar Gerd havde Lyst til at smage lidt nøjere paa, hvad hun før havde vraget — indtil hun vragede endelig og afgjort.

Gerd havde drømt en Dato og fortalte det til Mariane. Og Mariane fortalte hende ud af sin Drømmeviden, at det betød, hun skulde dø den Dag. Gerd ventede med virkelig Længsel, men Dagen kom, og hun fandt sig til sin Sorg overordentlig levende Dagen derpaa. Hun syntes, det havde været det bedste af alt, selv om hendes Fader jo naturligvis vilde sørge! Men

han havde jo Gud og vilde hver Dag staa og se op til Himlen og tænke sig hende der — og maaske vilde han føle sig tryggere ved at vide hende der end noget andet Sted, Pastorinde Bølling fra Mors havde jo en Dag med elskelig Bekymring for Gerds Ve og Vel fortalt ham, at det gik sandelig ikke an, hans Datter i den Grad koketterede alle Mænd fra Vid og Sans, hun vilde ende med aldrig at blive forlovet —

Gerd hadede hende, fanatisk; hun ønskede, at der vilde gaa mange Aar, og hun en Dag kunde træffe hende og vise hende, at der var nogen, der aldrig glemte en Fornærmelse!

Kunde hun gøre for, at Mænd var tossede! De kunde da begribe, at hun ikke brød sig om dem paa den Maade! Saa kunde hun jo have været gift for længe siden, hvis det endelig skulde være. Men det var det, at hun ikke brød sig om at tale med Kvinder, for det var ikke den Slags Ting, hun brød sig om at forstaa. Men Mænd havde læst saa meget, havde Forstand paa saa meget, og de kunde fortælle og forklare — de hørte ligesom til en virkelig Verden, hvor man levede og tog sig noget for, og Gud give hun havde været en Mand, saa havde det hele set anderledes ud. — Men saasnart hun vilde tale fornuftigt med en Mand og have ham til Kammerat, saa begyndte han at tale om hendes Øjne, der var som gylden Ild for den ene og sorte Diamanter for den anden og skønne og skyldfri og jomfruelige for den tredje — eller hendes Haar, der var rødt som Blodrav, rødt som Kobber eller rødt som Bøgeløv i Høsten, alt sammen efter den Fantasi de nu havde Gerd

vilde filosofere Samfundsmoral, og Mændene diskuterede først ivrigt med hende — saa sakkede de af paa det — blev distræt — og sad endelig stille og gloede paa hendes Mund — indtil hun havde dem knælende foran sig med en lang, dirrende Forklaring om, hvor dejlig hun var, hvor hendes Mund var yndig og de elskede hende

Hvad kunde det altsammen nytte, naar hun ikke brød sig om andet end at dø!

Det hele var forkert.

Hun var skruet ind i en Facon, hun ikke kunde komme ud af! overfor alle havde hun sit berømte Humør, alle æskede det ud, lo hende i Møde, vis paa, naar Gerd Palludan kom, bruste Livet for alle Sejl — og naar hun var alene, laa hun paa Gulvet i sit Værelse og græd.

Staaende paa en Udkigspost i den søndre Kirkegaardslaage, var det ikke saa meget *ham*, hun saa efter. Det var ikke mere noget bestemt. Undertiden saa hun København løfte sig som en Luftspejling med sine Taarne og Tage over Himmerlands hvide Klinter —

Var det der?

Men det var det heller ikke.

I København faldt hun ind i en Kreds af glade Gros-sererfruer, der viste hende frem som et fintskindet Dyr, stolte over den Mands-Hyldest, der fra alle Sider slog sammen om hende, og opsat paa at benytte hendes Besøg som Aarsag til de flest mulige Fester! Midt i alle Festerne, i Latteren, halvt beruset af mange Sorter Vin, hun ikke var vant til, vendte hun sit Ansigt bort et Øjeblik og græd.

Mon det slet ikke var til i Verden, det, hun mangede?

Saa længe hun ikke en Gang vidste, hvad det var, kunde hun naturligvis heller ikke forlange at finde det.

Men hvorfor kunde det ikke komme af sig selv — som Mænd kom af sig selv! Nu havde der igen været En, som paastaaelig vilde giftes med hende; det var en ung Herredsfuldmægtig, der kom cyclende hver Aften og lod sig sætte over til Fuur, som han kaldte Paradisets Ø. Himmeldronningen var dejlig at se paa, men indtil Revselse snusfornuftig, paastod han, fordi Gerd foreholdt ham Livets Alvor, hun vilde ikke berøve ham hans glade Ungdom, bebyrde ham med en Masse Bekymringer for Fremtiden — og han saa paa hende og rystede paa Hovedet.

Ja, det er sandt, at jeg i Modsætning til Dem er meget ung! at se paa Deres Ansigt og høre Dem tale, er to himmelvidt forskellige Ting, som man vanskelig kan rime sammen. Er det fordi De er Barn af en gammel Mand, at De er blevet saa tidlig moden?

Det er fordi, jeg har levet paa Fuur, sagde hun og lo, her har man ingenting at bestille, og saa tænker man sig ihjel

Men i sin Dagbog skrev hun:

»Det er Mændenes Skyld! Havde jeg været grim, vilde jeg beholdt baade Barnetro og Naivitet! Men det var saa morsomt, saa nervepirrende at se den ene Mand efter den anden bøje Knæ! Jeg lærte mig til at smile underdanigt til dem, gaa ind paa deres Ideer for at faa dem til at begaa Dumheder, at koncentrere alle

deres Tanker og Længsler om mig, mens jeg ingenting mente? Det er vist sandt, hvad Herredsfuldmægtigen siger, at jeg er en Dæmon — og en Gang kommer Gengældelsen!

Men jeg har ingen at tale med andre end min Dagbog! Det er den eneste, som ikke forelsker sig i mig.

Men den svarer mig heller ikke.

Jeg skriver Side op og Side ned om Mennesker, jeg kender, om deres Karakter, og hvad de gør og hvad de ikke burde gøre, Side op og Side ned om mig selv, hvordan *jeg* er, og hvad jeg gør, og hvad jeg ikke burde gøre. Det ved jeg altsammen.

Men jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre.

Forleden var jeg til min lille Fætters Konfirmation ovre paa Himmerland. Han blev syg i Kirken, og jeg maatte lede ham ud — han er saadan en sød, brunøjet Dreng, og han havde været saa sej, da vi kørte til Kirken. Han laa med sit Hoved ind mod min Skulder, da vi kørte hjem — og til Trods for, at det snurrede i mine Arme og jeg fik Krampe i den ene Side, var det mig dog en ren Nydelse at holde ham oppe.

Saa længe var jeg dog til nogen Nytte!

Jeg har fundet nogle Vers i en Roman, jeg synes de passer paa mig:

Jeg lever som havde min Død jeg forbrudt
Som skulde jeg leve, til Verden tog slut . . .

*

*

*

Det gik op for Gerd, at hele Ulykken laa i, at hun var Kvinde.

Hun skulde have været en Mand!

Siddende paa Havediget i den tidlige Foraarssol med det tindrende Vand for sine Fødder, og den unge Herredsfuldmægtig liggende i Grøften op imod sig, filosoferede hun over sin triste Skæbne.

De være en Mand, Frøken Palludan! — aner De, hvad De siger!

Han saa paa hende — i hans Blik laa en Tindren som i Vandet derude, i den Tindren saa Gerd en Afspejling af hele sin Kvindelighed.

Jeg elsker Dem, Frøken Palludan

Tys! — hun løftede Haanden.

Ja, ja, jeg skal nok. — Men hvor længe tror De, det kan vare, inden De faar Begreb om, hvad Kærlighed er?

Hvor kan jeg vide det, sagde hun og lo. Men nu skal jeg ind —

Aa nej — nej — saa vil jeg hellere filosofere med Dem! Han saa ulykkelig ud og ydmyg og sukkede.

Hvad er det sidste nye, De har fundet paa, De vil — sidst *vilde* De være et godt Menneske.

Ja, nikkede Gerd — og det er slet ikke nemt, naar man ikke er det af Naturen —

De ikke! Han saa paa hende, som om hun havde sagt, Madonna var en udsvævende Person, og Gerd lo igen.

Dem kan man ikke regne — jeg kender mig selv meget bedre! Jeg er hævngherrig og hadefuld

Han rystede paa Hovedet.

De som har fortalt mig, at De ikke kan taale at læse om Marter og Heksebrænding, for saa blev De syg i Deres Hjerte, er det ikke, fordi De er god?

Nej, det er fordi jeg er følsom, det er noget andet! Hvis jeg virkelig var god, vilde jeg sige ja til Dem for at gøre Dem glad.

Saa har det min Billigelse, at De stræber efter at blive god! sagde han og smilte et lille, bedrøvet Smil —

De vil alting med Deres Vilje, Frøken Palludan —

Ja, hvad skal man ellers ville med, lo hun —. Men nu kommer Deres Færge — — —

Staaende paa Havediget saa hun Færgen stille skride over mod Mors, og hun vinkede, fordi hun vidste, han saa efter hende i sin Kikkert.

Hvor kunde hun være saa haard imod ham?

Det var Ulykken, hun brød sig ikke det mindste om ham. Han kunde tale saa inderligt, saa betagende om Kærligheden, saa barnligt idealistisk, at hun med Undren spærrede Øjne og Øren op.

Men det rørte hende ikke.

Hun havde aldrig selv haft nogen stor Tro til Kærlighed — og slet ikke til dens Varighed udover en kort Forelskelse, og hun skrev om Aftenen i sin Dagbog: Bohn ser i mig sit legemliggjorte Ideal, han vil tilbede og forgude mig — saa længe det varer! der er igen min Skepticisme! — Jeg er saa mistroisk — — — var det da ikke bedre, om jeg knyttede Liv og Fremtid til en Mand, der staar over mig med Hensyn til Finhed i Troen paa Livet og af ham lod mig lære alle de rene, smukke, ophøjede Tanker?

Knyttet til ham vilde jeg svinde bort i den store Mængde, det jeg har en saa afgjort Rædsel for — men sæt saa at alt det fine, han udvikler for mig, blænder

mine Øjne ved det sarte Spind, der ligger derover, saa jeg ser forkert? Maaske er hans Idealisme kun Sværmeri, hans Finhed kun Kortsynethed som Følge af en ortodoks Opdragelse, en ufri Tanke, der haardnakket holder fast ved gamle Ideer, der ikke passer i vort kolde, prosaiske Aarhundrede.

Vilde jeg opdage det, naar jeg var uløseligt bundet til ham, var det forfærdeligt. Da vilde han stille sig som en Klippe i Vejen for min fremadstræbende, frie Aand, og det blev til det Helvede for os begge i Stedet for det dejligste dejlige, som han fantaserer om.

Hos ham vilde jeg faa udviklet min Sans for Hygge. Aa, jeg vilde gøre hans og mit Hjem til en Dukkestue — — — men hvorlænge — hvorlænge vilde det vare? — Du usalige Skepticisme! Du altfor gammelkloge Tanke. Det vil vare akkurat, til pekuniære Vanskeligheder kommer, saa begynder vi at skændes — og saa skal jeg have Børn og »de ganske dejlige Øjne« mister Glansen, hvorimod han er en Mand i sin kraftigste Alder, og saa er Spillet gaaende

Nej nej nej, jeg *vil* ikke!

Jeg har læst alt for meget — og mærket mig altfor meget, hvor jeg kom!

Jeg husker et Sted, jeg læste om en Mand og hans Hustru, en forhenværende Skønhed, fejret som ung Pige. De har været gift en halv Snes Aar, og hun er frugtsommelig. De er sammen i Selskab. Han er jo ung, smuk og fyrig og gør Kur til en koket, ung Frue, og ude i Entreen kysser han hende ildfuldt paa den nøgne Skulder. Da Ægtefællerne kommer hjem, vil hun

kysse og kærtegne sin Mand, men han er træt og skyder hende fra sig med et lille Vanekys og gaar ind i sit eget Sovekammer — han kan ikke sove sammen med hende og Børnene for deres Uro! Da han er borte, kaster hun sig ned foran sin Seng og græder af Fortvivlelse over ikke mere at være smuk nok til at fængsle sin Mand, hun der føler en Ild i sit Indre, stærk nok til at gløde gennem Aaringer!

Hvad nytter det, at den unge Ægteemand inde i sit Sovekammer tænker, at saa ufint som den lille Kokette vilde hans Hustru aldrig bære sig ad, den varme, hede Følelse, hans Hustru begærede, ødslede han dog paa en anden.

Den lille Fortælling har præget sig uudslettelig i mit Indre — som noget af det mest pinefulde ikke at møde samme hede Flamme som raser i En selv. Og Faktum er, at Kærligheden dør først hos Manden, om just ikke, som min Tante i København paastaar, straks naar Brudenatten er forbi.

Jeg har undergaaet Forandringer periodevis siden jeg begyndte denne Bog. Først var jeg saa from og forundret — det var vist lige i 14 Aars Alderen, lige før jeg begyndte Bogen — jeg tror nok, jeg begyndte midt i den blaserede Tid, da jeg syntes, alle Mænd alene var til for at ligge paa Knæ for mig.

Saa blev jeg saa forfærdelig tungsindig — jeg har hele Huset at passe, for Mariane er jo gammel; men det regner jeg ikke for noget. Jeg læser og læser og læser, som skulde jeg igennem hele Verdens Læsning, før jeg selv kan komme opad og fremad. Jeg bryder

mig ikke Spor om Kurmagere mere, det er som samler alle mine Forhaabninger og Følelser, Længsler og Drømme sig stille sammen til én rasende Kamp.

Men hvad vil de kæmpe imod?

Jeg ved det ikke — men det er som kunde Kampen bryde ud, hvad Øjeblik det skulde være — som om alt i mig staar rede! Jeg modnes stille, ubemærket af mig selv, kun her i Dagbogen kan jeg se det; naar jeg læser tilbage, min Vilje styrkes, og min Energi ruster sig.

Jeg morer mig med at give mig selv Love for — jeg maa og jeg maa ikke. Naar jeg en Dag siger til mig selv, at jeg ikke maa ryge Tobak, saa gør jeg det ikke den Dag — og naar jeg forbyder mig selv at læse i Sengen, for ikke at blive søvnløs — for jeg er vis paa, det er det, Far er blevet saa søvnløs af, saa gør jeg det ikke. Naar jeg sætter mig for, jeg vil vinde et Menneske, som ikke kan lide mig — saa — ja, det er den sværeste Opgave, jeg giver mig selv for — for jeg kan ikke udstaa et Menneske, der ikke kan lide mig — jeg kan se alle de Fejl, der er til, og jeg har Lyst til at være næsvis imod det. Men saa siger jeg til mig selv: Sæt det nu var aldeles nødvendig, at hun kan lide dig, sæt du ikke kunde røre dig af Pletten, hvis hun ikke kunde lide dig! Og jeg kan gaa rundt om det og studere det og finde, hvor det har Ømheder, og klø det under Halsen og smigre mig frem, til jeg kan min Lektie. Kun Fru Pastorinde Bølling ovre paa Mors vil jeg ikke, af mig selv engang, lade mig kommandere til at være venlig imod. — Nej! — Aa, jeg kan gennem-

spærke hende paa den mest skinhellige Maade ved at spørge til hendes umulige Sønner og være forundret over, hvorfor hendes ældste Datter altid kommer af Plads i Utide — men det er vel, fordi hun er svag — ikke — aa, jeg ved jo godt, hun er saa dum som en Dørmaatte, og det ler, saa det klukker i mig, naar Fru Pastorinden, med Deller i Stemmen, begynder at tale om min store Begavelse for at faa mig ind paa noget andet.

Se, hende kan jeg kun flytte ved at banke hende — men ellers vil jeg helst med det gode. For det er saa det sitrer mig i hele Kroppen, naar jeg tager hende for — .Jeg kan huske, da jeg var Barn og havde aftalt med min Solnedgangsgud aldrig at tale ondt om nogen, da maatte jeg ogsaa undtage Fru Bølling . . .

Jeg vil opad — og jeg vil fremad.

Men jeg ved ikke noget andet at ruste mig med, foreløbig, end Læsning.

Jeg ved kun, at jeg vil styre noget.

Jeg vil først styre mig selv.

De Aar herhjemme skal paa en Maade blive en Skole for mig selv!

Jeg vil opdrage mig selv — jeg vil kue i mig hver en spirende Længsel, hver erotisk Sans.

*

*

*

Herredsfuldmægtig Bohn stillede en Dag hos Pastor Palludan og friede til Gerd.

Pastor Palludan saa velvillig paa det pæne, unge Menneske og spurgte, om han var enig med hende.

Næ, det var netop det, han ikke var.

Jamen det er vist nødvendigt først. — Pastor Palludan skjulte af Hensynsfuldhed et lille Smil. — For naar De vil have Gerd til Kone, maa De jo kende hende — Gerd er jo ikke af dem, man giver bort.

Aksel Bohn sukkede.

Nej, det ved jeg, sagde han. Aa, Deres Datter har Grundsætninger, Deres Datter er vidunderlig, og jeg ved, hun holder saa meget af Dem, og saa tænkte jeg, De maaske kunde hjælpe mig — hvis De vilde — jeg vil være saa god imod hende.

Pastor Palludan saa tankefuld gennem Vinduet.

Jeg er gammel, sagde han, og jeg ved ikke, hvor længe Herren forunder mig at leve. Men De kan jo nok forstaa, det betyder meget for mig at vide min Datter i gode Hænder.

Han saa paa den unge Mand, og han undredes over, at Gerd heller ikke vilde have ham, han saa virkelig saa rar ud. Naturligvis vilde hun jo nok løbe lidt rundt med ham, men det var maaske heller ingen Skade til, Gerd var jo saa fornuftig — i Pengesager og den Slags.

Jeg skal gerne tale med hende.

Aksel Bohn takkede, hans Øjne blev svagt slørede, og Pastor Palludan blev rørt paa hans Vegne og gav ham Haanden.

De er et godt Menneske, Herredsfuldmægtig Bohn, og hvis jeg havde noget mere Myndighed over min Datter, kan det godt være, jeg vilde sige, hun skulde tage Dem. Men saadan er Tiderne jo ikke, ved De nok.

Han smilte.

Gerd vilde vist se lidt forundret ud.

—
 Pastor Palludan talte virkelig med Gerd om Sagen. Det var en kold Foraarsaften, og Gerd laa paa Knæ foran Kakkelovnen i Pastor Palludans Arbejdsværelse — selv sad han i en graa Slobrok ovenover Jakken og krøb sammen i sin Gyngestol. Udenfor baskede Regnen som Metalvinger imod Ruden.

Du fryser jo lille Far — og det er da dumt! Nu skal du se, jeg skal snart faa det hyggeligt, og saa skal du faa en Rødvinstoddy, jeg kan da ikke have dig til at gaa og blive forkølet, hvad skal vi saa gøre — jeg kan jo ikke prædike — endnu da —

Hun vendte sit smilende Ansigt om imod ham og nikkede; saa byggede hun en Tørvedyngge kunstfærdig op over Glødernes lille Pyramide, hun havde hentet i Køkkenet, pustede det i Flamme og lukkede Laagen — endnu lidt sad hun paa sine Knæ og lyttede til Baalets begyndende Buldren.

Nej, du kan ikke prædike for mig, lille Gerd — havde du Lyst til det?

Ih ja — hun rejste sig, børstede Tørvesmulerne af sit Forklæde og stod der foran hans gamle, kærlige Øjne, og Pastor Palludan syntes, han godt kunde forstaa, Mænd bejlede til hende — saa fiks og let og slank i sine højhælede Sko, den korte Hjemmekjole med det blanke Bælte og det søde, unge Ansigt i Haarets kobber-røde Ovn. Og saa vidste de endda ikke, hvordan Gerd var i et Hjem — hvor han var Gud taknemlig for alle de Aar, han havde hatt sin lille Pige om sig, saa mild

og leende og betænksom altid, saa glad ved at gøre en Glæde, saa spøgefuld moderlig.

Hun børstede Smulerne sammen foran Kakkelovnen, saa kom hun hen til ham.

Far, hvorfor sørgede du ikke ogsaa for, jeg blev en Dreng — Piger er der nok af — altfor mange — saa kunde jeg have været Kapellan hos dig nu — næsten da!

Hun satte sig smilende paa hans Skød.

Ved du, hvad jeg har tænkt paa, Far — du skulde se at lade mig blive til noget — saa kunde du komme og bo hos mig, naar du var træt af at være Præst —

Det kan jeg jo alligevel, lille Gerd — hvis du gifter dig.

Jamen ser du, Far, jeg vil aldrig giftes.

Vil du ikke?

Pastor Palludan smilte og strøg med sin Pegefinger hendes Kind.

Er det ikke Synd for Aksel Bohn? — Og er du sikker paa, du ikke har opmuntret ham saa meget, at du daarlig kan trække dig tilbage?

Gerd rødmede.

Det har jeg maaske nok.

Pastor Palludan nikkede, nu havde han hende.

Ja, der ser du, lille Gerd — bør du saa ikke gifte dig med ham.

Hun sad lidt og saa ud af Øjenkrogene paa ham, og han forstod hendes uimodstaaelige Ynde overfor Mænd — og saa brast hun i Latter.

Jamen lille Far, saa skulde jeg gifte mig med halvtredsindstyve — mindst.

Fy Gerd, det maa du ikke sige!

Hun lagde sig kælent ind til ham og vuggede med Stolen.

Det er en lille, skidt Pige, du har, Far!

Pastor Palludan vidste, han var som Voks i hendes Hænder, og han sad smilende og gyngende, mens Tørvevarmen hyggende bredte sig i Stuen, og lyttede til hendes barnlige Filosoferen. Hun vilde blive rig en Gang, og saa vilde hun starte en Forening, som hun vilde ofre hver Øre, hun kunde skaffe, og den skulde være til Understøttelse for ugifte Kvinder, der vilde danne sig en selvstændig Levevej og ikke gifte sig. For der var jo mindst 5 Kvinder for hver Mand, og derfor var det, Mændene blev saa store og indbildske. Mænd kunde ikke bøjes eller tvinges med Kraftudtryk, men naar Kvinderne af sig selv trak sig tilbage, sagde: vi behøver jer ikke! saa var det Mændene, der maatte krybe til Korset. For naar alt kom til alt, kunde Mændene daarligere undvære Kvinderne end omvendt

Hvorfor er du egentlig saa bitter mod Mændene, lille Gerd, det har *du* da saavist ingen Grund til? — Han strøg endnu med sin Pegefingertil hendes bløde Kind, hun laa op mod hans Bryst, grundende.

Jeg tror, det er fordi jeg misunder dem — hvis jeg havde været en Mand, aa, hvor jeg saa vilde foragte Kvinderne.

Pastor Palludan brast i Latter.

Lille Gerd, lov mig at tænke over det med Bohn — han har saadan et godt Sind.

Jamen Far, naar jeg nu inde i mig selv ved — hvis

man gav mig Valget imellem Roser og Lavrbær, Roserne var Lykken og Lavrbærrene Ære, og jeg ved, at jeg ikke et Øjeblik vilde betænke mig, jeg vilde gribe efter Lavrbærrene

Lille Gerd, afbrød Pastor Palludan dybt alvorlig, tænk, før du taler! du ved slet ikke, hvad Øjeblik du afgør din egen Skæbne — du ved ikke, hvor mange Taarer, du maaske vier dig til.

Gerd sad oprejst paa hans Knæ og saa med store, visionsklare Øjne ud i Stuen.

Saa vier jeg mig til Taarerne, Far.

Jeg vil opad — og fremad — eller jeg vil gaa til Grunde.

Jeg vil.

Pastor Palludan rystede paa Hovedet — det var en underlig Ungdom.

Ja, hvis hun havde været hans Søn.

. . . .

Gerd blev træt af at høre paa Aksel Bohns Klagen og lod ham gaa. Hun trak sig ind i sig selv og sad oppe til langt ud paa Morgenens og læste og skrev sine Anskuelser ind i sin Dagbog, studerede Sprog og lærte, skriftlig fra København, Stenografi.

Hun var ulykkelig, naar hendes Hjerne slog Klik af Træthed, og lykkelig, naar hun havde, det hun kaldte sine Grubleredskaber, i Orden. Hun blev bleg og fik Besvimelsesanfald, og Pastor Palludan satte hende paa

Fedekur og paalagde hende en Forsigtighed med sig selv, som hun ikke tog det mindste Notits af. Hun vidste, det var hendes nederste, hemmelige Lag, som var brudt igennem og havde taget den Magt, der tilkom det. Hendes Selv havde skudt Ham.

Med Foraaret fik hun en Raptus af overstrømmende Livslyst og skrev i sin Dagbog:

Nu er der altsaa en Ulykke i Anmarsch! Jeg kender det. Naar der skal komme noget ondt, faar jeg altid forud en eksalteret, grundløs Kaadhed ligesom i Tor-denvejr.

Jeg kan føle det paa mig — en nervøs Uro, en ængstelig Dirren i alle Nerver, der giver sig Udslag i, at jeg *maa* le! Jeg kan ikke lade være. Jeg danser og synger med Mariane, og hun vralter som en So paa et Par Stylter!

Jo, det kommer.

Og det er ganske nær.

Kandidat Philip Bull havde faaet Stillingen som Kapellan hos Pastor Palludan. Han var utrolig ung, var løbet gennem sine Eksamener som noget ham til Dels uvedkommende, var prædestineret til Karrière, og nu flygtede han til Fuur for at vokse en Tid i Ro.

Han kom paa Cycle over Mors, lod sig færge over, saa satte han sig igen paa sin Cycle, hvor han sad som en Professional.

Han havde paa Mors faaet at vide, at Pastor Palludan var en svagelig, gammel Mand, lidt mere tolerant end ønskelig, men ellers en udmærket, fin Mand. Bull vidste ogsaa, han havde en ung og meget smuk Datter — paa Mors havde de med alle dertil hørende Smil og Hentydninger bedt ham tage sig i Agt — Præstefruen, der selv havde giftfærdige Døtre, troede nok, at Gerd *var* forlovet, men hvilken af de forskellige Kapellaner, det for Øjeblikket var med, kunde hun ikke sige! Forresten var det jo ikke at undres over, at Gerd Palludan var, som hun var, ingen Moder havde hun haft, og hvor skulde en gammel, svag Mand som Pastor Palludan have i sin Magt at ave et Pigebarn, der var *saa* køn og saa sikker!

Og bøjet over sin Strikkekurv havde Fru Pastorinde

Bølling spøgende sagt, at nu sad Kandidat Bull her saa smilende og frisk i sit Sind — det skulde gøre hende oprigtig ondt for ham, om han ogsaa om nogle Maaneder sad her paa Gennemrejse og saa med blege, forgræmmede Øjne tilbage til Fuur — det tabte Paradis —

Gennemføre sin Beherskelse havde hun ikke kunnet, hun faldt ud af sin spøgefulde Tone, da hun sluttede skarpt af med, at Gerd Palludan var en Sirene!

Og det var Synd for Mænd.

Og hun begreb ikke, Gerd kunde overkomme saa mange.

Bull haanprustede — var ved at vælte over en Sten i den hvide Vej og kom paa Sporet igen — Kvinder kom ikke ham ved, Kvinder var en lav og ligegyldig Art; han havde været Lærer for en Klasse Backfische et Aarstid, og han kunde klare sig med Fruentømmer for Resten af sin Levetid! Den hellige Chrysostomus havde Ret, Kvinden var et malet Onde, en dødelig Fare, en huslig Forstyrrelse, en Djævlens Fristelse og meget mere

Her saa forresten morsomt ud! En stum, lys, besynderlig højloftet Frodighed tog imod ham. Det maatte vel være alt det meget Vand, i Pagt med det store, lyse Himmelrum, der gjorde det. Og han kom til at tænke paa en Bondemand, der engang havde udtrykt sin Mening om København:

Der er endda en bette Luft.

Bull kunde forstaa, at Folk her fra fandt København »en bette Luft« — her var ligesom saa uoverskue-

lig Plads til at faa Vejret i. Saa blødt og rigt, Grøfterne bruste op fra Bunden med Smørblomster, gule Kongens Knapper, blaa Fugleøje og vild, hvid Kørvel, et Utal af Græsarter, der tykt væltede sig af fed Frodighed helt frem over Vejen. Haverne saa ud som tuperet Haar, lave i Væksten, men tykke af Fylde — det eneste Liv, der prægede Øen, var Motorbaadenes Bjæffen ude over Vandet, mange Rytmer, der selvstændigt hamrede paa Luften og ikke brød sig om hinanden.

En gammel Fisker, der gik som en Hvalros, viste ham Præstegaarden — den laa med en dyb, lukket gaadefuld Have amfiteatralsk ned mod Vandet. Bull takkede og sprang af.

Han trak sin Cycle op gennem Haven og gik ind. Dørene stod aabne — et Øjeblik standsede han, der var noget, der havde bevæget sig, var det hende?! — — Alt var stille, som om det var en Tornerose-Ø, han var kommet til — ude i Haven pippede et Par Fugle, han hørte Duer kurre blødt et Sted ude i Gaarden — han gik over Entreens svenske Løbere — og saa stod han igen stille, for der var hun, der var ingenting at tage fejl af.

Han saa igennem tre' lyse, spinetagtigt møblerede Stuer med glatte, blankferniserede Gulve, Solen lyste ind i den fjerneste og skinnede blændende paa en aaben, hvidlakeret Dør. Alt var saa hvidt, saa poleret, saa skrøbelig rent og smalkindet — i en Sofa sad *hun* — i den midterste Stue.

Hun sad med Siden til, og Hovedet med alt det bøge-løvrøde Haar lænet op mod Væggens lyse, sribede Ta-

pet, Albuen hvilede mod Sofaarmen, og Hagen støttede ned mod de løst udspilede Fingre. Det ganske korte Ærme lod den Arm, der vendte mod ham, ses i hele dens Hvidhed og jomfruelige fine Form — nede i Skødet holdt Haanden om en stor, men meget tynd Bog, saavidt han kunde se, en Kunstkritik med Reproduktioner. Hun var langsynet, forstod han, den nydelige, unge Profil var kun let bøjet ned over Bogen, Haaret dækkede i en mægtig, snoet Kobberrulle noget af den blottede Hals. Hun var i en havblaa Kjole med smalle, rynkede Blonder som en hvid Skumbrømme langs Ærmet og den altfor udskaarne Hals — en Nedingethed, der fornærmede hans Ærbarhed og desuden var unødvendig, for saa varmt var det ikke.

Og ligesaa ubevægelig hun selv sad, ligesaa ubevægelig sad en stor, rød Kat paa Stolen vis à vis hende; den sad med Forbenene ned som Søjler, Halen krummet foran om Poterne og stirrende som en Sfinx

Solskinnet flød ud over de lyse Gulve, hvor Møblerne svagt spejlede sig — paa de lyse Tapeter hang gammelt, rosa Porcellæn og smaa Raderinger paa store, hvide Karton i smalle Rammer! Det var saa sprødt, saa afblodet antikt og spindelt altsammen — og udenfor Vinduet hørte han en Fugl, der blev ved at hakke stødvise Lyde frem, det lød som smaa, hurtige Hammer-slag paa klingert Metal

Og midt i dette Spinethus sad hun, saa havblaa og rødhaaret og frisk, saa skær i Huden som en lyserød Koral.

Et Sekund gled det gennem Bulls Tanke at liste af igen

Et Sekund! —

Saa hilste han.

Katten strøg ned med et Junglespring —

Gerd kom imod ham i den blaa, barnlige Kjole, hun saa op mod ham og han saa, hvor mørke, dybt og gaadefuldt straalende hendes Øjne var, hvor rød den halvt-aabne, forundrede Mund, og hvor Vipperne som sorte Finner glippede i Lyset.

Philip Bulls Hilsen var et stift Hovednik som en dresseret Papegøje, hans lange, kraftige Fingre rørte Gerds valent paa Missionskonevis.

Jeg skal hente Far, sagde hun, og den blaa Kjole passerede ham hurtigt, han hørte en let Klapperslange-larm af de store, gamle Ravperler, hun bar i en lang Krans om Halsen — saa fulgte hans Øre hendes springende Skridt op ad den Trappe, han havde set i Korridoren med de svenske Løbere — et Stykke ud over Loftet hørte han hendes Stemme:

Far, det er den ny Kapellan.

Der var noget sitrende i Stemmen, Gud ved om hun lo! hun skulde jo være saa lattermild — uvilkaarlig spejlede han sig i et smalt, ottekantet Spejl i en gammel, glat Mahogniramme, der hang i den forreste Stue. — Han vrissede af sig selv og satte sig demonstrativt, skønt hun ikke havde budt ham en Stol — forresten ikke videre velopdraget af hende —

Garderet bag en tør, stiv Adjunktmine følte han sig som Situationens Herre, han tog en Bog fra Bordet . . .

Saamæn var hun køn, men hvis hun troede

I det samme slog det om i ham! Pigebarnet havde jo ikke gjort ham det ringeste, hun havde tværtimod vist ham den paaskønnelsesværdige Elskværdighed at gaa sin Vej — den hvidskurede Trappe derude knagede igen, under gamle, forsigtige Ben, Præsten naturligvis — Bull lyttede, om hun kom tilbage med ?

Hun kom ikke, han glemte sit uvorne Væsen og sad fremadbøjet og talte ivrig om sine Studieaar, indimellem Pastor Palludan opfriskede sine Paa én Gang opdagede han, at hun sad ganske stille i Sofaen, hvor hun før sad, bøjet ned over et hvidt Haandarbejde. Hvor længe, hun havde siddet der og lyttet stille, anede han ikke, hun maatte være kommet ind fra den anden Stue — men hun sad med den ene Fod i en lille, kort Laksko og en hvid Silkestrømpe strakt frem

Det ærgrede ham, at hun saa, han havde lagt Mærke til hende, den Triumf skulde hun ikke have haft

Til Gengæld ignorerede han hende saa komplet.

Lille Gerd?

Pastor Palludan vendte sig om imod hende, hun saa op med et blidt, datterligt Blik og smilte lidt.

Jeg venter blot paa, at Vandet skal koge, Far, sagde hun med en lav og huslig Stemme, som om hun ikke havde tænkt paa andet.

Et Øjeblik efter rejste hun sig, lagde Haandarbejdet stille ned i Sofahjørnet, strøg Katten, der sad Sfinx i Stolen igen, med Haarene og gik — i den inderste Stue saa han hende slaa en skinnende hvid Dug udover Bordet, men idet han saa ind, mødte han hendes Blik

og trak sig harmfuld helt tilbage, saa han slet ikke kunde se Stuen.

Indimellem Samtalen hørte han Koppers og Skeers Klirren, den svage Raslen af hendes Ravkrans og Skoernes jævne Smaaknirk, og han greb sig i med sit indre Blik at følge hendes blaa Svansen derinde, de unge hvide Arme, de to tykke Lokker fremover den nøgne Hals, hængende frit, naar hun bøjede sig.

Han strakte sig igen frem — undersøgende?

De har selv bygget Præstegaarden?

Pastor Palludan nikkede — Ja; min Kone var ikke stærk og taalte ikke Fugtigheden i den gamle.

Desværre mistede jeg hende alligevel, sukkede han — Guds Vilje ske.

Bull sad og saa ind, han glemte at sige Amen.

Har De Lyst til at se den? spurgte Pastor Palludan og rejste sig, Bull rejste sig ogsaa og fulgte med — inde i Spisestuen kom Gerd imod dem ude fra Haven, hun kom med vilde Roser i en lille Krukke, som hun satte paa Bordet, hun rødmede lidt og bad, om de ikke vilde drikke Teen nu, den var færdig, saa kunde de se Præstegaarden bagefter.

Bull henvendte for Høfligheds Skyld et Par Ord til Gerd, som sad vis à vis ham — delikat fyldte hun et Sølvæg, svang det et Par Gange i Koppens kogende Vande, løftede det igen varsomt op af den mørke Vædske og lagde det i en gammeldags Sølvskaal — saa rakte hun ham Teen og svarede.

Pastor Palludan var lykkelig over Gerds artige Væsen; hun havde sandelig ikke altid behandlet hans Ka-

pellaner, som om hun dansede Menuet med dem! Det var ikke sjælden endt med Haandgribeligheder, naar hun længe nok havde drillet og fjantet — og hvad, de var jo unge! Men han som sad her og holdt sin Tekop med saa mærkværdig lange, myndige Hænder, var ligesom meget ældre end de andre, skønt han jo ikke var det af Aar — lidt egenartet, i Sportsskjorte og med den lange, senestærke Hals, der var saa bryderkraftig ned om Nakken. Pastor Palludan saa paa hans Profil, mens han vendt fra ham talte med Gerd — en Raceprofil, egenraadig løftet, med en bestemt, fremskudt Hage, en stor, smallæbet Mund og en lang, lige, kødfuld Næse. Panden gik lidt for skraa tilbage, det var noget den, der fik ham til at se ældre ud, den var rynket og vibrerede følsomt. Hans Haar var bygblondt og skilt i Siden, han var smalkindet med stærke Kæbeben — det gennemtrængende Lys fra Himlen og den solbeskinnede Fjord, der flød ind gennem Ruderne bag Gerd, prellede af mod hans Øjnes selvbevidste Blaa.

Han har stærke Øjne, tænkte Pastor Palludan, glad for den unge Mands Skyld, hans egne var saa svage nu — og han er ganske sikkert en Personlighed, men jeg er nu ikke sikker paa, han bliver let at omgaaes.

Men dannet er han da i hvert Fald!

Og Pastor Palludan sukkede lettet — for det var hans Kapellaner ikke altid, og det generede ham! Han, som sad her, havde hele en god, bevidst kultiveret Slægts Manerer og selvskrevne Sikkerhed i sin Optræden. Hans Stemme, de Udtryk, han brugte, hans fri-

baarne Hoved med den fremskudte Herskerhage røbede en gennem Generationer selvbestaltet Overklassefølelse!

—
Gaar du med, lille Gerd?

Pastor Palludan og Bull vilde se Kirken, Gerd var begyndt at samle Sølvtøjet sammen, mens Mariane tog Kopperne ud — hun saa paa sin Fader, betænkte sig og rystede paa Hovedet.

Vil Far gaa alene, jeg har ikke saa godt Tid

—
Gerd præsiderede ved Aftensbordet med samme diskrete Kvindelighed, og Bull fandt igen sin Plads ligeoverfor hende og konverserede hende over Skaalen med de vilde Roser. Og Rosenbladenes Farve var ikke skærere end Gerds fine, unge Hud i Skyggen under Vinduet — straks efter Bordet sang Bull, mens Gerd sad i Sofaen og syede, eller Gerd sang, mens Bull stod lænet til Klaveret og saa paa hendes Ansigt.

Pastor Palludan sad stille og frydede sig over Sangen — og over de to Unge — mest over Gerd! — saadan skulde unge Mennesker netop være, de var saa soignerede i Gang og Væsen som Hofdamer! de dyrkede udelukkende den store Musik og udvekslede Komponister

Mariane vilde ikke ind, hun gik ude i Køkkenet og talte højt med sig selv:

De gaar stille til hinanden ligesom de store Høveder

Ja, de gør.

—

Bull vilde gerne i Vandet, og Pastor Palludan fulgte ham til Præstegaardens Badehus. Gerd stod oppe i sit Vindue med sine Arme over den store Kat i Karmen, hun saa hans vaade, glatte Isse kløve Vandet, hans Hoved løftede sig paa den stærke Hals, han svømmede med Kræfter som en Hest — udad — udad — er han gal — vil han svømme helt til Himmerland —

Den store Kat løfter forbavset sit Hoved og ser med gule Øjne op, Pupillen ligner et kinesisk Bogstav — Gerd har krammet sine Hænder fulde af dens Skind, og hun slipper det først langsomt igen, idet Bull langt ude i Fjorden vender og kommer tilbage.

Endnu en Tid bliver Gerd staaende — Lærkerne hænger som i Spindeltraade ned fra Himlen og synger, saa Altet synes et eneste stort Fuglebur, Frøerne gurgler i de smaa Søer dernede i Engbredden, og Motorbaadene punsler — flere og flere kommer de hjem rundt om fra, og Støjen lyder som om den kom fra et Skibsværft. — Den store Kreaturbaad, der gaar paa Nykøbing, er let at kende fra de andre, den skrukker som en Høne. Fjorden der før var et eneste spejlblankt saa langt den kan ses, begynder ud for Kroen at trække over med Skimmel, det er Nattevinden, der kommer om Hjørnet ude fra Snævringen.

Det vilde slet ikke være saa galt at gaa i Vandet — hun er saa varm — men hendes Fader sagde, det var nok bedre, hun lod være, hun kunde være træt!

Træt!

Hun har aldrig været træt —

Hun kender det slet ikke — og hun tror heller ikke,

paa, det hører det virkelige Liv til, det er kun noget Baronesser er i Romaner for at være fine.

Gerd smiler — hun ved godt, det er slet ikke til i det virkelige Liv!

Uvilkaarlig, uden at vide hvorfor, maser hun Katten sammen i sine Arme og graver sit Ansigt ned i dens kildrende Pels, den stritter imod, hun føler dens Kropp Elastik og ælter den i Vindueskarmen, ruller den som en Vugge og nynner leende:

Visselulle mit lille Frø

Sover du ikke, saa faar du Klø!

Indtil hun endelig slipper den — hører det bløde Dop i Gulvet, da den i sin Vrede springer ned — men hun bryder sig ikke om det — hun tager sit Hoved mellem begge sine Hænder, støtter Albuerne i Vindueskarmen og mærker Pulsens urolige Tikken i Finger-spidserne.

Og i det samme gyser hun sammen som i Koldfeber.

—

Philip Bull har badet, og sat og forfrisket kommer han tilbage i meget pæn og agtværdig Samtale med Pastor Palludan. Hans Blik stryger hen langs Huset — fra Vindue til Vindue — og bliver hængende i Haven.

Gerd gaar i Jordbærstykket og søger efter to Kylinger, som ikke er kommet med Skrukken ind. Hun kan høre dem — pjyv, pjyv! hulker de forladt og moderløst saa hist, saa her. Endelig finder hun den ene og kommer med den varsomt imellem sine Hænder, netop idet Bull kommer ind gennem Laagen. Gerd viser ham den — det jamrende lille Næb, der stikker

ud mellem to Fingre! — vil Hr. Kandidat Bull være saa venlig at holde den, mens hun finder den anden?

Det er ikke helt let at overføre en lille, forskræmt levende Kylling, der flakser med de stumpede Vinger, Bull er nødt til at tage begge hendes Hænder med samt Kyllingen inden i begge sine —

Og Gerd ser op, og Bull sanser hendes Bliks dybe, grundede Rigdom i Karme af sorte Vipper, det flammende Haar, der børstet fint og levende løfter sig fra Panden og modstræbende ligger svøbt i Hjælm op fra Nakken — og former en Nakke saa slank, saa ædel og raceren som en Kongedatters! Hun bøjer Hovedet og ser ned — og langsomt — som staar Tiden stille — Linje efter Linje — glider hendes Fingre ud mellem hans

Aa, saa ganske langsomt!

Det er som om deres Fingre ikke rører hinanden og alligevel i et Net af Traade er forbundne — hver Traad strækker sig og vil ikke slippe, og som talløse, fine Ledninger gaar de ham til Hovedet, det kribler i Haarbunden, som om alt hans Haar rejser sig.

Langt borte i sig sanser han, at han lige har talt med Pastor Palludan om Aftenens sjældne Skønhed, Vandets følsomme Dirren for Brisen, Mors' og Himmerlands Brinker, der trækker sig ind som en Snegl i kornblaa Slør, Motorbaadenes Pulsslag og Fuur som en lille grøn Frugt paa Vandets skinnende Bakke i Aftenskyernes lyserøde Ring.

Det er der — og er der alligevel ikke — det viger og viger tilbage — som staar det altsammen paa Afstand

og ser med Undren, med et Tempelhjertes store Godhed paa, hvad der sker.

Sommerdagene gaar —

For Gerd som Blomsterbuketterne, der hver Dag tages ind og skiftes igen —

Hver Morgen springer hun ud af sin Seng og ser fra sit Vindue Haven i et Perleslør af regnbueblussende Dug. Hanernes gule Skraal ruller mod Skyerne og skærer gennem Lærkernes flimrende Musik. Motorbaadene hakker og spunsler, og Ildbæltet Fjorden har lagt om sine Lænder fra Mors til Fuur, blænder, saa selv hun umulig kan se ud over det, men maa flytte sit Blik ud til Siderne. Gnisterne springer og stikker i Vandet — Fjorden ligner et Klaviatur, naar nogen spiller og Tangenterne hopper ned og op

Nu kommer Bull og skal i Vandet!

Han gaar med blot et Par hvide Bukser paa, en stribet Sportsskjorte, et Badehaandklæde over Skuldrene og hæleløse Slippers. Han har ingenting paa Hovedet, det mørkeblonde Haar stritter lidt nattevornet.

Ved Laagen vender han sig og ser tilbage.

Gerd venter —

Med Gardinerne trukket sammen under Hagen — med sit smilende Ansigt omkranset af ufriseret løst rødt Brus —

Bull ser paa Blomsterbedene og paa Huset og paa

Flagstangen — han ser op mod Himlen som vejrer han Vejret — og idet hans Blik glider ned igen fra Skyernes høje Regioner, falder det igen denne Morgen tilfældigvis paa Gerd —. Hun viser sine hvide Tænder og Smilehuller i et drillende Smil — Bulls blaa Øjne stirrer med en blændende Styrke, som Ilden paa Fjorden, ud under de fremstaaende Bryn — solbrændt, et langt, smalt Bundt af Muskler, velskabt og kontant staar han der et Nu — Gerd blinker som en Kat imod Lyset — saa nikker han afmaalt og gaar over Vejen, springer i et elastisk Spring over Grøften, over Engbredden mellem de smaa, blaa Deltasøer og ud ad Badehusbroens smalle Fjæl.

Gerd ler, saa det klukker i hende, han gaar unaturligt, fordi han ved, hun ligger i Vinduet og ser efter ham, og han netop vil gaa og lade som ingenting.

Og Gerd synes, det hviner i hende af Triumf! Hun ser i Spejlet sit blege, lyse Ansigt med Øjne, der tindrer som store Stjerner, hvor Triumfen staar som skrevet med Bogstaver — at hun har magtet at vinde ham, der taler saa haanligt om Kvinden og er saa sej af sig selv. Han, der er saa helt anderledes end nogen af de andre, saa anderledes at hun faar Forfrysninger i hele Kroppen af det!

Aa, men hun er vist forelsket i ham! hun er det vistnok.

Hun lægger et Nu sin Nakke tilbage og løfter sit Bryst for at faa Luft — det staar fast i hende et eller andet Sted — saa jager hun rundt i Stuen for at blive færdig, faa sit Tøj paa og komme ned. — Og idet Bull

kommer tilbage vaad og mørk i Haaret og glinsende af den friske Fjord, staar Gerd og lader den sorte Kaffe-strøm gaa lodret ned i hans Kop.

De drikker altid Morgenkaffen i Lysthuset. Alene. Pastor Palludan sover, Mariane larmer som en Flod-Hoppe igennem Stuerne — Rengøring uden Støj er ikke Rengøring.

—

Gerd træder ud af Havedøren og bliver staaende!

Det er en Morgen saa skøn, som kun en Morgen ved Fjorden kan være det.

Hun staar paa den gamle, slidte Kirkesten og ser ned — føler sig saa høj over Haven, der skraaner nedad mod Fjorden. Saa stille er det, at hun kan høre et gammelt Klavers slidte Toner helt ovre fra Købmandens — og Gerd smiler — det er da kun paa Fuur, nogen kan finde paa at øve sig Klokkeren 7 om Morgenen.

Roserne staar med store, røde og hvide Hoveder tungt paa de spinkle Halse, ubevægelig hvilende. Gennem Løvet ser hun Fjorden blaane; nu er Bull i Vandet, om lidt kommer han, Mariane har dækket Kaffe-bordet i det kappede, halvmaaneformede Lysthus, der lader Udsigten til Haven fri. Stolene staar endnu næse-grus ind mod det cirkelrunde Bord for ikke at samle Dug paa Sæderne. Poplen over dem vifter med sine blanke Blade, som om den vifter med Ørerne — det eneste i hele Verden der rører sig — for den er plantet lige i Hjørnets Træk, hvor ingenting andet kan holde Stand.

De første hvide Sejl flyder paa Fjorden, Mors' Højder

løfter sig af Nattens blege Hinder som en fin Plade, der langsomt fremkaldes.

Dyrene trækkes ud — de gaar med sløve, drømmende Skridt gennem det dugvaade Græs. De brune Garn hænger fra Galgerne — i det plaskende Bølgeskvalp daser Båadene for Anker, viljeløse i Vandets Rytme. Yderst paa et svømmende Hyttefad staar en solbeskinnet Maage som en blændende Gallionsfigur: Den skriger sit ru Urskrig med en Udholdenhed, der faar selv dens Mage til at flygte — i store, hvide Slynger, mindre og mindre, fortoner den sig ad Himmerland til

I Strandkanten staar en Menighed af Krager, de flyver i Klynge op og ligner Puder flagrende med sorte Flæser.

Det er Bull, der er kommet fra Vandet.

Havelaagen klapper — han kommer i sin lette Sports-Mundering, i hans Haand hænger det vaade Haandklæde, og han ligner en ung Vild, der kommer hjem med en dræbt Slange. Hans Hals er nøddebrun, og hans Ansigt er nøddebrunt, og fra det brune lyser hans Øjne, blaa og skarpe, og den hvide Pande.

Bull nikker op mod hende, og Gerd vender om for at hente Kaffen.

Da hun kommer tilbage, har han rejst Stolene, visket dem og Bænken af, og Gerd skænker og sætter sig.

De bliver aldrig Professor i Theologi, siger hun afgjort og alvorlig.

Hvorfor? siger han forundret.

Hendes Næsebor blaffer — hun dukker Hovedet ned mod Kaffen.

Næ, for saa skulde De ikke se saadan ud, siger hun og skotter ud af Øjenkrogene paa hans slanke Krop og slanke Profil med den fremstaaende Hage, de smalle velformede Læber, den lange, mejslede Næse og de faste Pandeben, hvorunder Øjnene blinker med husbondekorte Glimt.

Nej, jeg har en Gang set en prædestineret Prof. theol. i Deres Alder. Han bar Paraply i Solskin, havde lave Ben, saa Frakken gik ham til Anklerne, smaa, uudviklede Hænder og Fosteransigt! han var ikke til at tage fejl af.

Gerd ser paa ham fra Siden og ler — foroverbøjet sidder han paa Bænken ved Siden af hende og drikker af sin Kaffe og ser ud af Øjenkrogene paa hende.

Hvis jeg skulde opdrage Dem til et rigtigt Menneske, saa skulde jeg have mange Aar til det, siger han.

Gerd ler.

Jeg skal nok gøre mig selv til et rigtigt Menneske, hvis jeg faar det i Sinde — saa det skal De ikke bekymre Dem om —

De kappede Linde danner en skærmende Halvkrans bag om dem. Haven ligger foran, dugsort og spættet af Sol gennem Løvet. De smaa unge Æbler hænger matskinrende fra alle Grene saa tæt sammen som Rosenkaal, og Graapærerne synker i Duske fra hver Gren. Ribsene gløder overmodent, gennemflammede af Sol, rubinrødt gennem Buskenes grønne Hang. Paa Plænen tripper

en snehvid Due som en lille, indbildsk Aktrice med højrøde Sko.

Røgen holder sig dovent om Skorstenens Mund — end ikke Poplerne rører sig mere; gennem den aabne Havedør kan de indefra høre Stueuhrets pligtfaste Tak Tak — Tak Tak — og Stilheden summer — en Vibration af tusende smaa Lyde.

Luften gennemkrydses af blanke, smaa Fluer — som gyldent Skyts — Spindel glitrer, en Dugdraabe flammer fra den tolvfoldige Rosenbuket yderst paa en svajende Gren — saa kommer Græshopperne og de hvide, lydløse Sommerfugle — Insekterne slaar smaa Sløjfer paa sit Løb i Luften — væver et gnistrende Lin ind og ud paa Lysets og Skyggens Islæt.

En Brand ovre paa Mors spejler sig langtunget i Fjordens Sølv; Bull og Gerd er færdige med Kaffen; de sidder blot og ser og kan ikke bekvemme sig til at rejse sig og gaa hver til sit. Gerd sidder med Albuerne paa Bordet og Hænderne foldede op i Luften, Bull lænet tilbage mod Bænkens Rygstød, mat efter sin lange Svømmetur, medgørlig endnu.

I den monotone Summen høres to arrige Fluer slaas paa Bænkens Tremmeryg; myndig vender Bull sit Hoved:

I er de simpleste af alle Fugle, siger han haanlig, kan I holde Fred.

Den kolde Forsommer har nu skadet Haven meget, siger han saa og ser op — der hænger hele Kranier af afpillede Grene hist og her i Kronerne. Og han løfter

sin Skulder og siger, han har Gigt, og Gerd ler og beklager hans Alderdom.

Er her ikke æventyrlig godt? siger hun og ser ud for sig — og hendes Hjerte bæver over Tonefaldet i hans Stemme, da han siger:

Jo —

Hun ved, han ser paa hende — fra sin nonchalente Stilling — og hans Blik forraader, hvorfor han synes det. Og hun synes noget drager imod ham — med en Vilje og en Styrke, saa hun sidder lige paa Nippet til at lægge sig tilbage, ind mod hans Bryst. Men hun gør det ikke, for det er usømmeligt — kun i sin Fantasi gør hun det — ser hans Ansigt over sig — føler hans Arm...

Egentlig skulde hun op og gaa Huset efter —

Men hun kan det ikke.

Uden at han rører det mindste ved hende, holder han hende fast, hun kan ikke gaa, før han vil, hun maa.

Og i Øjeblikket vil han aabenbart ikke.

Aa. — mon der alligevel er Magter, man ikke med sin Vilje kan betvinge?!

Langsomt aksler en Vogn borte paa en Markvej.

Livet vaagner.

Det pipper, bruser og sylrer, Mariane har aabnet for Hønsene, en ung, brusende Skruk staar knejsende højt paa Rosenvængets Jord og ser ned over et Mylr af Kyllinger. Hun har to Kuld — mellem Græs og Bellis slaas et Par Hanekyllinger, ikke større end Gryn —

et Par Gange kalder Skrukken, bortgaaende, tilsidst skarpt og utaalmodigt, og de to smaa Kæmper triller lydig mellem Buskene efter den unge Moder.

En Fuglekvidren løfter sig og blandes med Drengenes Fløjten ved Stranden, det er umuligt at skelne, hvad der er hvad — Spurve driver eskadrevise sladrende gennem Luften, driver væk, og alting bliver saa stille. Gerd løfter Brystet i et uvilkaarligt Suk, to Maager svømmer i Vandlinjen, hvide som Liljeblade, der føres af Strømmen — Aldrig har hun set Fjorden saa skøn, perlestille, mat, farvesvag og yndig som en blufærdig Brud, Himlens svage Skyer spejler sig, svagere endnu, og Landets bløde, grønne Brinker fortøner sig indover Spejlet, blødere, finere, vagere i alle Farver — en Skønhed — en drømmende Mildhed — et Jordens Smil saa blidt —

Har De aldrig længtes efter at komme ud? spørger Bull bag hende.

Jo. Forfærdeligt.

Hun ved ikke selv, før hun i Stemmen hører det; den Sum af indestængt Længsel, der bruser ud — og i det samme siger hun og sukker:

Men hvad skal jeg gøre ude andet end her!

Gifte Dem for Eksempel, siger han, og hun ved, hans Blik er fra Øjenkrogene fæstet paa hende.

Og det Vid, der ligger hende paa Tungen, dør, før det er født, hun bliver rød og tier og ser sig forlegen om.

Larverne har kniptet Lindebladene ud i Mønstre — over Morgenbordet spinder en flyvende Sommer sin

Regnbuetraad — og andre Regnbuetraade gaar tværs over Havens Gange, som fine Violinstreng, Insekterne spiller paa.

Hun ved ikke af det, en Gang til løfter hun Brystet i et Suk — hvorfor ved hun ikke — Det er ikke Sorg, det er blot, som om al Jordens Dejlighed tager ind under hendes Hjerte med en blød og gaadefuld Ømhed, der et Øjeblik berøver hende Vejret!

Og saa maaske ogsaa — en underlig Anelse — hendes Barndoms Aar er forbi.

Nu er det Livet, der kommer!

*

*

*

Fire Uger har Philip Bull været paa Fuur, og nu er det bare, hvordan han skal faa det sagt.

Selvom han ikke er noget videre i Tvivl om Svaret, Gerd kan heller ikke skjule, hvordan hun har det, saa er der dog en glasklar Barrière imellem dem, som deres Øjne for længe siden har set tværs igennem, men som det er svært at faa ryddet til Side. Med pludselige Anfald af Hjertebanken falder det ham undertiden ind, at hun kan sige nej — han ved, hun har sagt nej til mange — men saa ranker hans Ryg sig, og han trækker Brynene sammen! Det skal ikke bekomme hende godt i saa Fald — han har allerede flere Gange, paa Forskud, fortalt hende, hvor meget et Menneske hefter for sit Blik alene, hvis det ellers vil beholde Agtelsen for sig selv.

Og Gerd har den morsomme Maade at blaffe med sine tynde, følsomme Næsevinger, saa Næsen bliver

hvid paa Tippen, og hun minder om en tankefuld Sommerfugl — saa ser hun op, med dukket Hoved, og ingen kan blive klog paa hendes Blik —

Aa, i de første Dage var der saa tusende mange Lejligheder, hvor deres Hænder aldeles uundgaaeligt kom til at røre ved hinanden, Gerd skulde nødvendigvis op i et Træ, og Bull maatte selvfølgelig støtte hende — Eller han løb med alle hendes Kniplepinde, som hun en for en maatte vriste ham ud af Haanden — Ja, ved en enkelt Lejlighed har hun siddet paa hans Skød!

Det var, da hun gjorde Regnskab op for nogle Ting, hun havde købt ham hos Købmanden samtidig med, hun gjorde Husholdningsindkøb. Han sad ved sit Skrivebord, og hun stod op — og forsigtig og ligesom ubevidst for dem begge, trak han hende ned paa sit Knæ, og hun sad saa let som en Fugl paa en Kvist, mens hun skrev Tallene i en mærkelig Uorden ned foran sig

Aa, men nu faar han Hjertebanken, naar han tænker paa det, for nu sker det ikke mere, deres Hænder forstaar virtuosmæssigt at komme uden om hinanden, som om de kunde eksplodere. Men det er utrolig, saa megen Lejlighed de kan finde til at være sammen — han har ikke været paa Mors endnu, trods de mange Invitationer.

For Gerd sidder hver Eftermiddag paa en lav, barnlig Skammel med et lille Bord foran sig ude i Haven og knipler.

Nu ser hun op og opfordrer ham til endelig at tage af Sted, hun er bange, han skal kede sig ihjel. For hun

kan huske fra alle sine Lærerinder, at Fuur er saa trist — for Fremmede — og jagende med sine Kniplepinde ramser hun alle sine Lærerinder op, lige fra hende med Fallitkjolerne til Frøken Holst, som var den sidste. Overgiven og vittig gennemlever hun deres Skinkeærmer, deres fælles Helte i Familie-Journalen, deres stolte, triumferende Breve, naar de skrev og fortalte, de var blevet forlovede.

Tag nu af Sted, siger hun opmuntrende. — Jeg er vis paa, Anne Grethe i Selde vil blive lykkelig ved at se Dem. De er akkurat hendes Type.

Jeg troede ikke, unge Piger havde Typer, siger Bull og ser ned under lade Øjenlaag, jeg troede, det var nok, det var en Mand — og at han var lidt kønnere end Fanden!

Jamen det er De ogsaa, siger Gerd blidt og blaffer med Næsevingerne og ser ned paa sit Mønster — Bull slentrer til Havelaagen og ser langt over til Mors — han skeler tilbage — hører Kniplepindenes Raslen og ser hendes smaa, hurtige Hænders Flytten med Naale — haärdnakket venter han, til Gerds brungyldne Øjne i Vippernes kulsorte Karme lyser over Brættet imod ham, saa gaar han tilbage og siger mat, at det er saamæn lige meget hvor man er, man keder sig alle Vegne.

Det har De saamæn Ret i, siger Gerd og gaber filosofisk — men hun dukker sig hurtigt forover, Bull har fundet et lille, rødt Paradisæble, som træffer hende i Panden

Pastor Palludan kommer ogsaa ud og sidder i Tremmebænken med Rygstødet, Bull rider paa en hvidmalet

Stol ude i Plænen, hans Hænder holder om den spinkle Pinderyg, som om den skal knække til Pindebrænde under Grebet, og han jonglerer rundt i Plæmens Manege. Den korte Snadde, han ryger, kommer en Tur over i Mundvigen hver Gang, han afleverer et særlig hasarderet Udfald imod Kvindekønnet, Citater fra Kirkefædrene — hvad han ikke kan huske, kan Pastor Palludan. De to Mænd er gaaet i Forbund. Bull spiller ud — og med et lille, fornøjet tækkelig, lunt Drilleri hen imod sin Datter sufflerer Pastor Palludan ham. Gerd lader overvunden — til Jorden slaaet — fuldkommen og aldeles tilintetgjort — indtil hun med Tænderne bider en Knude over og samtidig siger, at hun synes de gode Kirkefædre har beskæftiget sig lidt vel meget med Kvinder — af Kirkefædre at være — og med et hurtigt, skraat Blik op til Bull tilføjer hun, at det er der nok flere end Kirkefædrene, der gør — hvad Hjertet er fuldt af

Og Fjorden er saa rød som Saft, sorte Baade som Gondoler flyder i den stille Aften, Maagerne ligger hvide og driver i det røde Hav og tier — endelig!

Og Garnene hænger til Tørre i deres Galger og ser ud som kinesiske Rottesælgere, der gaar hjem.

Philip Bull staar bag Kirkegaardsdiget og ser et Misvækstaar bruse op. Orkanen bærer det med sig under sin vældige Vinge efter Hede og Tørke i tre Maaneder.

Philip Bull har aldrig før set et Land løsne sig i sine Fuger og strø Aske over sit eget Hoved! — i en uhyggelig graa Støvflod synker Øens nordlige Højderyg, Skyer, Jord, og Marker flyder i eet — alting farer — Rugen jager! Havren jager, hovedkulds som tusende blanke Dyr paa Flugt for en Præriebrand. Langt ude dukker en Rugmark igen op, som en Plet skinnende sandgul Ørken, der et Øjeblik rejser sig af Støvhavets Bølgebraad og forsvinder igen.

Der er Fart, der er Flugt; der er Skræk i Naturen, Luften selv synes at fare — over Roemarken syder smaa Jordfyg, herreløst paa Kryds og tværs! Orkanen fraadser i Marker, som et uvant Dyr rusker den Jorden op og puster den af fulde Kæber ud igen.

Med ét ser det ud, som om hele Jorden ulmer — Jordrøgen tykner, Himlen selv forsvinder, Løvtræk efter Løvtræk flygter for fulde Sejl med Stormen — Kapri-foliebladene over Gærdet vender Ryggen til som lydende Dyr i Regn.

Og pludselig — en lysegrøn Ø i det vilde Fog — en Solstraales Smil — et Par Regndraaber — forfjamskede Stænk blot — Tykningen driver, og igen staar Vindmotorernes store, blege Firkløver synlige imod Himlen.

Solen skinner paa Himmerlands Skrænter, de ligner en Alpekæde, Vandet er sort og pulser ind i Snævringen med en Fart, som om det paa ene denne Dag skal omløbe Jorden, Bølgerne løfter sig — stigende Hajgab med skummende Munde — slaar Gabet sammen over Bølgenakken foran sig og falder igen. En Kirke foldes

ud af Jordfogets graa Krigstummel, pludselig, hvid, som en Fane — for straks at erobres igen og synke — en Terne lader sig for hans Øjne overdaadig kæntre i Luften og svinger sig videre. Fjorden fraader, Jorden fraader, Haven ligner en Kedel med en kogende grøn Vædske, Himlen fraader en graa Fraade, der strømmende dækker og afdækker en koboltblaa Verden bag ved.

Nu tordner det langt borte — det er aldeles ikke et Slags Vejr, der plejer at komme med Torden, men Naturen er fra Sans og Samling! har den ikke kunnet give Regn i tre Maaneder, ser det ud til, at den samler alle Kræfter i sig for at kunne det.

Bull ser op mod Himlen — den ligner ikke en almindelig Tordenhimmel — borte i det Graa synes der Hjorde af Torden, der brøler saa over en Egn, saa over en anden, men de slipper ikke ud af deres Folde.

Paa Søndag skal han bede i Kirken om Regn.

Han kan ikke rigtig lide det — men Pastor Palludan har bedt ham om det — for Menighedens Skyld.

Hvor er Gerd?

—

Bull gaar ind igen, maaske hun nu er kommet.

Pastor Palludan staar og ser paa Himlen.

Den er slem i Dag, siger han og ryster paa Hovedet — aa, naar et Menneskets Hjerte er saadan, har det det ikke godt .— Hvor er Gerd?

Jeg ved det ikke, siger Bull — og de lytter begge to, om ikke Gerds smaa, knirkende Trin kommer ad Trappen, og Dørene gaar, og hendes hvide, brusende

Pigeskikkelse er der, hvid helt til de slanke Silkeben og Lærredsskoene

I Stedet for kan de høre Marianes Mammuttrav gennem Sovekamrene ovenpaa, Hængelamperne klirrer —

Hvor er Gerd? raaber Pastor Palludan op, og Mariane kommer til Loftstrappen og svarer arrig: Det har Pastoren nu spur' om ti Gang', og Kandidaten anner ti — mjenner De, a har stjaallen henner!

Pastor Palludan ryster paa Hovedet.

Hvor er det underligt, som det rare Menneske er blevet arrig med Aarene

I det samme tordner det — virkeligt!

Jeg tror sandelig, det bliver til noget — hvor kan dog Gerd være gaaet hen?

Et stort, forfjamsket Tordenvejr kører frem.

Tordenen er som eksalterede Dyr i et rejsende Menageri; inde i Skyernes feltgraa Bure brøler de ud i pludselige voldsomme Raserier — det lyder, som om de forfølger hinanden — og modstræbende giver sig — indtil et Lynglimt faar deres Eksaltation til at kulminere — som glafser de ud efter Lynet — som om Dresøren med en lille blank Pigkæp har prikket dem i, Bringen.

Bull og Pastor Palludan bliver staaende ved Vinduet, mens Orkanen kører Menageriet over Øen — videre — paa Tourné gennem Landet —

—

Lidt efter gaar Bull over Roemarken, der glinser af grønne Paljetborter. Himlen rundt er som et Skrig,

et Jættesinds Pragt i alle vilde Farver til det dybeste metalblaa — som Kontinenter driver Skyerne over Himmels Ocean, et Landkort i Drift, Halvøer rækker Tunge, og Bugter der er blaa som det blaaeste Kugleblaat forskydes, Solen lysner som en lang Tække-naal ud og ind, og horisontale Skygger gaar som Vandringmænd med lange Skridt over Landet, Farverne er overalt vidunderlige efter den korte, forpjuskede Regn —

Bull opfatter det altsammen med en Sans, han først har faaet paa Fuur — en Sans, der gaber, som det solbelyste Land før gabte som et Fuglenæb af Tørst og nu, efter at det har faaet et Tordenskyld ned i sin tørre Strube, ler af gylden Rug og grøn Havre, syrerødt fra magre Marker.

Bull smiler — han gaar og finder et Moment at drille hende med, syrerødt — syrerødt er dit Haar, Gerd, dejlig syrerødt — dit Hjemlands magre Marker er ikke saa rødhaarede som du!

Det tordner igen.

Rundt en koboltblaa Zenith som en Kalot drejer sig den svangre, besværede Himmel, flytter sine tunge Fostre og trækker sammen til en ny Tordenfødsel. Bull gaar langs Granerne med de lange Grene, forbi Fyr i forvredne, nonchalente Stillinger paa det forblæste Dige, langs Rugen, hvor Gerd i Gaar i sin hvide Kjole spadserede foran ham og viste ham de mange blege, vemodige Solfald som Dødkød i Agren — kan De næsten nænne ikke at bede for den! —

Hvordan er Gerd Palludan bleven det ejendommelig

fuldendte Væsen, som hun jo ubestridelig er — Vejret hopper op i ham og bliver staaende ved den blotte Tanke — han er ikke i Ro noget Sted eller noget Øjeblik mere, han siger sig selv, han er fjollet, men det gør det ikke bedre, han føler sig som i Spændretøje, han kan ikke tænke, ikke læse, ikke samle sig om noget som tidligere. Det er, som en helt ny Sans, han ogsaa har lært at kende paa Fuur, som hungrikt kræver, han ved ikke hvad, blot driver ham — med eller mod hans Vilje — til at søge hende, finde hende — om han saa skal gøre sig Ærinder i Køkkenet

Hans Bryst løfter sig imod Stormen.

Han vil ikke — han kan ikke — for saa vilde han springe — se ind bag sin Tanke! der staar tusende Kys som han

Aah! aander han ud, svimmel om sin Pande

—

Paa Stranden kom hun ham i Møde —

Ikke en sirlig, ung og hoftesimal Jomfru, som hun gik i det fædrene Spinethus — hun kom barbenet, foroverbøjet mod Stormen, i et gammelt Cheviotskørt, et stort, tærnet, falmet og lappet Koneforklæde, der smældede med sine Flige, en hvid, strikket Sweater med en svær, nedfaldende Krave om Halsen; det vinløvrøde Haar var løsnet i Knuden og strittede som Fjerene paa en skoldet Fugl, Ansigtet blussede højrødt af Storm, Slid og Saltvand — Han saa, som en tørstig, der drikker, hendes Træk nærme sig ham mere og mere, de friske Tænder i den leende Mund, de aabne, gyldne Øjne under de mørke, skarptskaarne Bryn —

Trippende forsigtigt over Strandens Sten og Sand og Tang kom hun paa sine bare Ben, Stormen smældede i Ryk Skørtet helt op om hendes Knæ, bag hende skummede Vandet, løb i Tunger op og nappede hende i Tæerne.

Hvad vil *De* her? raabte hun — frem imod ham.

Hvordan er det, De ser ud, Gerd?

Afrodite fra Fuur! lo hun og snurrede rundt for at faa Skørtet ned fra Knæene — jeg har været ude efter Muslinger — til Aften! Hun viste ned i en rund, hankeløs Vidiekurv, hun holdt støttet mod sin Hofte.

De selv, Gerd?

Ja, jeg kunde ikke finde Drengene — de er vel til Dyrskue i Nykøbing. Nydeligt Vejr de har forresten — hun saa rundt om, saa brast hun i Latter og pegede paa en Slump Træer, der stod forladt efter et nedbrændt Hus, de knugedes sammen og hvirvlede for Stormen.

Jeg har gaaet og moret mig over dem — se — de har den forfærdeligste Mavepine — og saa staar de stille og faar Vejret — og se — hun svalrelo igen overdaadig modtagelig — se, de faar det i Veer!

Bull gik ved Siden af hende, hun havde aabenbart intet Korset paa — næsten ingen Klæder — han turde vædde paa, hun havde ikke en Trævl paa Kroppen undtagen den hvide Sweater og maaske en Chemise indenfor, han saa de unge Bryster runde det smidige Stof ud i smaa, bløde Buler.

Gerd, sagde han bebrejdende, De bliver forkølet.

Hun lo.

Jeg tror aldrig, jeg har været forkølet — jeg kan i hvert Fald ikke huske det.

Maa jeg i hvert Fald ikke bære Kurven da?

Nej. Saa taber Fiskerne Respekten for Dem — men mig er de saa vant til at se rende med alle Ting — og saa vilde de jo ogsaa sige, jeg havde givet Dem en Kurv!

Hun lo — men kom ikke helt godt fra en Spøg, hun vilde kommet tindrende godt fra overfor 20 Kapellaner før ham; hun rødmede under hans tavse Blik.

Vil De da ikke have dem til at sige det, Gerd?

Han havde sagt det saa sagte — simpelthen fordi han ikke havde Stemmestof i sig til at sige det højere, hans Hjerte bankede ham helt op i Struben — han vidste ikke, om hun havde hørt det, hun gik med bøjet Hoved foran, rodende med febrilske Fingre mellem sine vaade Muslinger — hun vragede et Par, kastede dem, trippede og traadte forkert.

De satte sig i Læ bag en Baad, der laa væltet med Bredsiden mod Fjorden. Der sad 'de og saa paa Vandet, der bestandig og bestandig med sine skumhvide Tænder aad sig ind paa Øen. Gerd sad lige ned, som et Barn, der venter sin Skæbne, uvidende som en Fugl, med Hænderne i Skødet, legende med en Musling, der løb, som Sandet i et Timeglas, fra den ene Haand til den anden. Omkring hendes Nakke flød alt det forblæste, tungt frodige, høstrøde Haar, i Pjusk ned om Hals og Tinding, hendes Læber var saa røde, saa unge, saa fulde af Blod, saa glinsende i Smilet — Bulls Aandedrag kom og gik i Suk — han havde Følelsen af sig

selv som en glubsk Kongeørn paa Udfald mod hele Verden! her var hans Rede og hans Bytte.

Gerd, De er jo iskold — han greb fast ned om hendes røde, nøgne, kølige Fod — og han sagde det saa bebrejdende, som om hun paa det dybeste og bevidst havde forulempet ham.

Hun vendte sit Ansigt imod ham — et smilende, lille, yndigt Ansigt, fuld af en Beredthedens Sødme, der standsede hans Hjerte.

Hvad gør det?

Han vidste ikke mere — i to korte Puf fik han Vejret — og ubevidst løftede han Haanden fra hendes Fod, lagde den foran om hendes Midie — og saa gjorde hans Sans et Spring, det blev ham først bevidst, han havde sagt Gerd, da hans Læber laa fast pressede imod hendes, og Gerds Øjne et Nu var lukkede.

Saa satte han sig pænt op — og tog blot hendes Haand i sin — Gerd saa op, de blev ved at se ind i hinandens Øjne! Bulls Fingre krammede nagelhaarde om hendes, han saa paa hende og vidste, at de tusende Kys strakte ikke til —

Ikke nær.

Han vilde fortælle hende, hvor han elskede hende, hvor hun var det største Vidunder, han havde oplevet og ønskede at opleve, hvor han maatte kysse hende — og sig selv med — ihjel, før det kunde mærkes, han havde faaet blot en Smule Forløsning for sin Kærlighed, og i Stedet for sagde han:

Gerd, du fryser, vi skal hjem.

Han lagde sig paa Knæ for at hjælpe hende op —

men saa var hans Beherskelse heller ikke længere, hans Arme, der var saa muskelstærke, saa unge som Staal, krystede hende sønder og sammen i en Omfavnelse, hvor han følte hele hendes lille Krop som en fjerløs Fugleunge! Gerd lo, og hans tørstige Læber kyssede hendes Kinder og tilbage igen til hendes Mund, der smilte et besynderligt lille moderligt, sejrende Smil

Gerd sprang op.

Hun lo op i hans Ansigt — den samme Sødme, der gik ham til Hovedet hurtigere end Vin, der spændte alle hans Muskler og standsede hans Hjerte; han følte en blind Trang til at kaste sig over hendes smilende Mund igen. —

Tør du ikke nu betro mig Kurven?

Hun rystede paa Hovedet — lo — lykkeligt — og trippede paa sine kolde, røde Fødder foran ham paa Stranden — Forklæde, Skørt og Haar stod i et Sug ud i Vinden.

Philip Bull gik korrekt ind til Pastor Palludan straks og bad om hans Billigelse, han og Gerd havde forlovet sig.

Pastor Palludan var glad — hans fine gamle Øre havde nok hørt, at Bull sagde »jeg og Gerd«, men det var vel et Tilfælde, Bull var jo ellers ligesaa korrekt i Sprog, som han var i Væsen, og i Øjeblikket var han jo — hvad ikke sært var — stærkt ude af Ligevægt.

Gerd løb frem og tilbage for at finde sit Tøj og kunde det ikke, hun var blind af Lykke, hun vidste ikke, hvilken Kjole hun vilde have paa, før hun kom i Tanker om, at det naturligvis kun kunde være den hav-

blaa, udskaarne, som han saa hende i første Gang — og de store Ravperler!

Aah.

Hun lagde sin Nakke tilbage, staaende midt paa Gulvet i Færd med at rulle den tynde hvide Silkestrømpe op over Fodens klamme, genstridige Hud.

Det første søde, ubehjælpomme Kys — han havde aldrig kysset nogen før — og han forstod det ikke!

Hun lo — og hun lukkede Øjnene — tog efter Vejret — og drømte det om igen.

Han forstod det ikke, han havde jo nær maset hendes Mund helt, og det var saa henrivende.

—

Der stod fin gammel Portvin paa Bordet, da Gerd kom ned, Pastor Palludan kyssede hende og drak de Unges Skaal, og Bull kyssede hende obligatorisk og sagde straks, at den Kjole var meget for kold i det Vejr — 8 Grader — hun skulde værsgod gaa op og tage en varmere paa.

Gerd vilde ikke — Bull fik Medhold af Pastor Palludan — 8 Grader! — jeg tror, du vil! — og den første Strid endte med, at Gerd modvillig gik tilbage og trak en Vinterkjole af sort Fløjl paa — men til Gengæld lod hun det tage saa lang Tid, at Bull omsider kom til Foden af Trappen og kaldte op.

Gerd!

Gerd, kommer du ikke snart?

Jo, nu kommer jeg, raabte hun tilbage.

Hun havde faaet sin Hævn.

Men der blev siddende i hende en Mindelse, et ubestemmeligt Indtryk af ondt Varsel.

Om Natten kom Uvejret tilbage, Pastor Palludan kaldte dem alle op, Gerd kom sidst, halvpaaklædt, med røde Piske ned ad sin løse Morgenkjole, opstemt, fnisende som en Konfirmand.

En sukkende Mariane, en bleg Fader og en højtidelig Bull tog stumt dræbende imod hende og stemte hende ned — hun forsøgte redelig at holde sig selv i Ave, men hun kunde ikke — hun følte sig indefra som et Krudtmagasin og fnøs sig Forløsning til i smaa kvalte Latterkluk. Pastor Palludan tyssede forarget, og Bull laante hende et stort, agtværdigt Præsteblik fuld af Dom Hun vilde saa gerne se kvindelig og neutralgisk ud, men naar det nu ikke virkede saadan paa hende, hvad skulde hun saa gøre? Det brændte hende paa Læberne at spørge Philip, om hun maaske skulde hvidte sig lidt med Kalkkosten, den stod netop i Spannden ude i Gaarden — hun var saa bange som en Høne, men hun maatte le, hun kunde ikke lade være, Vejret virkede paa hende akkurat som den gamle, fordrukne Kromand, hun maatte ud med Vittigheder og Latter, om det saa skulde sprænge sig ud gennem Ribbenene.

Lysene kom, ikke ét og ét, efter hinanden, men som en Blinken af Himlen, Bull stod ved Vinduet og saa, og Gerd kunde ikke dy sig, hendes Næsebor blafrede, hendes Tænder var sammenbidte — til hun endelig eksploderede:

Det er Englene, der joner med dig, Philip!
 Han vendte sig om — forbavset — alvorlig som et
 Foster.

Gerd! sagde Pastor Palludan bebrejdende.

Gerd gik ind i Havestuen og valgte sig *sit* Vindue at staa højtidelig og beglo — af og til gik der Byger af Fnis igennem hende — hun vidste allerede nu, at blot hun ventede længe nok, kom Bull, hun havde paa Følelsen, at de igen var Uvenner — og havde det været enhver anden, vilde hun have ventet, til hun blev Mumie og kom paa Musæum — men der var en prik-kende Uro i hende, en ængstelig Bespændthed, fordi hun var i Unaade — og en Tid efter listede hun sagte tilbage, puttede sig ind under Bulls Arm og saa op —

Bulls Arm spændte sig fast om hende, saa hun gispede, hun hørte ham puste ud, som om han altfor længe havde været under Vandet! Saa bøjede han hendes Hoved tilbage — hensynsløst skønt de ikke var alene — og kyssede hendes Mund, et hurtigt, skælvende Kys — Pastor Palludan vendte diskret sit Blik ind i Havestuen, hvor Mariane kom med Kaffe. Han var af Uvejret blevet forstyrret i sin andægtige, natlige Tak til Gud, fordi han skulde se sin Datter i Havn, før han gik bort. — Han kunde ikke tænke sig nogen bedre Havn end Bull, en ung dygtig Mand, noget ortodoksere end han selv, men det er jo kun godt, det ligger til Tiden, tænkte han om Formiddagen, han gik ned i Haven, han stod ikke saa tidlig op mere, siden Bull var kommet. Bull tog ligesom af sig selv alt over paa sine Skuldre — der var maaske nok dem, der vilde

synes, han tog lovligt selvfølgerigt, som man tager sit eget, men Pastor Palludan vilde ikke dadle ham for det, Bulls Natur var saadan, han var nok ydmyg i sin Tro men ellers ingen andre Steder! Han havde Lov til at være stolt af sig selv, han havde sin Embeds-eksamen, da han var 23, var Kapellan nu han var 24, snart kunde han faa Fuur Præstekald og gifte sig — om Nætterne sad han og læste og havde lagt Planen til sin Doktorgrad — nej, han blev ikke sin Levetid paa Fuur, men det blev jo hans Sag! — Væsentligst for Pastor Palludan var det, at Gerd fik en dygtig og retskaffen Mand — maaske var han lidt mere bestemt end nødvendig, men han var jo ogsaa saa ung.

—

Gerd sidder paa sin lave Skammel og knipler, Pastor Palludan sætter sig i sin Tremmebænk og ser fra hende til Bull, der rider over den hvide Stol i Plænen ligeoverfor hende. Drilleriet mellem dem er forstummet nu — de ser blot — paa hinanden —

Jorden er saa fugtig og ligesom aadret endnu efter Nattens stærke Regn, Roserne er slaaet ned, kun de store, stjernerøde Kaktus-Georginer straalere i Solen, og en forsinket Kaprifolie dufter i den bløde Luft — han vil gøre Gerd opmærksom paa den, det er hendes Yndlingsblomst, men han tier —

Hun er saa lykkelig, saa han bliver vemodig af at se paa det — — og taknemlig fordi der endnu er saa megen Lykke i Verden — saa store Muligheder — Gerd *maa* kniple, fordi hun ellers ikke kan være i Have sammen med ham uden at sidde paa hans Skød. Aa,

hun knipler sig febrilsk op, og hun sukker ud af sit unge Bryst af en sejerlig Fryd, hun ikke kan huse alt-sammen. — Hun ser op fra sit Arbejde med smaa Minuts Mellemlum, op i Bulls Øjne, og hendes Ansigt vibrerer af Lykke, hendes Øjne er som berusede, hun er fugtig paa Hænderne af sin feberhede Glæde og maa for sit Arbejdes Skyld tørre dem i Lommetørklædet, der ligger i hendes Skød — Hun fløjter lidt! — Smiler dybt ned, som til sig selv, et ustyrligt lille herligt Smil, som hun undseer sig for! Hun trækker Næsen sammen og bliver hvid i Tippen af Jubel, hun er yndig —

Bull sidder stum, kraftbehersket og bare ser!

Nej, du maa ikke! siger hun, idet hun ser op og møder hans Blik — saa kan jeg ikke!

Hun ser ned igen, bider sig i Læben, hendes Fingre kludrer med Pindene og Haanden der flytter Naalene ryster!

Og Pastor Palludan lukker et Øjeblik sine Øjne — saa umiddelbar, saa bevidstløs en Lykke har han aldrig set.

Gud være min lille Pige naadig, tænker han, Livet er saa svært.

—

Gerd skrev Sider fulde af Bull i sin Dagbog hver Aften; drømte hele den lange Nat om Bull; og strøg ind i hans ventende Arme, saasnart hun kom ned om Morgen. Hele hendes Liv gled ind i hans. —

Hun sad op i sin Seng om Natten med Øjne som Thekopper, stirrende ind i Lykkens Land — mens der

bag hende stod noget, hun syntes, lignede den grinende Død og hviskede frem over hendes Skulder:

Det varer ikke!

Hun vidste, at hun elskede ham — og han elskede hende — hvorfor skulde det da ikke kunne vare?

Gerd gjorde sig det ikke klart, om hun gik til politisk Kvindemøde, fordi hun havde Lyst til det, eller det var fordi Philip Bull forbød hende det. Hun kom hjem saa opildsket som en Dværghøne, hun var valgt til Formand i den lille nydannede Kreds.

Den gik i Stykker en Maaned efter; Mændene paa Fuur havde for Alvor truet med at stene den fremmede Talerske fra Øen, de antog hende for en Slags Antikrist.

Men Gerd brugte sin nye Interesse som Skjold imod Bulls Trang til at indringe hende. Han hadede hendes høje fremfusende Stemme, naar hun blev ivrig, han rettede hende, naar hun som en Vild i sine Kræfters Rigdom bakkanterede omkring Træerne og gav ham og hele Verden en god Dag, indtil Anfaldet var ovre. Han vilde have hende til at sætte Flipper i de nedringede Kjoler, og han larmede hensynsløst op imod hende, hvad de havde sagt paa Mors, og nu vilde han, hun skulde være ladylike — fremfor alt ladylike!

De stødte alvorligt sammen i Kvindesag! Bull spurgte,

om hun maaske fandt sig i nogen særlig Grad undertrykt, det vidste hun godt, at hun ikke var — tværtimod! Pastor Palludan tog Emnet op i Alvor og prædikede om Kvindens Kald og Skriftens Ord: Med Smerte skal du føde Børn! og Gerd huskede unge Doktor Hvits: Vent til du skal føde et Barn, lille Palludana, saa skal du se, du vil finde, at Simpson var større Mand end Jesus! Hun sendte en lang, sukkende Tanke efter det Vankundighedens Land, han havde baaret hende over til, og hvor hun, sin Forelskelse til Trods, vidste sit inderste Jeg staaende — stoppet op, halvt drejet tilbage og seende paa hende med tavse ventende Øjne.

Hun kunde umulig klare sig i Debat og græd af Afmagt. Til Tider saa Bull det og lo af hende, tog hende i Armene og kaldte hende et lille Løg og kyssede hende, til hun sanseløs laa om hans Hals og blot forstod, at hun elskede ham.

I Smug forskrev hun Valgretsskrifter og læste dem med en Grundighed som den hellige Koran! Der maatte jo være Vaaben, og hun vilde vise sig selv, at hun kunde finde dem! Hun kom en Morgen ned og yppede Klammeri, og da Bull igen spydigt bemærkede, at hun var noget saa undertrykt, riposterede hun udenadlært, at det var *hun* ganske vist ikke, men hun var ikke den eneste Kvinde i Verden, og hun havde ikke Lov til egoistisk at sige: naar jeg bare har det godt, kan det være mig ligegyldigt, hvordan andre har det! — Kvinder var solidariske, og hun vilde være solidarisk med sine egne.

Jeg troede, du vilde være solidarisk med din Ægte-

fælle? Bull saa paa hende med sine kuende Øjne, der kunde blive saa myndige som korporlige Stryg — Gerd var igen sat fast og forskrev flere Skrifter, hun maatte kunne klare sig, maatte kunne det —

Saa tørnede de sammen om Religion — Bull opdagede, at hun ikke var overbevist Kristen, hun vilde forstaa med sin Forstand!

Hun! pukke paa Forstand!

Aldrig havde nogen set hende saa lille!

Havde hun egentlig Anelse om, hvor lidt hun vidste! Var det noget at være hovmodig af, troede hun? Og hvad var selv det mest vidende Menneske i Kraft af sin Viden? Vidste det blot saa meget som hvad et Menneske var, og hvad dets Maal var? Vidste hun sit eget Maal med sin Forstand? Hvad? Vidste hun? Bull stod i hele sin muskelstærke, engelske Højde, slank af at svømme i Fjorden, brun af Salt og Sol! Tynd og tyveaarig blev Gerd til ingenting ved Siden af, over hendes sænkede Hoved bruste hans gejstlige Vingeslag — skulde hun! skulde ethvert Menneske ikke være taknemlig, at Kristendommen gav Hver, indtil den mindste, baade Middel og Maal: Tro, saa bliver du salig! Og staaende, med bøjet Hoved, stirrende ned paa sin Skospids huskede Gerd igen Hvit, hans lette nonchalente Kaardestød: Lille Palludana, at ville tvinge Intelligente til at tro den Tro, er som at stange Guld-fisk med en Møggreb!

Pastor Palludan sad stolt og glad og svigtede hende, og hun trak sig besejret ud — besejret men ikke overbevist, hun havde ikke Vaaben nok at kæmpe med,

men der var Vaaben, og hun skulde finde dem! Og aldrig saa snart havde hun pudset sine Fjer, før hun gik paa igen. Hun havde ikke det mindste imod, at Kristus var det bedste Menneske af Verden, men der var ingen Grund til at tro, han var Gud; for hver Gang han i Biblen havde sagt, han var det, havde han 10 Gange sagt, han ikke var det! og hun troede det ikke!

Saa er du jo Jøde! Bull sagde det, som om han med en Politistav slog hende Anskuelsen af Hænde!

Ja, saa er jeg Jøde! der er ingen Skam i det.

De har korsfæstet Frelseren!

At du vil tage saadan noget Vrøvl i din Mund! — Gerd var henrykt, hun havde Vind i Fjerene og susede videre. — Vil du anklage Mennesker nu for hvad andre Mennesker gjorde for to tusinde Aar siden, saa kan du ligesaa godt anklage kristne Mennesker nu for at have brændt Giordano Bruno og tvunget Galilei til at tie med Sandheden!

Bull bevægede alle sine glatte, stærke Slangemuskler, som om han skulde svømme langt, Gerd tirrede ham, der var Øjeblikke, hvor han greb sig selv i en pludselig Lyst til at slaa hende! Mest var det, naar hans Blik prellede af imod hendes, fordi hun kunde ripostere — kunde hun ikke det, men gled grædende ud, havde han kun Trang til at tage hende paa Skødet og kysse hende —

Jøderne korsfæster den Dag i Dag Kristus — for de fornægter ham!

Gerd haanlo!

Aa! fornægter de Kristne ikke den Dag i Dag Koper-
nikus! gaar Moust ikke og siger, at Jorden er fla'e

Argumentet var ikke saa stærkt som hans, det følte
hun godt, og hun rodede med snare Fingre rundt i sin
Hjerne for at finde mere virkningsfulde Kaardestød at
fortræde ham med — som hun vidste, han ogsaa lurede
paa den mindste Blottelse hun gav sig, for at hugge!

En Dag kaldte han hende en Hedning, og omgaaende
kaldte hun ham en Afgudsdyrker!

Hvadbehager!

Bull sad ved sit Skrivebord i Havestuen, som han
havde faaet til Arbejdsværelse, den lille kølige Hjørne-
sal til Gaarden var taget i Brug til Spisestue som i
Fru Palludans Tid —

Hvadbehager! — Han vendte sig halvt.

Gerd stod i Døren, i en grøn brusende Kjole, hvid-
prikket og med mange strittende Garneringer, hun
lignede en rimpudret Ædelgran. Hun havde lige klædt
sig om, paa de smukke, nøgne Arme blinkede de gamle
Armbaand fra Mødreneslægten, hun holdt begge Hæn-
der løftede og støttede dem imod Karmene. Om Halsen
laa de svære Ravperler, og paa hver Side af Kransen
en snoet Lok af det tykke Haar, der i hele sin Rigdom
laa i Fletning paa Baghovedet. Lyset fra Vinduerne
faldt ned i de skinnende guldgyldne Øjne, i det rene,
unge Ansigt der var skært rødt som Bær i den første
Modnen — men hele Udtrykket, fra de højhælede Sko,
der vippede paa Dørtræet, til den løftede Hage, den
fremskudte lakrøde Underlæbe, de svagt blaffende
Næsebor, Blikket — var kapriciøst næsvist!

Jeg siger, du er en Afgudsdyrker — i Biblen staar: du skal ikke have andre Guder for mig! Og du har *to* andre! Hedning! Der kan du selv se — hun viste paa Bulls store, skønne Maleri af Kristus, en Familiearv, der blev hans den Dag, han blev Kandidat og nu hang over hans Bord — se, det driver du Kultus med, men hvor er Gud — Hun saa sig om med sit triumferende Blik — for den, der frelste dig, glemte du den, du blev frelst for

Bull maalte hende fra den røde Haarkrone til den sorte, vippende Taaspids, hans Blik blev hængende ved Ravkransen.

Embryon! sagde han med udsøgt Haan, der skal da en saa ufødt Smag til som din for at smykke sig med den Slags oldgule Hestetænder!

Bull var fornærmet i to Dage — i to Dage talte han ikke til hende — han gik hende forbi paa Trappen uden at se hende, han tog ud uden at sige Farvel og kom hjem uden at sige Goddag, og han og Pastor Palludan talte højt ved Bordet om, hvor forsømt hun i Grunden var —

Hendes Sikkerhed, hendes ukvindelige Selvstændighed havde gjort hende berygtet, og hvis hun vilde gaa for at være en Fremtidens Kvinde, saa Vorherre bevare Fremtiden. Og naar hun var saa sikker paa, at »Den store Idé« en Dag skulde komme fra Kvinden, saa var det vist bedst, hun gjorde sig klar over i Tide, hvad Kvindens eneste Idé ikke var: at gøre sig selv til et Neutrum. Den ene hidsede den anden op, de betragtede

Gerd som Luft, indtil hun kom til at græde, rejste sig og gik op paa sit Værelse.

Hun troede, Bull kom til hende — men han kom ikke — og hun vidste, hun vilde ikke gaa til ham — hendes Hjerte stod stille i det Nu, hun første Gang saa den Mulighed dukke op som et stygt Trolde, at hendes Forlovelse med Bull kunde gaa over Styr.

Saa græd hun — Jeg kan ikke! — Jeg kan ikke! Det gik op for hende med en indre, forfærdende Vished — fordi hendes Jeg stod ovre i Vankundighedens Land og ventede paa at komme videre — at hun skulde skilles fra ham! Og om Aftenen, da de igen uvedkommende gik hinanden forbi paa Trappen, puttede hun sin Haand ind i hans — der laa en Lap Papir i Haanden, som det havde været hendes Hensigt at lade blive i hans; paa Papiret stod, at det nok hellere maatte være forbi imellem dem. Det kan godt være, du elsker mig, skrev hun, men din Kærlighed er ingenting værd men Bull naaede ikke at fornemme Papiret, ved det første Blik paa hendes Haand, der blev rakt ud imod ham, klemte han sin sammen om den, trak hende ind til sig og kyssede hende, kortaaudet, lykkelig tilgivende —

Hun skulde hente noget paa sit Værelse, saa satte hun sig foran Bordet og græd med Ansigtet ned i sine Hænder — en Tid efter kom Bull tilbage og kaldte! Hun svarede ikke. Saa kaldte han igen — hun svarede, og paa Stemmen hørte han noget og kom op — han fandt hende hulkende med Hovedet ned paa Bordet! Saa knælede han for hende, angergiven, med bankende

Hjerte, og Gerd skriftede, at hun troede, det var nødt til at gaa over Styr imellem dem, og det havde hun skrevet. Bull saa Papiret, puttede det — taarevædet som det var — i sin Lomme og kyssede Taarerne af hendes Kinder!

Sikke noget Snak! sagde han blot — hans Stemme rystede en lille Smule — nu er vi forlovede, og du kan ikke være bekendt at have flere hævede Forlovelser paa dit Rygte.

Hun vred sig fra ham — hvor han dog havde en bestandig lige frisk Evne til at saare hende, hun nægtede at gaa med ned.

Saa blev han igen fornærmet og gik til Døren, og Gerd begyndte at græde højt — han kom tilbage, rystende paa Hovedet, det var rædsomt, hvor Kvinder var hysteriske, nu maatte hun virkelig prøve paa at være fornuftig og bære sig ad som et voksent Menneske! — Og forgrædt kom hun ned, Pastor Palludan sukkede, en Gang strøg han hende over Haaret og sagde stille: Jeg synes næsten, du var gladere, før du blev forlovet, min lille Pige

Det varer nok heller ikke saa længe, lille Far! græd hun ud og lagde sig ind til ham, Pastor Palludan klappede hende paa Kinden og saa genert til Bull, der stod med optrukne Bryn og saa haabløs ud. Han angrede, at han havde sagt det, Bull var jo saadan en brav ung Mand og med saa respektable Principper, og Gerd var jo nok uregerlig og trængte til Opdragelse — han slap Gerd igen.

Prøv at være lidt eftergivende overfor din Kæreste min Pige, det klæder en ung Pige bedst

Men da hun gik op om Aftenen før sin Fader og Bull, der skulde have deres Skakparti færdig, da følte hun sine Skridt saa tunge! I Mørket laa hun med Hænderne foran Ansigtet og hulkede fortvivlet, indtil hun hørte de to Mænd sige Godnat til hinanden — og straks efter sin Faders milde, gamle Stemme:

Godnat min lille Pige.

Godnat lille Far.

De havde talt om hende dernede, det var hun sikker paa, og Bull havde sat hendes Fader op imod hende, bevist ham at hun var forkælet og vildskudt og trængte til at beklippes — og hendes Fader kunde ikke, da han gik forbi, styre sit kærlige Hjerte, han maatte sige hende endnu et Godnat og høre hendes Stemme.

Lille Far, græd hun, lille Far, nu rejser jeg snart fra dig.

Det puslede af Trin udenfor hendes Dør.

Hun løftede Hovedet og lyttede.

Godnat Gerd.

Det var Philip — hun aabnede Munden — vane-mæssigt — men vilde ikke svare og aandede ud en lang, tung Aanden — og sagde saa alligevel, træt af Graad og ligegyldig af Haabløshed:

Godnat Philip.

Der blev stille lidt, saa hørte hun hans myndige Stemme:

Kom ud og sig Godnat, Gerd!

Jeg *er* gaaet i Seng.

Naa, sagde han derude — og hun hørte hans Skridt gennem Gangen, bort til sit Soveværelse

Det var sært, han ikke kommanderede mig op, tænkte hun — og da der var stille i Huset, rejste hun sig, tændte en Lampe og satte sig i Natkjole til at ordne sine Breve og tænke.

Med Haanden under Kinden sad hun i Timer og hørte Fjordens Brusen blande sig med Træernes tunge Efteraarssuk, Haspernes smaa skræmte Pib, naar Vinden brød paa, hun havde ikke sanset at rulle ned og sad og saa paa den sorte Rude, halvt angst for at se et stygt, forvrænget Ansigt, halvt sløvet af Tænken og Graad — Graad —

Hvad skulde hun tage sig til? Hun var ikke fyldt 20 Aar, saa det kunde vel ikke være saa helt for sent at begynde paa et selvstændigt Arbejde. Og det var det, hun vilde — hendes Jeg stod i Vankundighedens Land og vilde mere — der var saa meget, hun havde at lære — Philip havde Ret, hun vidste alt for lidt.

Der gik en lille desperat Triumf igennem hende, fordi hans eget Argument blev det, han skulde miste hende paa — i sit Hjerte vidste hun ganske nøje, at det var forbi — det *var* forbi — og Bevidstheden derom knugede hende, saa hun rystede, hun vidste ikke, om det var af Sindsbevægelse, eller om det var af Kulde.

—
Om Morgenens var Gerd forkølet.

Hun saa daarlig ud, op paa Dagen havde hun Feber

og maatte gaa i Seng. Mariane bar hendes Mad op og urørt ned igen, og Pastor Palludan kom bekymret op for at se til hende, Bull kom med, ubehjælpssomme, med underlig altfor store Hænder stod de og vilde gøre noget for hende, men vidste ikke hvad — Egentlig var hun glad, naar de var gaaet igen, der sad en lille Vrede imod dem begge to dybt i hende, hun nød den bitre Sorg at ligge alene — saa kunde de spille Skak og tale om Kristendom, deres egen, og Hedendom, hendes naturligvis — mens hun fik Tid til at tænke sig ud af det.

Men næste Formiddag, da hun laa endnu, kom hendes Fader op og vilde have hende flyttet — hun kunde tage et Tæppe om sig og gaa ind i hans Soveværelse, saa vilde Bull og Mariane flytte hendes Seng ned i Dagligstuen, de syntes, hun laa og havde det saa ensomt.

Pastor Palludan bøjede sig ned og klappede hendes Kind.

Og saa tror jeg nok, Philip savner dig — han holder forfærdelig meget af dig, min Pige — kunde du ikke se at komme til at forstaa ham?

Men da hun laa dernede, og Bull sad med hendes Haand i sin og betroede hende, at hendes Fader havde gaaet saa ejendomsløs omkring og savnet hende, saa han var nødt til at se at faa hende ned — da sukkede hun træt, vendte sit Ansigt ind mod Væggen og lukkede sine Øjne. Hvad skulde hun være? Hvad skulde hun begynde paa? naar hun nu rejste, og det hele var forbi? Og hun syntes, han havde godt af at sidde med

en afdød Forlovedes Haand i sin og ikke ane, det var en afdød og ikke kunne gøre noget for at værgе sig imod det, der skulde komme! Hendes underste dybeste Lag havde sluppet ham — hvis det nogensinde havde sanktioneret ham overhovedet — hun skulde blot være rask igen, saa

Taarerne kom ud under de lukkede Laage, Bull saa det, han klappede hendes Haand og spurgte, om hun vilde have et Pulver?

Da hun kom op, forærede han hende en Ring — en dejlig stor Rubinring, han selv vilde sætte paa hendes Guldbland. Men der vilde Gerd ingen Ring have før Forlovelsesringen — Bull vilde absolut have den der, han havde bestilt den til den Finger, og med et lille, knap hørligt Aandepust gav hun efter og lod ham sætte den, hvor han vilde — Men hun kyssede ham ikke for den og sagde heller ikke højt, hvad hun tænkte, at Bull meget godt vidste, hun kunde ikke lide Rubiner — Rubiner og hendes røde Haar! Det stod til hinanden som et Evangelium til en Snurretop!

Pastor Palludan gik alene op en Aften, bag ham pustede Mariane sig Trin for Trin i Vejret, hun var med Aarene blevet kugleformet, Pastor Palludan vendte sig og saa ned mod Stuerne, hvor de Unge var blevet tilbage.

Jeg troede, de kom med, sagde han til sig selv og blev uvis staaende — Mariane stimedede forbi ham paa Trappen, ogsaa hun mumlede til sig selv:

De haar ingen godt aa at gaa saa'dden op æ hin-aanden! — Pastor Palludan saa efter hende og rystede

paa Hovedet, saa besluttede han sig til at gaa tilbage, han aabnede Døren og kaldte sagte.

Kom nu snart op, Børn!

Gerd vilde rejse sig og gaa med straks, men Bull holdt hende tilbage, saa tog hun sit Sytøj op igen og begyndte at sy, Bull sad i Sofaen ved Siden af hende. Han røg nervøs og trommede.

Gerd!

Ja — hun saa op — sænkede igen sit Blik og syede. Saa lagde han sin Arm op om hendes Hals og bøjede hendes Ansigt op, saa hun maatte se paa ham.

Gerd, er du vred paa mig?

Næe — sagde hun langtrukket og glattede sit Haandarbejde ud over Knæet — et Øjeblik var der natlig stille — saa strøg hans Haand Sytøjet ned, han lagde sig forover hende med hele sin Vægt, hun hørte hans urolige Pust, hans Øjne søgte hendes.

Gerd, se paa mig?!

Hun blinkede — lukkede sine Øjne og pustede skælvende, han laa saa tungt, hun mærkede, at han rystede, den Haand der strøg hendes Pande op og tvang hende til at se, var ganske kold.

Gerd, er jeg ikke god imod dig?

Det sitrede straks af Graad om hendes Mundvige.

Aa Gerd, hviskede han, jeg vil ikke være ond imod dig, jeg vil ikke, sig det til mig, naar jeg er det, hvad — gør det — vil du ikke — jeg kan ikke holde ud at tænke paa, at jeg ikke er god imod dig.

Han bøjede sin Pande ind mod hendes Hals og trak Vejret tungt — kyssede hende under Øret, bed sine

Tænder sammen om Øreflippen og vuggede sin Kind imod hendes.

Aa lille Gerd, jeg elsker dig, jeg ved heller ikke, hvordan det er, jeg er, men jeg elsker dig!

Han slog begge sine Arme om hende og knugede hende.

Aa lille Gerd, hviskede han, dirrende af Ømhed.

—

Da Gerd gik op den Aften var hun saa lykkelig, hun vilde ikke se sit kaldende Jeg i Vankundighedens Land paa den anden Side Philemons Toft — hun vilde gifte sig med Bull, leve glad og være lykkelig og aldrig tænke paa andet! Naar de føjede sig efter hinanden, som de havde besluttet i Aften, satte Mulker progressivt stigende for den der begyndte Kiv, saa vilde det blot blive morsomt og hyggeligt altsammen — og hun elskede ham, hun vidste hun elskede ham — aa, hun døjede med at faa Vejret, saadan elskede hun ham.

Den store Enighed varede til næste Dag, da Gerd havde været ude paa Øen og kom hjem senere end hun havde sagt, det var et Sjuskeri, som han ikke vilde finde sig i, Bull pustede det op til en bevidst Fornærmelse, og Gerd indrømmede med de bitreste Ord, at hun overhovedet aldrig tænkte paa andet end at fornærme ham.

Saa brast det —

For Alvor.

Gerd var inde hos sin Fader, hun laa paa Knæ paa Gulvet foran ham og græd med Panden ind imod ham, rystende strøg han hendes Ryg og prøvede at tale hende til Rette — fordi I ikke kan forliges nu, lille Gerd, saa kan det jo godt være, I kan, naar I bliver gift og faar saa meget andet at tænke paa.

Jamen hvis vi saa ikke kan, Far, hulkede hun — og lidt efter — hvis vi saa skal skilles!

Pastor Palludan blev forskrækket, han rystede paa Hovedet. — Jeg kan ikke forstaa det! jeg *kan* ikke forstaa det! din Moder og jeg kom saa stille ud af det med hinanden. Jeg kan heller ikke helt forstaa dig, lille Gerd, jeg vil ikke bebrejde dig noget, det er naturligvis, fordi du ingen Moder har haft

Hvad for noget, Far?

At du er saa

Hvad for noget, Far? — hvad siger Philip, at jeg er? Han siger, du er saa hedensk i din Tankegang.

Hvad vil det sige, Far? — at være hedensk i sin Tankegang?

Du vil forstaa alting, min Pige — med din Forstand!

Hun laa lidt — smaasnøftende, stirrende ned paa sit vaade Lommetørklæde, som hun snoede i Tov om Fingrene; hun saa sit Jeg, som stod og ventede, og hun saa Philip, som hun vidste var i Stuen ved Siden af, og som hun elskede, og vidste, han vilde kysse hende, stakaandet og taknemligt, hvis hun kom — og han vilde komme til at vente forgæves, for hendes Jeg vilde det ikke — og hvorfor?

Hun sukkede dybt med sin Pande mod sin Faders Bryst.

Jeg vilde blot gerne forstaa mig selv.

Ja, ja, men det er ogsaa meget, hviskede han blidt, hvis du alene vil forstaa med din Forstand. Du vil saa meget, Gerd, du vil have saa megen Plads.

Hvorfor maa jeg ikke faa Plads, Far? — er det fordi jeg er en Kvinde?

Vist er det ikke, lille Gerd — men en Kvinde skal blot have Plads paa en anden Maade — det skal ikke ses, hun har nogen — en Kvinde skal være ligesom den Helligaand, lille Gerd, hun skal usynlig gennemtrænge alt med sin Nærværelse uden at stille Krav om nogen særskilt Hædersrolle i Ensemblet! Du vil altid paa klassiske Malerier se den hellige Aand som en lille diskret Due i Baggrunden — den er der, men den ses ikke og er dog saa vidunderlig uundværlig.

Gerd strøg ganske stille hans Haand, hun smilte gennem Taarer og hviskede:

Jamen den Helligaand er jo ogsaa oprindelig en Kvinde, lille Far — hun saa i et Glimt tilbage Hængelampen, Lærerinden og hendes Fader, der læste »Olivers Rejse i Lilleputternes Land« højt, mens hun med smilende Overbærenhed lyttede til, selv var hun inde i Hovedbladet — Den Helligaand er jo Isis, Far, Ægyptens store og vise Hustru i den hellige Familie: Osiris Isis og Horusbarnet — det er jo blot, fordi Kristendommen passerede jødisk Tankekanal, at den kvindelige Gud i den hellige Familie blev »Aanden i Bag-

grunden« — som ingen forstaar, fordi hun er taget ud af sit Milieu

Men Gerd! hvem har dog fortalt dig den Slags Ting?

Det har Dr. Hvit, lille Far, men bryd dig ikke om det.

Pastor Palludan rystede paa Hovedet.

Saa blev Fader og Datter siddende Haand i Haand, mens de aftalte Gerds Rejse, og hvor hun skulde bo i København — hvilken Skole, hun skulde ind paa, Gerd vilde foreløbig være Kommunelærerinde! Et Øjeblik foreslog Pastor Palludan, at hun blev, og Bull rejste, det var da rimeligere, men Gerd rystede paa Hovedet, nej, hun trængte til at komme ud, og saa kunde hendes Fader ligesaa gerne beholde Bull, som var dygtig og som han holdt af — Gerd ordnede sine og sin Faders Ting med Omtanke og Koldblodighed som en Dødsdømt der beskikker sin Celle — og hele Tiden levede hendes Hjerte inde i den Stue, hvor Bull stod ved Vinduet, hele Tiden raabte det til hende, at det var paa Skrømt altsammen, hun kunde ikke rejse fra ham, hun kunde ikke leve uden ham, hun kunde ingen elske uden ham — — —

Hun gik igennem, hvor han stod med Ryggen mod Stuen og med korslagte Arme! hun saa kun — anede kun — idet hun gled forbi den kraftige Brydernakke, den slanke, bestemte Ryg — et Nu brød det paa som en Flod i hende og standsede hende en Brøkdæl af et Sekund — og hun gjorde det ikke, gik ikke til ham og vidste ikke hvorfor! hun ligesom blev ledet ud af

sig selv, forbi ham — op ad Trappen — saa slæbende tungt, som hang hun i et Ankertoug fast til ham, og jo længere hun sejlede sin egen Sø, jo mere strammede Touget, jo tungere blev hvert Aaretag, hun skulde leve.

Hun kom op og begyndte med det samme at pakke — og ind imellem holdt hun Haanden mod sit Hjærte — Jeg dør, græd hun, jeg dør af det! Hun trængte til hans store, søde Ømhed, trængte til at glide ind i hans Arme og fornemme den faste Ro, det gav! — Og saa vilde hendes Vankundigheds-Jeg ikke, *vilde* ikke!

Hvis jeg blot aldrig havde truffet Hvit, tænkte hun — og saa tænkte hun igen — hvad kunde det nytte, saa var jeg bare støvet om paa Marken og havde brølet efter en anden Hvit, til han kom her var det dog saa heldigt, at han døde, saa jeg ikke blev nødt til at gifte mig med ham

Da hun var færdig med at pakke, gik hun ned i Haven for at sige Farvel til det altsammen — hun prøvede ikke paa at skjule for sig selv, at hun gik med Haabet om at se Bull komme — Men han var, paa Pastor Palludans Anmodning taget til Mors, Gerd skulde have sit Hjem i Fred den sidste Dag.

Da han kom hjem, var Gerd rejst.

Pastor Palludan saa ned, gammel og diskret, han vilde ikke, Bull skulde se nogen Sorg i hans Ansigt og optage det som en Bebrejdelse, han vilde heller ikke genere Bull med at granske Udtrykket i hans Ansigt.

Men Philip Bull fortalte om sit Ærinde, han gik op

og skiftede og kom ned igen, og der var ingenting, han talte kun saa vidtløftig meget — og Pastor Palludan sukkede tungt ved Tanken om sin lille Piges mange mange Taarer! Det er en haard Prøvelse, Gud har sendt hende — men den var vel nødvendig — Gud ved det bedst.

Men hellere maatte hun jo tage det nu end i et langt ulykkeligt Ægteskab — for de passede jo ikke sammen — de passede afgjort ikke sammen. Sært nok forresten, Bull var saa ubestridelig mandig, og Gerd var saadan en fin lille Kvinde! — for det meste — Der var jo nok Ting i hende, som han ikke helt forstod — og Bull var af de haarde Himle, der er lyse og klare som Glas, men derfor kunde der godt staa Storm i dem

—

Bull er i sit Sovekammer — det er Aften — udenfor Vinduerne staar den sorte Nat, Efteraarsdønningerne slaar tungt i Kroner og Mure, det lyder som en lang, smertelig Svalen —

Bull staar op ad sit Bord og lytter! — han lytter, uden at sanse det, efter Gerds Dør — som han har lyttet den lange Dag og de sidste 8 Dage efter hendes Skridt paa Trappen, de knirkende smaa Hjemmeskridt — To Dage har Gerd rastet hos sin Familie i Skive og sendt sin Fader et aabent Kort — to Dage rastede hun i Viborg og sendte sin Fader et Kort — to Dage gik Gerd i Fredericia —

Nu er hun i København.

Bull trækker Vejret, som om han er bange, nogen skal høre det.

Han var saa sikker paa, hun kom fra Skive! — Han var saa sikker paa, hun kom fra Viborg — han var saa sikker paa, hun kom fra Fredericia

Nu er han ikke saa sikker mere.

Han staar med Gerds Brev i sine rystende Hænder, det eneste Brev, han har fra hende, der hvor hun første Gang hævede sin Forlovelse.

Var hans Kærlighed ingenting værd?

Aa Gerd, hvor kan du sige det.

Han staar i en Spændetrøje af afmægtig Æmhed.

Gerd er borte.

—

Ja, han har maaske været despotisk — men Gerd er stædig som et lille Muldyr, og det ved hun ikke selv, hun kan ikke forsvare en Anskuelse, hun har, hun kan komme til kort, hun kan staa og se sig sat til Vægs — dukket ned — helt ned — tror du saa, Gerd? Saa ser hun op med sine søde, ærlige Øjne.

Nej, for

Er det virkelig det eneste rigtige, at hun er rejst — er borte — at det er forbi — gaar hun nu og trøster sig selv saa godt hun kan med det, alle banale Mennesker siger: Ak Herregud, Kærestesorg, det gaar over med Tiden!

Kan han nogensinde elske nogen anden end sin lille havblaa Pige med de store Perler, som han drillede hende med at kalde gamle Hestetænder! Hvorfor gjorde han egentlig det, naar hun var glad for dem?

Har han alligevel gaaet og drillet hende?

Har han været despotisk? — Er hans Kærlighed ingenting værd?

Aa Gerd, hvis du kom, jeg skulde vise dig, hvad min Kærlighed er værd!

Udenfor gaar den stumme Sorg gennem Haverne; der er ingen Steder, hvor Natten kan græde som paa Fuur

Hvis han nu skriver til hende, saa kommer hun maaske — men hvad saa? — vil det blive det mindste anderledes?

Det knirker et Sted i det stille Spinethus, og han lytter — aa Snak, hvad lytter han efter, Gerd er borte!

Han staar behersket og bespændt af en Smerte, som under en stor Operation, han skal gennemgaa ved sin fulde Bevidsthed! han bider sig sammen, mens Smerten raserer ham fra øverst til nederst, han rækker lidt, han sukker i sin Pine, det gaar ham i Byger gennem Hjernen, mens han venter paa, det skal stilne af, det kan da ikke blive saadan ved altid.

Nej, det nytter ingenting, de er saa forskellige — og der er saa meget i hende, der vil gaa sine egne Veje, hun dur ikke til Hustru for en Præst.

Aa Herregud, hun er kun 20 Aar, hun kan due mange Gange, før hun er ansvarlig.

Er hans Kærlighed ingenting værd?

Hvad ved hun om det? — Men hvor skulde hun ogsaa vide det fra? Hvorfor tog han den Dag til Mors? Hvorfor gik han ikke ned til hende, hvor hun grædende

gik og pakkede sine Ting, og sagde hende, at han ikke kunde lade hende rejse, at de maatte finde en Form, hvorunder de kunde forliges! Hvorfor lagde han sig ikke paa sine Knæ foran hende og sagde hende som det var: jeg var ond imod dig, da du havde været saa længe borte, for jeg savnede dig! Jeg savner dig altid, jeg savner dig, fra jeg har sagt Godnat til dig, og til jeg om Morgenens i en Fart kommer i Tøjet og finder dig støvende af i Stuerne — og kan jeg ikke finde dig der, gaar jeg ud i Køkkenet for at se dig straks! — er du ikke der, kalder jeg — jeg ved ikke mere af mig selv, jeg bliver ved at kalde og spørge mig frem til dig — og sidder du i Stuerne, savner jeg dig, hvis du ikke sidder ved Siden af mig! og sidder du ved Siden af mig, savner jeg dig, fordi du aldrig sidder mig nær nok!

Han husker, da han stod ved Vinduet og ventede og vidste, hun var inde hos sin Fader for at aftale sin Rejse — han var saa sikker paa, hun kunde ikke gaa igennem Stuen uden at komme til ham — og kom hun — aa, han stod parat til at kysse hende fra Sans og Samling, fordi hun havde bøjet sit stride, ukvindelige Sind! han vilde være saa behersket og god imod hende! han vilde faa Pastor Palludan til at vie dem saa snart som mulig — naar Gerd fik et Barn, blev hun anderledes, og han —

Bull lægger sin Nakke tilbage og lukker Øjnene. Fra hans vidtaabne Mund, som hænger han paa Lidelsens Kors, strømmer et stort Suk! han opfatter Lyden af de første natlige Draabers Smaaprikken derude paa Ruden, som banker nogen uendelig varligt og vil ind —

Og han — ja, for ham vilde det ogsaa blive anderledes, naar han kunde gaa med hende ind om Aftenen og ikke skulde ligge og spekulere paa, om hun græder —

Nu er hun borte!

Det er som en Afgrund at se foran sig — han kommer aldrig over den.

Hvorfor fandt han en Art Forløsning i at se hende græde?

Hvorfor fortalte han hende aldrig om, da han kom op paa hendes Værelse og fandt hende grædende, den første Gang hun vilde hæve deres Forlovelse og havde skrevet Brevet, han her staar med i sin rystende, blege Haand — at den blotte Tanke om at miste hende gjorde ham lam i Tungen af Skræk! Hvorfor sagde han hende ikke, at han elskede hende med en ukuelig Lidenskab — hvorfor sagde han i Stedet for: du kan ikke have flere hævede Forlovelser paa dit Rygte! — hvorfor i alle Verdners Navn pinte han hende?

Da han den Aften stod udenfor hendes Dør og hørte det forgrædte ligegyldige Godnat derindefra, da saa han paa den Dør som paa sin værste Fjende! han havde et Nu haft Lyst til at sparke den ind — naa hen til hendes Seng og fortære hende med sine Kys, lægge sit Ansigt til hendes søde unge forgrædte Kind og med Kys og gode Ord faa hende glad igen, blive siddende hos hende hele Natten og holde hendes Haand, mens hun sover.

Og da hun laa syg deroppe, og han ikke kunde faa Ende paa Tiden, han saa hvor han selv og hendes gamle

Fader sneg sig brødebetyngede og savnende om dernede og pønsede paa Ærinder, der gjorde det tilfældigt, at de kom op — hvor hele Huset var afsjælet, fordi hun ikke kom — indtil han fik hende flyttet ned og saa alligevel generede sig for at være saa god imod hende, som han gerne vilde! Da var der for første Gang det trætte og forgræmmede over hende, som gjorde hende saa utilgængelig — den Gang kom den første virkelige Angst over ham! at hun kunde gaa fra ham, Afrodite fra Fuur, der havde haft alle for sine Fødder, før han kom og kunde faa alle efter ham.

Han kan ikke holde en Time ud uden hende — og nu staar der et helt Liv foran ham og venter.

De faa forkomne Regnprik paa Ruden er holdt op igen, Stormen gaar i Veer gennem Haverne, Bull staar endnu foran sit Bord med begge Hænder støttede mod Pladen, der er gaaet mange af Nattens Timer, og han ved det ikke og bryder sig heller ikke om det, han stirrer uden at se paa det hvide Sirtses Trækgardin foran Vinduet, i Karmen staar en blomstrende Maanedrose, som Gerd har sat der.

Han ved ikke, hvorfor hun fyldte saa meget — nu da det tavse Spinethus er dødt som en Sarkofag, forstaar han, hvor det var fuldt af hendes smaa løbende lette Fodtrin alle Vegne, hendes Smil der kom og gik, hendes Vid, hendes evige beredvillige Finden alting frem, og det lille drilske Glimt i Øjnene, naar hun hang det fundne paa hans ellers hendes Faders Næse — Aa Gerds lille godlige Humor, han begriber først nu, hvor lidt Humor farver Dage og Ting og er som Vinger under

Livets Besvær — Tider og Situationer gaar ham forbi — han ser Gerd i en Færgetro, hvor de fik Chokolade, The og Kaffe, der ikke var til at skelne fra hinanden, og han foer op i Vrede — Gerd kom saa frygtelig til at le! hun indgik Væddemaal afvekslende med sin Fader og med ham om, hvad der var hvad! han husker Ventetiden i den skumle Kro som en Time fuld af Latter, Vid og Glæde — og tilsidst fordelte hun skønsomt Theen, Kaffen og Chokoladen ud over Urtepotterne for de kender det nok, sagde hun, de har nok faaet det før

Nu er der i Huset kun Mariane.

Hun sover et eller andet ligegyldigt Sted, tungt som Søer sover, Pastor Palludan sover et andet ligegyldigt fjernt Sted, Gerds Stue er tom.

Dagen graaner omkring den hvide Kuppel, Bull sanser det ikke, han staar endnu, han er kommet til at tænke paa den Forlovelsesdag, da Gerd til Glæde for ham tog sin havblaa Kjole paa og de store Perler! Hvorfor kyssede han hende ikke til Tak i Stedet for at jage hende tilbage at skifte? — og hvor længe tvang han sig ikke, med hele sin Vilje spændt sammen for ikke at gaa til Trappen og kalde — og gjorde det — tilsidst i en desperat ubevidst Tilstand, som da han første Gang kyssede hende.

Det var, som om der var kommet noget uforklarligt uiigevægtigt, som et Slags Sprængstof, imellem dem lige fra dette første Kys!

Det var der allerede Uvejrsnatten, da Gerd var saa kaad og lo fjollet som en Backfisch og tilsidst gik alene

ind i Havestuen! Han havde ikke sanset Uvejret mere, ikke hørt, ikke vidst af andet end at hun var derinde — tre fire Skridt — og han kunde have hende i sine Arme, kysse hendes bløde, glatte, lafrancerøde Kind — Han vilde ikke — vilde vilde vilde ikke — og stod netop og spekulerede paa et Ærinde, som tilfældig kunde hjælpe ham — da gled hun selv ind i hans Arme og saa op! — det Blik! aa han glemmer det aldrig! om han saa bliver en ældgammel Mand vil han huske det — en Sødme, en Jomfruelighed, et sitrende Skælmeri . . .

Bull lukker sine Øjne, med tunge Aandedrag holder han Blikket fast i sin Erindring, nyder det som en indbildt Læskedrik i sin Smerte.

Var det noget at blive irriteret over, at hun var kaad — Men det havde jo skuffet ham, at hun ikke var bange? Var det ikke naturligt for en Kvinde at være bange? Havde han ikke skyndt sig, som om Huset brændte over hans Hoved, med at komme i Klæderne for at komme ned og holde hende gemt hos sig! . . .

. . . .

Bull sank af Træthed ved Firetiden om Morgenens — det var lyst nu, forvirret arrige skreg Maagerne paa Stranden, over det korte Gardin saa han Himlen skinne gennem de ribbede Kroner — det sidste han saa var Maanedrosen som en Silhouet mod det lysende Sirts —

Han kom for sent ned, han havde sovet over sig.

Pastor Palludan nikkede mildt. Det var jo godt, han havde sovet, ja ja, Bull tog sig det let, med Guds Hjælp kom hans lille Pige nok ogsaa over det! der var jo saa mange andre! Han skrev sit Indtryk til Gerd,

og Gerd svarede tilbage, at det glædede hende, Bull ikke tog sig det nær, selv var hun kun glad, at hun endelig havde taget sig sammen og var kommet ud af det! Beroliget fortalte han Indholdet af Gerds Brev til Bull, det maatte jo lette hans Samvittighed, at Gerd ikke sørgede.

Og Bull saa op fra det Ark, han skrev paa — han nikkede — der gik nok et langt Aandedrag gennem Næsen, hans Mund var strengt lukket — men saa skrev han igen som ingenting! Han gik sin fjerlette Sports-gang til og fra Kirken, han passede sine Pligter med en fuldkommen Ro, men han fik Hjertebanken, naar han saa Posten, han lyttede efter Trin, han gik til Vinduet og stirrede ud og saa bestandig det samme, Vandets blaa Slynge mellem Mors og Fuur og i det fjerne Himmerlands stejle Bringe

Kom hun ikke? Kom hun virkelig ikke tilbage?

Han og Pastor Palludan havde en Tid holdt til i Dagligstuen, en Tid i Spisestuen, fordi Vinden stod saa haardt ind fra Fjorden, nu var de flyttede ind til ham! — og lige tonløst var der, hvorhen de flyttede! Det var, som om En var død uden at efterlade sig saa meget som en Grav, intet Steds gemtes den, intet Sted kunde man gaa hen og mætte Savnet for et Øjeblik blot, leve med den igen —

Efteraarsstormen jog Fjorden i Skum, tog i Kirke-digets gamle Popler, som trak den dem i Haarene, til de duvede kinesisk hilsende i lange Spalier. De formalkede Grene saa ud som magre Vildgæs, der fløj med strakte Halse — det peb, det hylede, det begyndte

at regne, en forpisket Støvregn der tegnede sig paa Ruden foran Bull som Bakterier i et Mikroskop —

Bull knugede frysende sine lange, stærke Fingre ind i hinanden, han følte sig saa feberhed afmægtig som en Syg — gennem Stuens Stilhed hørte han Pastor Palludan sukke og saa ud af Øjenkrogene hen paa ham! den gamle Mand sad uvirksom i sin store Stol og saa paa sine hvide Oldingehænder, der laa bedagede ovenpaa hinanden i hans Skød.

Bull vidste, han tænkte paa Gerd ligesom han selv. Og saa var der lige stille.

At Verden kunde blive saa hul, saa uddød som en forladt Kube, han begreb det ikke — han læste, og det fyldte ingen Steder, han skrev sin Prædiken, og han talte, og Kirken var tom, han kom hjem, og der var ingen, han inviteredes paa alle Døtrene paa Mors, og han saa ingen, ønskede sig kun hjem igen til det tomme Hus! Her hvor han var nødt til at være, han kunde ikke lade den ensomme, gamle Mand være barnløs, Gerd havde gjort det saa forfærdelig grundigt, da hun endelig gjorde det — da hun gik, gik hun!

Hun vilde vise, at hun kunde.

Vandet og Regnen satte en klam Kulde ind, Bull gned sine kolde Haandrygge, den tørre Lyd hørtes saa højt, saa distinkt i Stilheden, en hel Skala af Lyde, og Pastor Palludan saa op.

Du er blevet mager, min Dreng.

Han sagde det, som om det var en Adspredelse, som om Opdagelsen af Bulls Magerhed dog fyldte noget,

en Brøkdæl af et langt Øjeblik, saa saa' han igen ned, og Bull saa igen ud.

Der var Tider som nu, hvor han *maatte* strække sin Haand ud — og — i en sanseløs Drøm om at faa fat i hendes — og der var kun Tomheden, og Haanden faldt utilfredsstillet ned ved hans Side, Hudens, Muskernes, hans fysiske Hunger efter at føle hende nær, laa i ham som et Skrig!

Pastor Palludan løftede Hovedet og saa sig om — et tomt Blik der ingenting fandt.

Mon vi ikke snart skal have Kaffe

—

Den lange, lange Dag er til Ende, og Bull sidder og arbejder — i den stille Nat hører han en Gengangerlyd, han hører Gerd hulke!

Der er det igen!

Da lægger han sin Pen fra sig, bøjer sig frem over Bordet og græder — han hviler sine lukkede Øjne mod de sammenlagte Hænder og hulker, saa Bordet ryster.

En Tid efter løfter han sit forgrædte Ansigt imod Ruden, hvor Mørket staar —

Gerd har forladt ham!

Det gaar endelig op for ham — Gerd er gaaet —

Men hvorfor græder hun?

Du maa ikke græde, Gerd — han bryder sammen i en uvilkaarlig lille Jammerlyd, og han græder igen, heftigere end før, med de lukkede Øjne mod de sammenlagte Hænder — saa løfter han sit Ansigt, glipper

med de vaade Vipper, gisper sin Hulken ud i et Suk saa langt, at han synes Brystkassen falder helt sammen, og hans Ryg luder.

Det er saa forfærdeligt — at det eneste Minde, der haardnakket løfter sig over alle andre, er dette — at han kan høre Gerd græde!

Og fordi han kunde taale det den Gang, skal han straffes med at høre det tusinde Gange — der er ingenting Gud straffer som haarde Hjerter.

Aa lille Gerd, hvisker han, jeg kunde jo ikke taale det, derfor hører jeg det uafsladelig og skal blive ved at høre det — og jeg kan ikke taale det, Gerd

Hvorfor var jeg ond imod dig!

Om jeg dog kunde forstaa det!

Sammensunken og slap sidder han i sin Stol, med Albuen støttet paa Bordet, Panden hvilende i sin Haand, og den anden Arm strakt træt og tungt udover Bordpladen — stirrende imod Ruden.

Prøver at forstaa.

Det ubegribelige.

At Gerd er gaaet fra ham for at blive en Mand, ligesom han selv.

GYLDENDALSKE
BOGHANDEL

NORDISK-FORLAG

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI
KØBENHAVN

